RAPORT

Badanie opinii publicznej dotyczące świadomości społecznej w zakresie problematyki jakości powietrza oraz działań, jakie należy podjąć w celu jej poprawy oraz dostępnych instrumentów wsparcia

INSTYTUT BADAWCZY IPC SP. Z O.O.

Projekt zintegrowany LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit". Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
LIFE20 IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIAN-SKY

Spis treści

Opis problemu badawczego 3

Opis postawionej tezy badawczej 3

Nota metodologiczna 3

Opis technik zastosowanych podczas badania 3

Dobór prób badawczych 4

Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych 5

Charakterystyka respondentów 5

Analiza wyników badania 10

Wyniki badania przeprowadzonego wśród dzieci i młodzieży 34

Charakterystyka respondentów 34

Analiza wyników badania 38

Wyniki badania przeprowadzonego z przedstawicielami władz lokalnych 60

Charakterystyka respondentów 60

Analiza wyników badania 63

Podsumowanie 73

Wnioski 76

Rekomendacje 76

Spis wykresów 77

Spis tabel 82

Opis problemu badawczego

Problem badawczy niniejszego badania sprowadza się w istocie do pytania: jaka jest świadomość społeczna poszczególnych grup (dorosłych, dzieci i młodzieży oraz urzędników) w zakresie jakości powietrza, a także jakie działania są niezbędne, by ten stan powietrza poprawić.

Opis postawionej tezy badawczej

W nawiązaniu do wyżej postawionego problemu badawczego można postawić w całym badaniu tezę, że badani, a co za tym idzie, społeczność województwa śląskiego, ma relatywnie wysoką świadomość w zakresie jakości powietrza, tzn. większość badanych uważa, że należy tę jakość poprawić.

Nota metodologiczna

Opis technik zastosowanych podczas badania

CATI (ang. Computer assisted telephone interview) to rodzaj badań deklaratywnych, przeprowadzanych przez ankietera telefonicznie, wedle ustalonego scenariusza rozmowy. Nazwa CATI oznacza wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo. Badanie CATI to popularna metoda badania ilościowego, wykorzystywana w działaniach marketingowych i projektach społecznych. Za pomocą systemu do badań CATI ankieter przeprowadza wywiad odczytując pytania respondentowi. Skrypt ankiety prowadzi ankietera przez kolejne pytania i ekrany ankiety, a wyniki są zapisywane elektronicznie. Równolegle wywiady mogą być nagrywane lub odsłuchiwane przez supervisora.

CAWI (Computer Assisted Web Interview) to wpisująca się w ilościową metodologię badań rynku i opinii technika ankietyzacji internetowej. Pozyskanie danych od respondentów zapewniają dostępne za pośrednictwem przeglądarek www kwestionariusze elektroniczne, zaś nadzór nad ich wypełnieniem zapewnia dedykowane oprogramowanie badawcze - odpowiada ono m.in. za kontrolę stopnia przebadania założonej próby, odpowiednią kolejność zadawania pytań oraz weryfikację i prawidłowy zapis uzyskiwanych odpowiedzi.

Desk Research – na etapie planowania badania była rozważana dodatkowo technika analizy danych wtórnych, jednakże w trakcie realizacji okazało się, że wszystkie niezbędne informacje można pozyskać za pomocą badań pierwotnych.

Dobór prób badawczych

⇒ **Próba dla osób dorosłych** (badanie zostało przeprowadzone techniką mieszaną CATI/CAWI).
W badaniu wzięło udział: 600 osób

⇒ **Próba dla dzieci i młodzieży** (badanie zostało przeprowadzone techniką CAWI).
W badaniu wzięło udział 321 osób.

⇒ **Próba dla władz lokalnych** (badanie zostało przeprowadzone techniką CATI).
W badaniu wzięły udział 83 urzędy.

Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych

Charakterystyka respondentów

W badaniu wzięło udział 600 dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, z czego 52,7% stanowiły kobiety.

Wykres 1. Respondenci według płci [N=600]

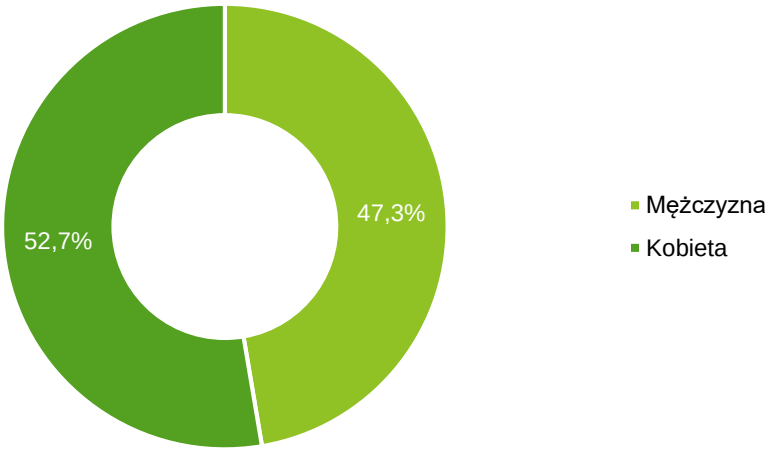

źródło: opracowanie własne

Badani najczęściej mieli 65 i więcej lat (22,3%). Co piąta osoba (20,2%) mieściła się w przedziale wiekowym 35-44 lata. Najmniej liczną grupę (6,5%) stanowiły osoby w wieku 18-24 lata.

Wykres 2. Respondenci według wieku [N=600]

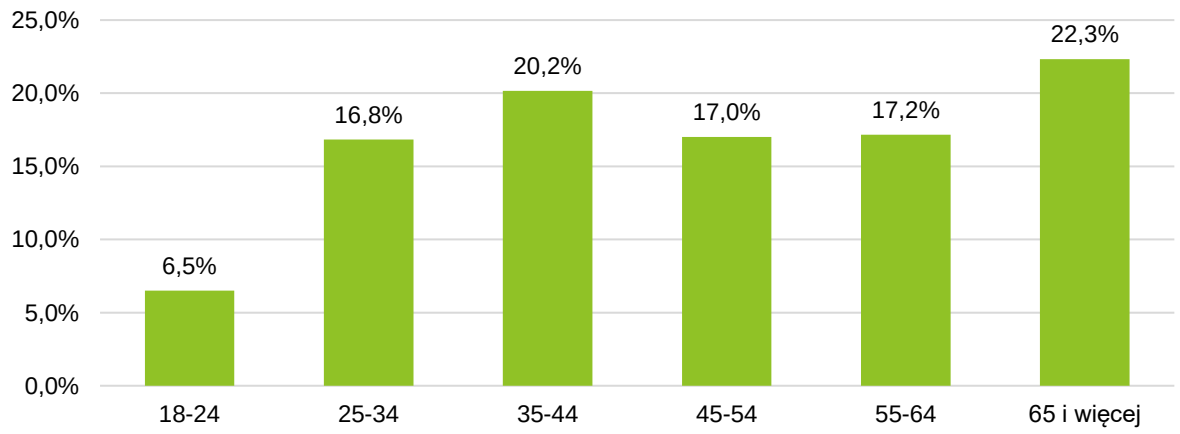

źródło: opracowanie własne

Ankietowani najczęściej legitymowali się wykształceniem średnim (w tym technicznym) – 46,3%. Najmniej liczną grupę tworzyły osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (1,3%).

Wykres 3. Respondenci według wykształcenia [N=600]

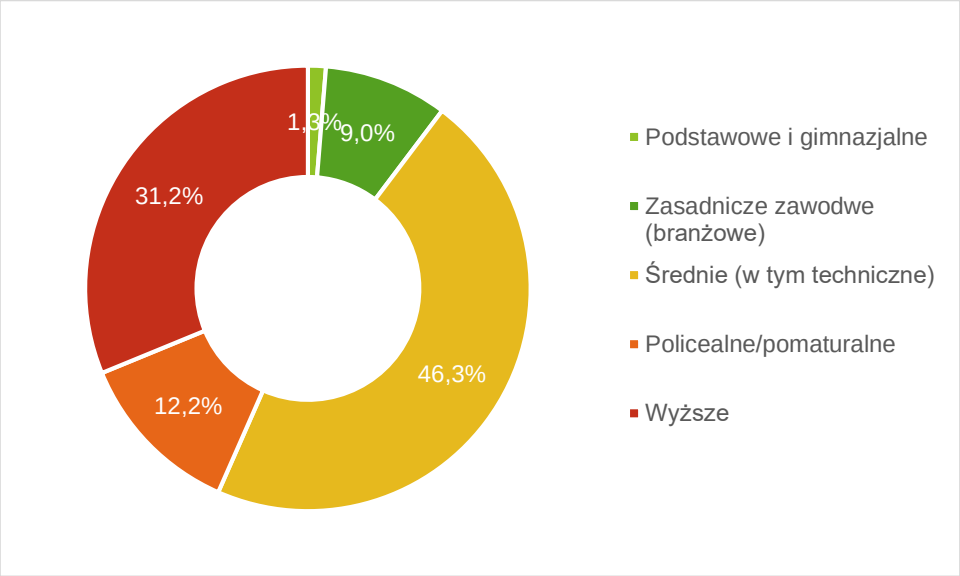

źródło: opracowanie własne

Najwięcej respondentów pochodziło z Katowic (6,7%), Częstochowy (5,0%) oraz Sosnowca (4,5%). Najmniej liczną grupę stanowili mieszkańcy Piekar Śląskich (1,2%) oraz Świętochłowic (1,2%).

Wykres 4. Respondenci według miejsca zamieszkania [N=600]

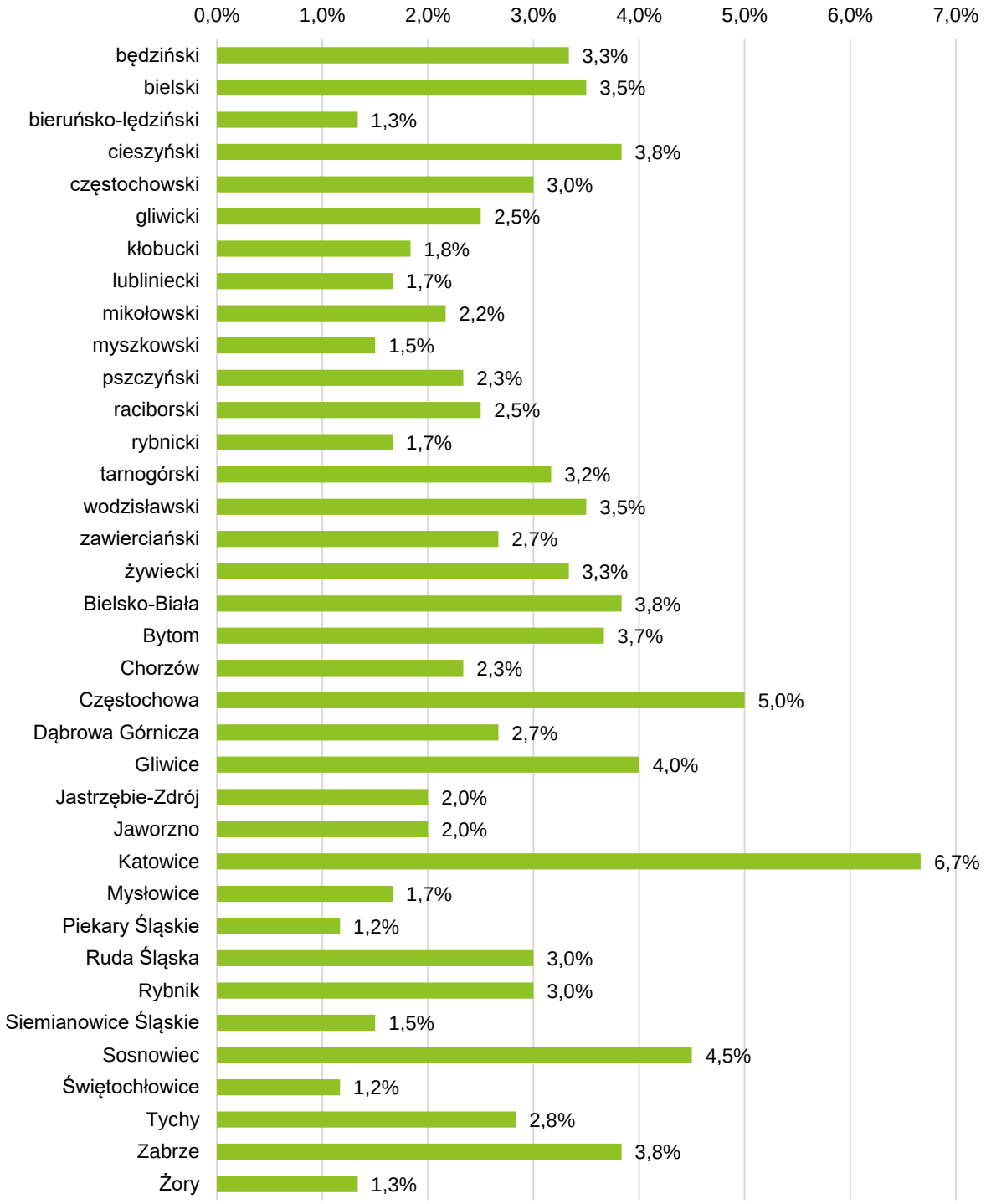

źródło: opracowanie własne

12,8% badanych to mieszkańcy wsi, 9,2% mieszka w miastach do 20 tys. mieszkańców, 30,8% w miasta do 100 tys. mieszkańców, a 47,2% w miasta do 500 tys. mieszkańców.

Wykres 5. Wielkość miejscowości zamieszkania [N=600]

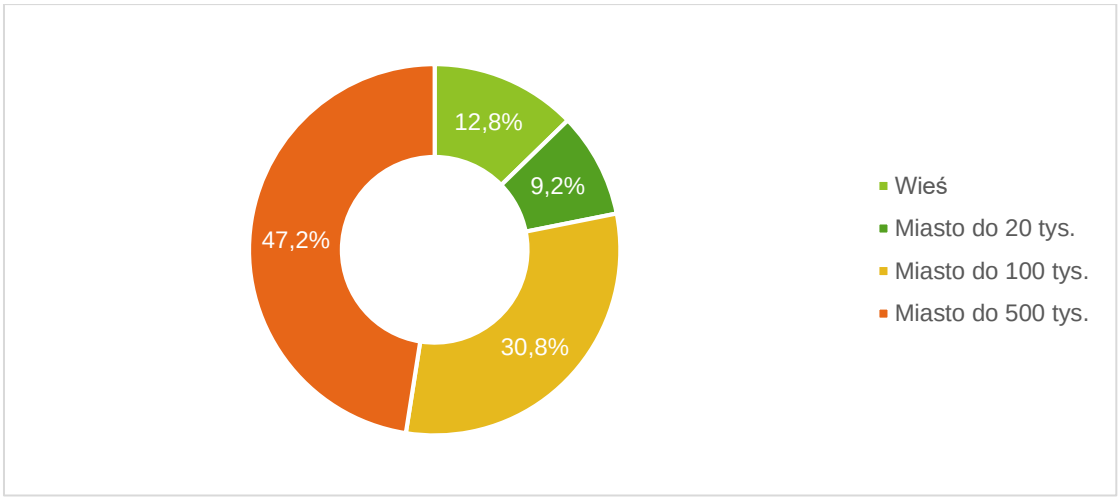

źródło: opracowanie własne

Uczestnicy badania najczęściej ogrzewają nieruchomości przy użyciu ciepła systemowego (40,0%), następnie wykorzystując ogrzewanie gazowe (25,8%) oraz piec węglowy (21,0%). W odpowiedzi „inne" najczęściej pojawiały się odpowiedzi ogrzewanie budynku, kominek, piec na pellet lub drewno. Często wynikało to z pewnej niewiedzy respondentów, jaki rodzaj ogrzewania posiadają.

Wykres 6. Sposób ogrzewania nieruchomości [N=600]

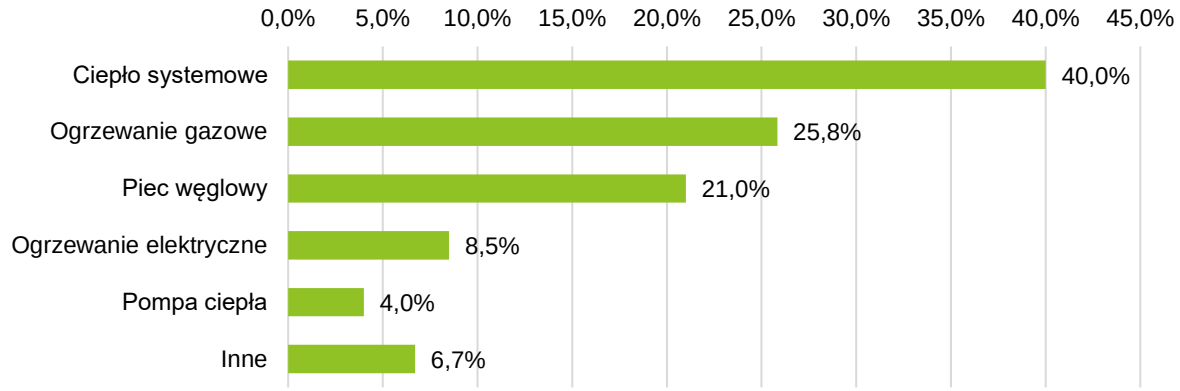

Respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne

W budownictwie wielorodzinnym mieszka 46,4% osób, a w domach jednorodzinnych 36,8%, mieszkańcy kamienic stanowili 16,8% badanych.

Wykres 7. Rodzaj budynku, w którym mieszkają respondenci [N=600]

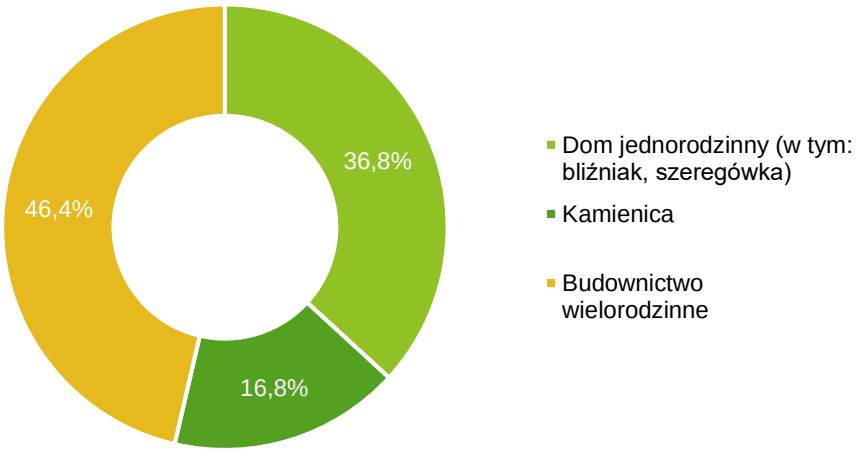

źródło: opracowanie własne

Budynki zamieszkiwane przez badanych pochodzą najczęściej z lat 1945 – 1988, takiej odpowiedzi udzieliło 41,2% osób. W następnej kolejności badani podawali przedział czasowy od 1989 do 2000 – 23,4%.

Wykres 8. Wiek budynku, w którym mieszkają respondenci [N=600]

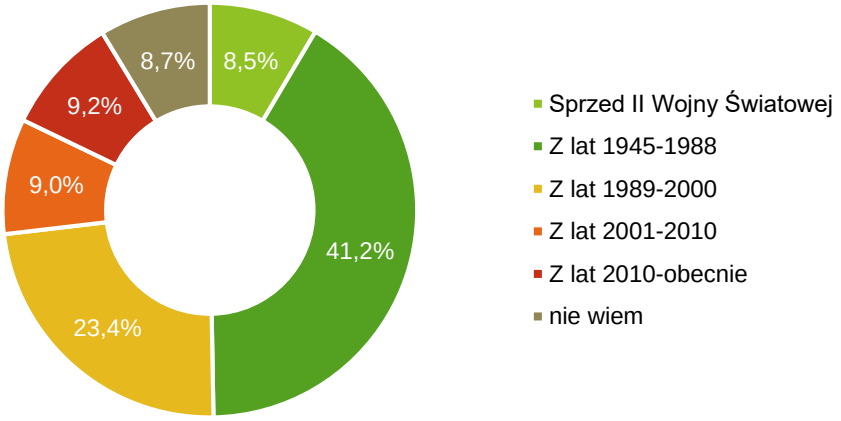

źródło: opracowanie własne

76% badanych posiada dochód poniżej 5 tysięcy złotych na osobę. Natomiast dochód powyżej 5 tysięcy złotych na osobę zadeklarowało 11,8% osób.

Wykres 9. Dochód respondentów [N=600]

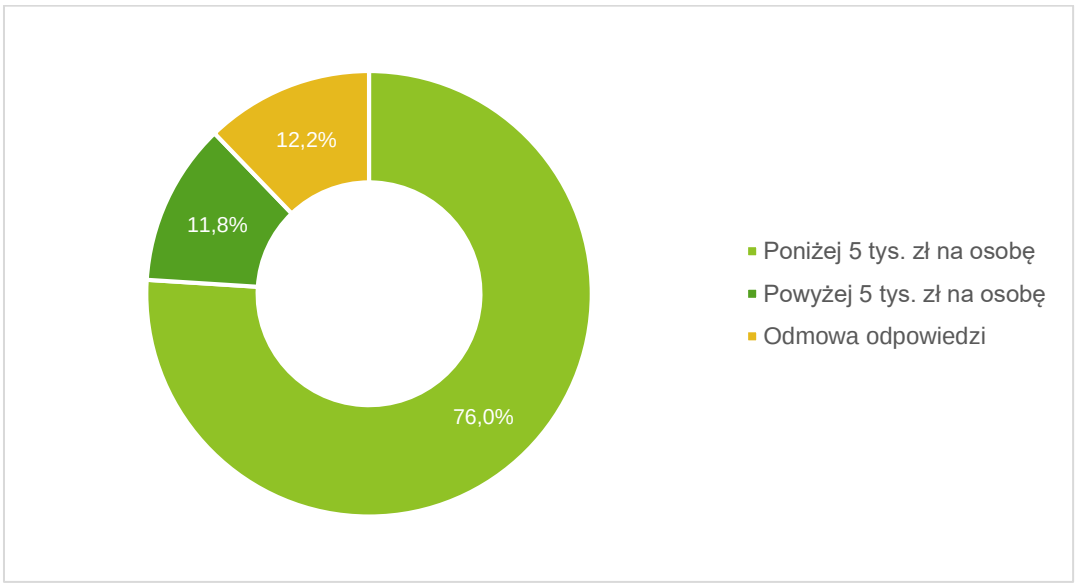

źródło: opracowanie własne

Analiza wyników badania

O projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit" słyszało jedynie 10,3% osób.

Wykres 10. Czy słyszał Pan(i) o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit"? [N=600]

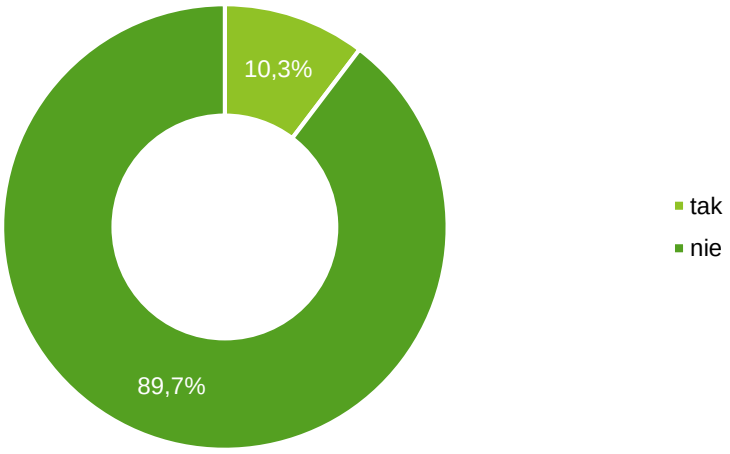

źródło: opracowanie własne

Ich wiedza na temat tego projektu pochodziła głównie z Internetu (44,2%). W następnej kolejności najczęściej wskazywanym źródłem informacji byli znajomi/rodzina (11,5%) oraz media społecznościowe (9,6%). Kategoria inne zawiera odpowiedzi trudne do zakwalifikowania i mocno zróżnicowane.

Wykres 11. Skąd słyszał Pan(i) o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit"? [N=62]

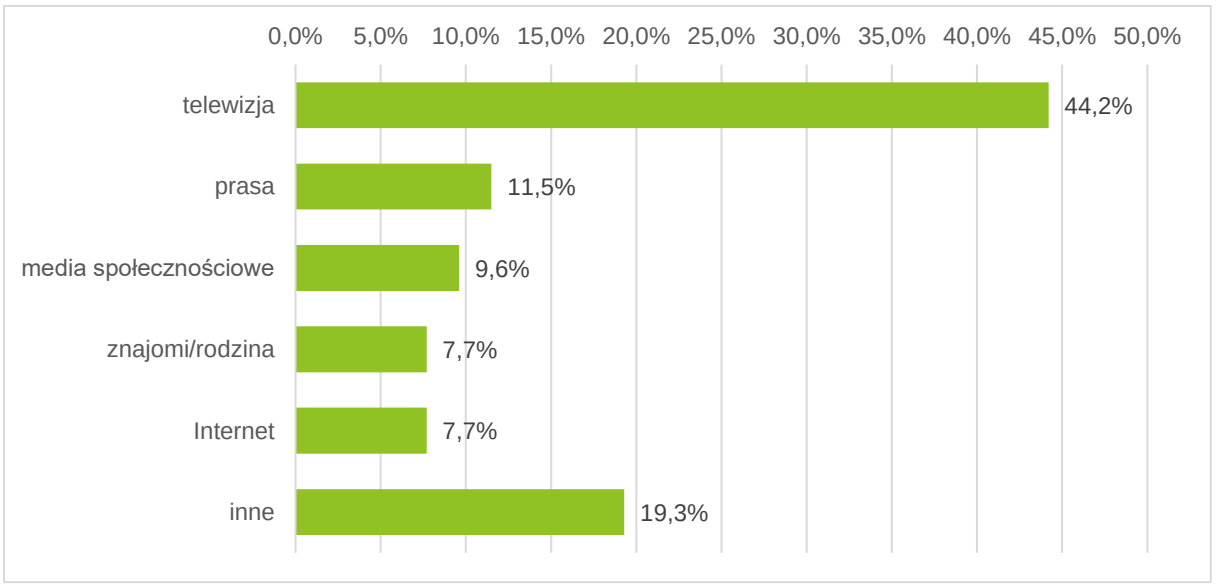

źródło: opracowanie własne

Badani nieco częściej dokonywali negatywnej oceny obecnego stanu jakości powietrza (47,0% - suma odpowiedzi „raczej źle" oraz „zdecydowanie źle") niż pozytywnej, którą wskazało 45,3% osób (suma odpowiedzi „raczej dobrze" oraz „zdecydowanie dobrze").

Wykres 12. Jak ocenia Pan(i) OBECNY stan jakości powietrza? [N=600]

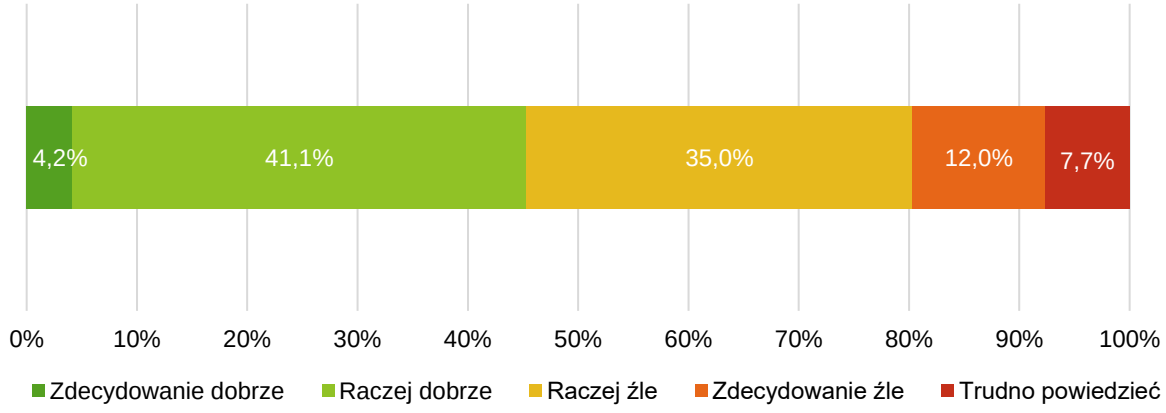

źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość uczestników badania oceniła, że stan jakości powietrza jest ważny zarówno dla mieszkańców najbliższej okolicy (92,5% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”, 4,7% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”, 2,8% - „trudno powiedzieć”), jak i mieszkańców województwa śląskiego (91,7% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”, 5,3% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”, 3% - „trudno powiedzieć”) oraz mieszkańców Polski (89,8% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”, 5,9% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”, 4,3% - „trudno powiedzieć”).

Wykres 13. Czy według Pana(i) stan jakości powietrza jest ważny dla mieszkańców? [N=600]

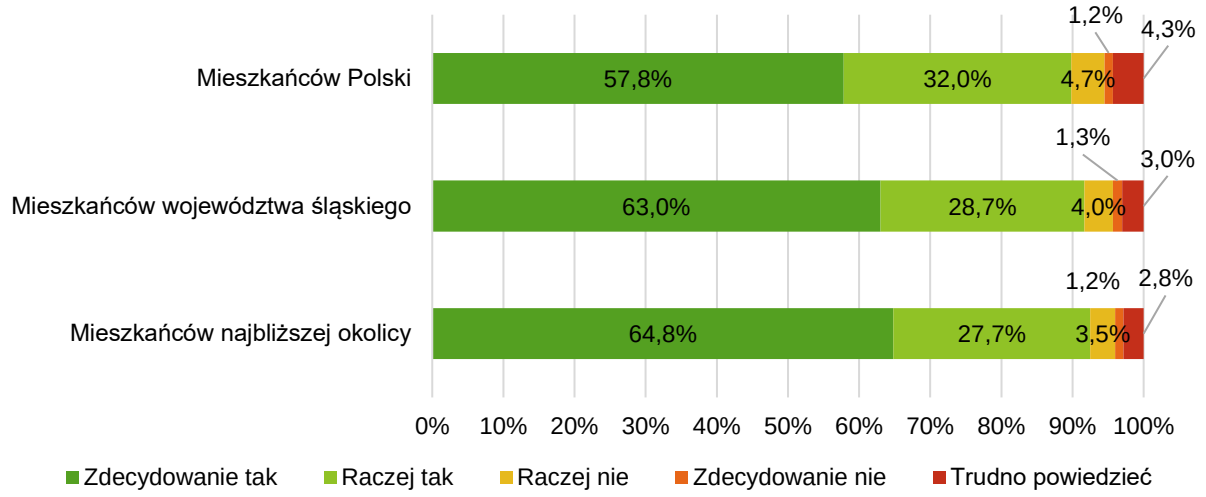

źródło: opracowanie własne

Aż 92,5% ankietowanych uznało, że stan jakości powietrza ma dla nich znaczenie w życiu codziennym.

Wykres 14. Czy uważa Pan(i), że stan jakości powietrza ma znaczenie dla Pana(i) w życiu codziennym? [N=600]

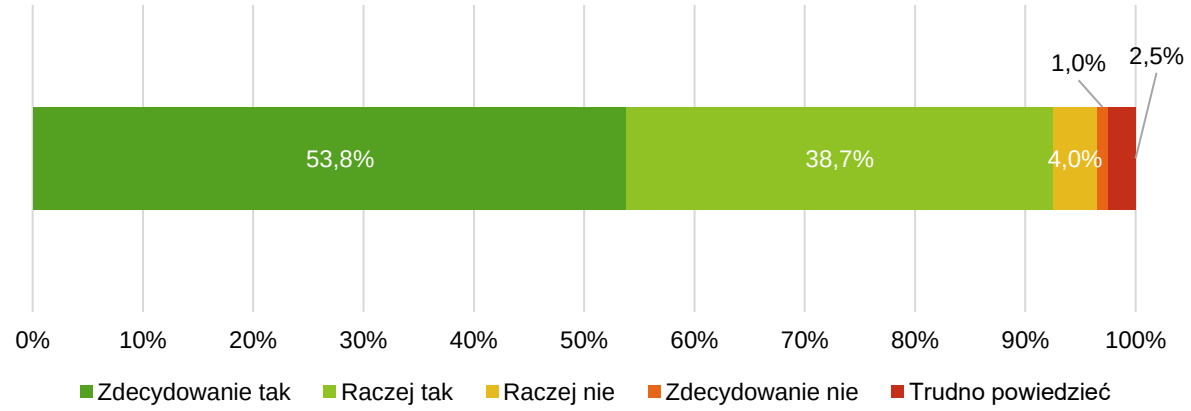

źródło: opracowanie własne

Badani wskazywali, że w sezonie grzewczym powietrze jest zanieczyszczone najbardziej w dużych miastach, takiej odpowiedzi udzieliło 38,0% osób. Co trzeci respondent (33,8%) uznał, że wszędzie jest tak samo źle.

Wykres 15. Jak Pan(i) sądzi, gdzie w sezonie grzewczym powietrze jest najbardziej zanieczyszczone? [N=600]

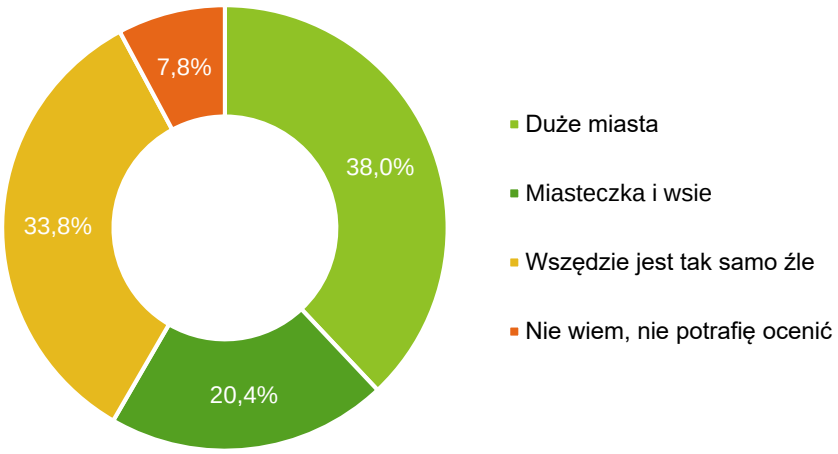

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa badanych (55,5% - suma odpowiedzi „raczej zła” oraz „bardzo zła”) źle oceniło jakość powietrza w swoim miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym.

Wykres 16. Jak Pan(i) ocenia jakość powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym, czyli w okresie jesiennym i zimowym? [N=600]

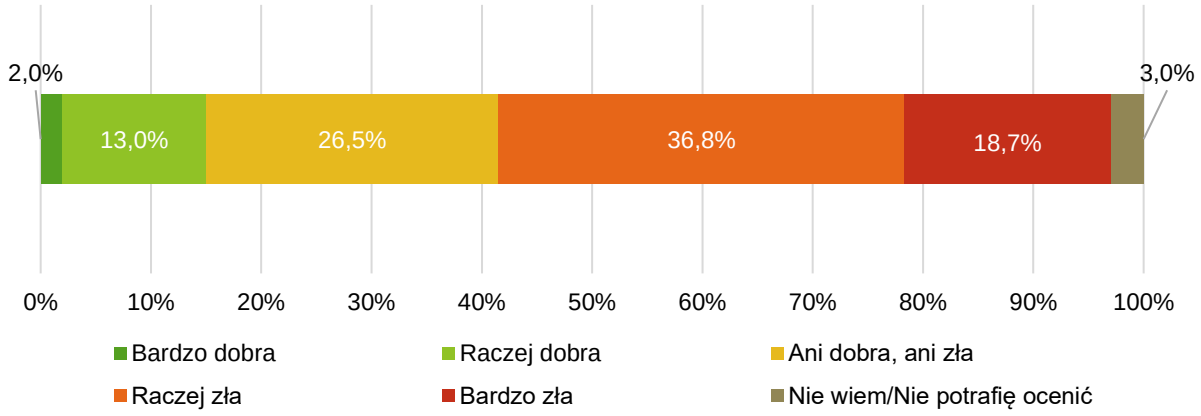

źródło: opracowanie własne

Zdaniem respondentów zła jakość powietrza w ich okolicy wynika głównie ze spalania śmieci (25,1%), używania pieców węglowych (20,1%) oraz palenia węglem (18,1%).

Wykres 17. Z czego wynika zła jakość powietrza w Pana/Pani okolicy w sezonie jesienno-zimowym? [N=333]*

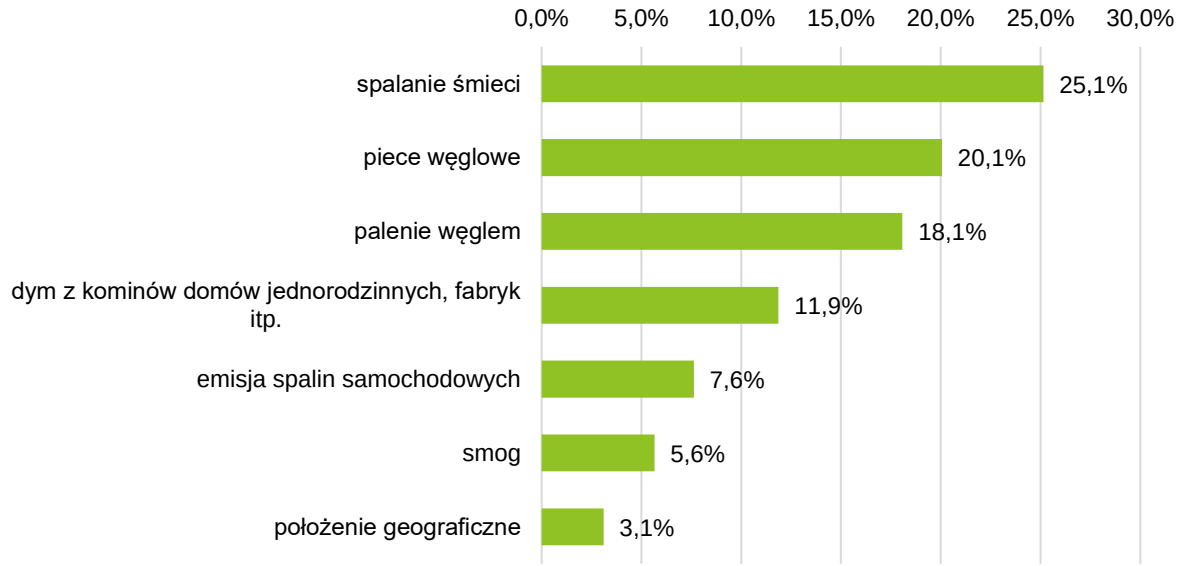

**Na wykresie zaprezentowano odpowiedzi, które uzyskały 11 i więcej wskazań*

źródło: opracowanie własne

Lepszej oceny powietrza w miejscu zamieszkania dokonano względem sezonu wiosenno-letniego. Ponad połowa osób (52,0% - suma odpowiedzi „raczej dobra" oraz „bardzo dobra")

pozytywnie oceniła badany aspekt. Przeciwne zdanie wyraziło 16,0% ankietowanych (suma odpowiedzi „raczej zła” oraz „bardzo zła”).

Wykres 18. Jak Pan(i) ocenia jakość powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w sezonie wiosenno-letnim? [N=600]

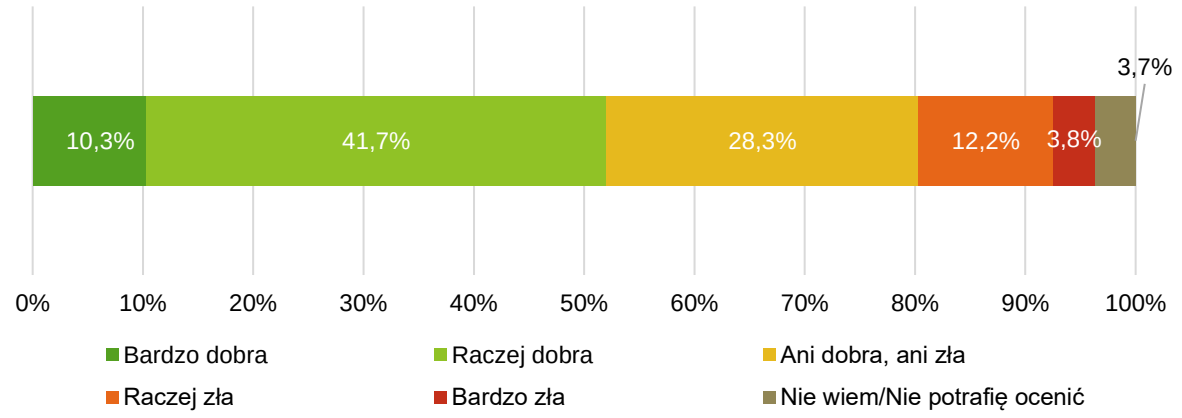

źródło: opracowanie własne

Zła jakość powietrza w sezonie letnim wynika przede wszystkim z emisji spalin samochodowych (27,8%), wykorzystywania pieców węglowych (12,4%) oraz dymu z kominów (10,3%) i spalania śmieci (10,3%).

Wykres 19. Z czego wynika zła jakość powietrza w sezonie letnim w Pana/Pani okolicy? [N=96]*

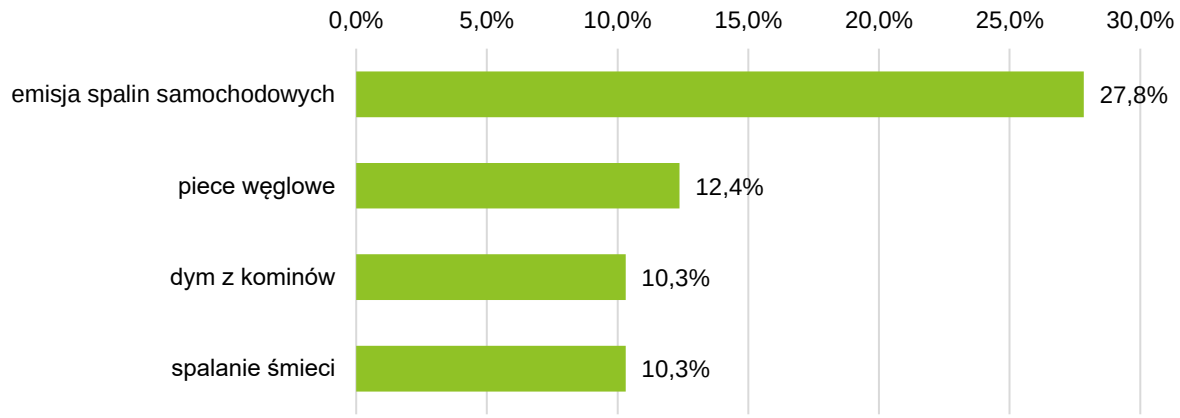

**Na wykresie zaprezentowano odpowiedzi, które uzyskały 10 i więcej wskazań*

źródło: opracowanie własne

Dla 42,3% badanych problem zanieczyszczenia powietrza w miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym jest umiarkowanie poważny, a 41,5% wskazało, że jest on bardzo poważny.

Wykres 20. Jak ważnym problemem w Pana/Pani odczuciu jest stopień zanieczyszczenia powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym? [N=600]

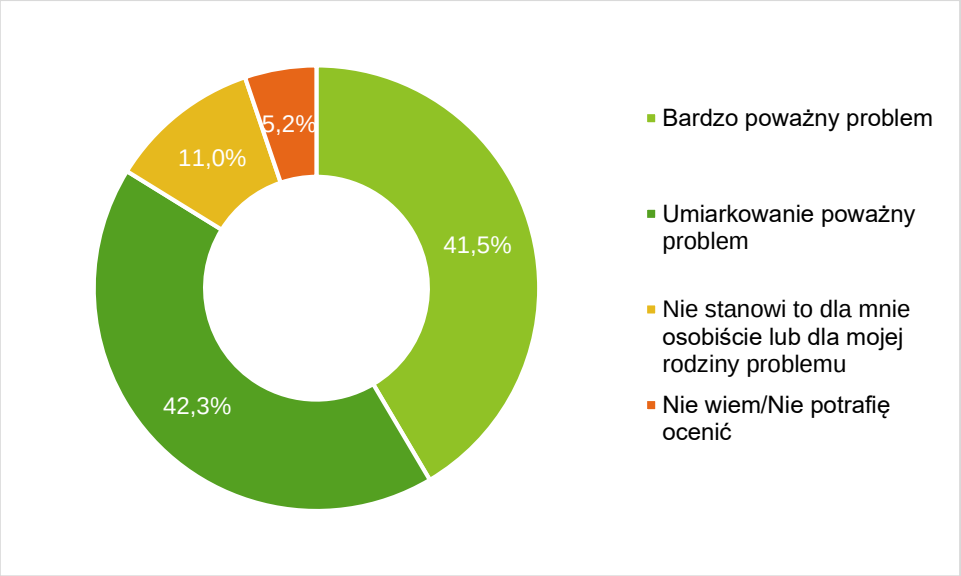

źródło: opracowanie własne

Badani ocenili, że jakość powietrza w ich miejscowości w lecie w porównaniu do sezonu grzewczego jest lepsza (65,0% - suma odpowiedzi „lepsza" oraz „zdecydowanie lepsza"). Niemal co piąty ankietowany (19,0%) uznał, że jakość powietrza jest taka sama.11,5% badanych uznało, że jest gorsza (suma odpowiedzi „gorsza" i „zdecydowanie gorsza"). 4,7% respondentów nie było w stanie stwierdzić czy jest gorsza czy lepsza.

Wykres 21. Jaka jest jakość powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w lecie w porównaniu do sezonu grzewczego? [N=600]

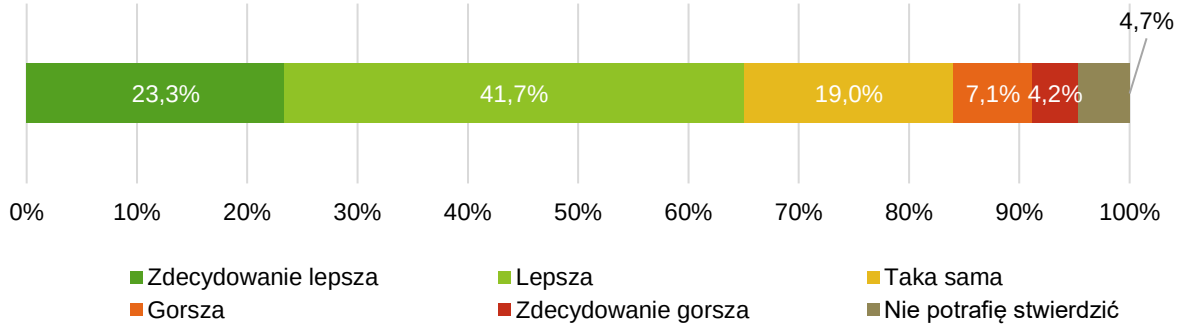

źródło: opracowanie własne

Spośród badanych 63,2% (suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak”) uznało, że jakość powietrza w miejscu zamieszkania ma negatywny wpływ na ich zdrowie lub zdrowie członków rodziny. Przeciwnego zdania było 10,3% ankietowanych (suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”).

Wykres 22. Czy uważa Pan(i), że jakość powietrza w Pana(i) miejscu zamieszkania ma negatywny wpływ na zdrowie Pana(i) lub członków Pana(i) rodziny? [N=600]

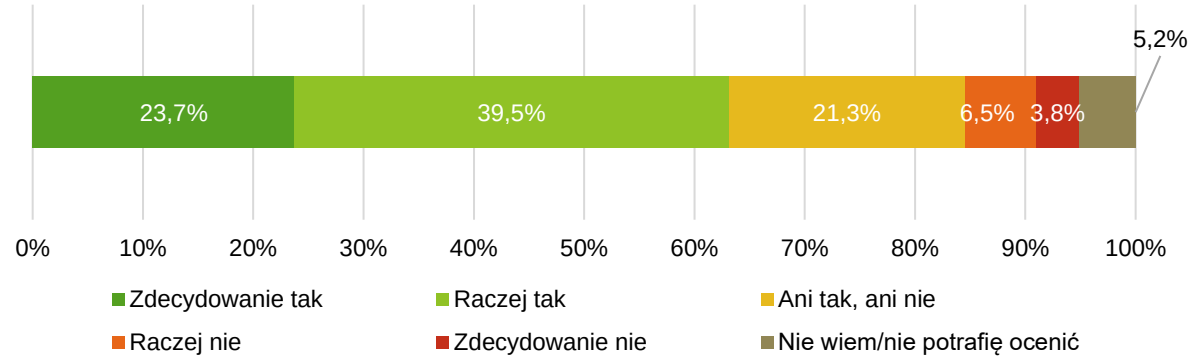

źródło: opracowanie własne

Najczęściej wskazywano, że zła jakość powietrza powoduje choroby układu oddechowego (91,7%). W następnej kolejności podawano choroby nowotworowe (40,5%) oraz choroby układu krążenia (31,8%). Inne wymieniane choroby to np. alergie.

Wykres 23. Jakie choroby Pana(i) zdaniem mogą być spowodowane przez złą jakością powietrza? [N=600]*

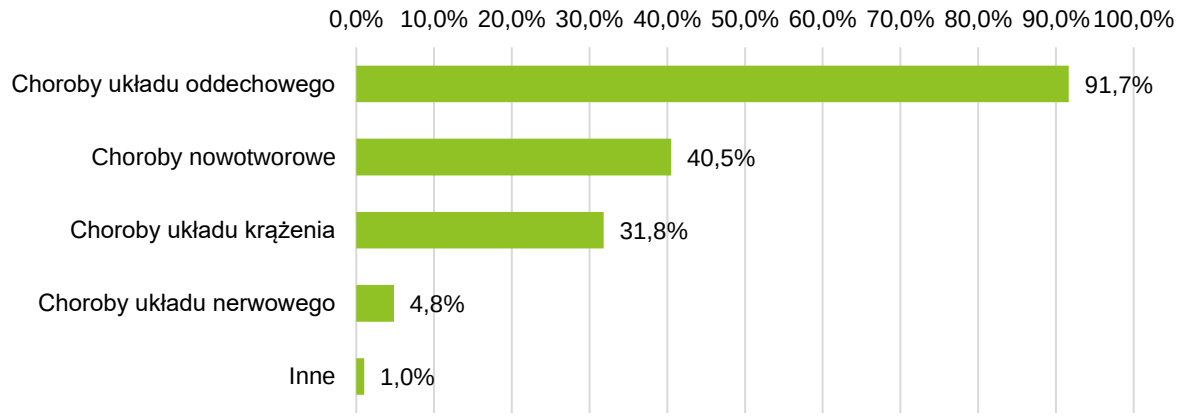

**Możliwość wskazania 2 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Uczestnicy badania wykazywali znajomość zanieczyszczeń powietrza, najbardziej znane to pył zawieszony (PM10; PM2,5), o którym słyszało 78,7% osób. Najmniej znany, jednak należy wskazać, że ponad połowa osób słyszała o nim, to benzo(a)piren – 51,7%.

Wykres 24, Czy słyszał(a) Pan(i) o następujących zanieczyszczeniach powietrza? [N=600]

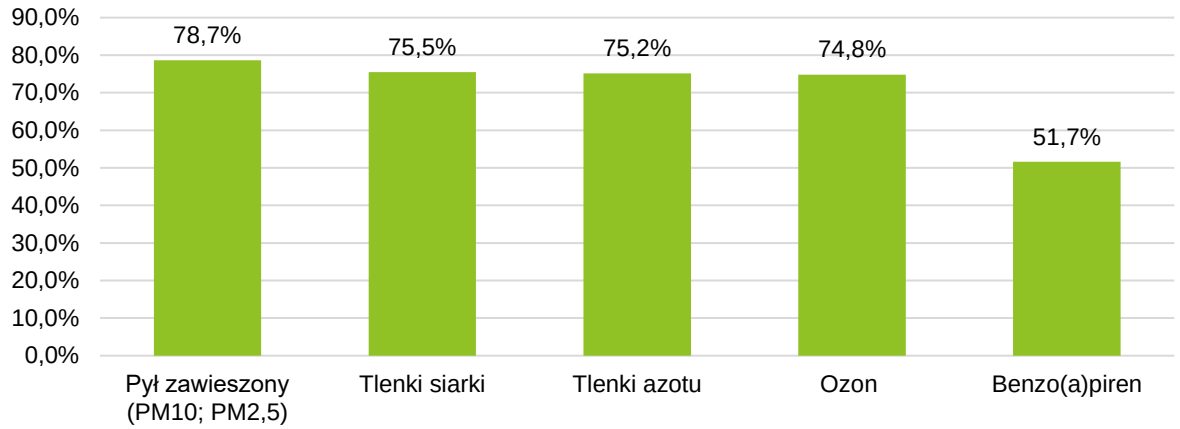

źródło: opracowanie własne

Najczęściej podawano, że mieszkańcy okolicy, w której mieszkają badani palą złej jakości paliwem/spalają śmieci, takiej odpowiedzi udzieliło 47,2% osób.

Wykres 25. Czy w Pana(i) okolicy mieszkańcy użytkują złej jakości paliwa/spalają śmieci w domowych piecach lub na wolnym powietrzu? [N=600]

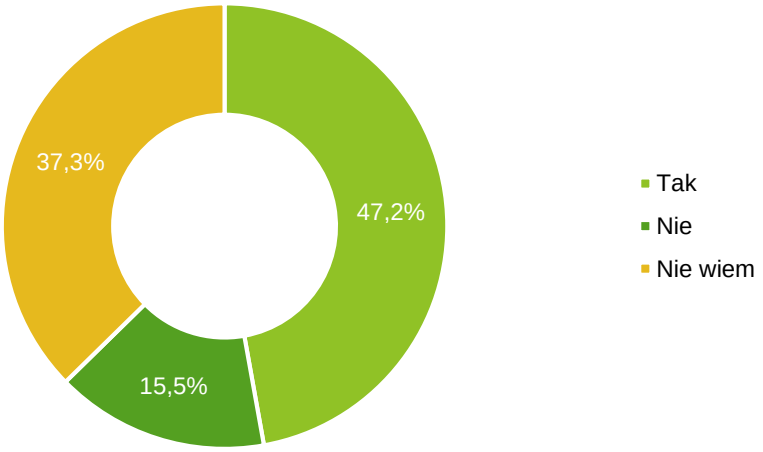

źródło: opracowanie własne

Dla zdecydowanej większości ankietowanych (81,8%) spalanie złej jakości paliwa lub palenie śmieci to problem.

Wykres 26. Jak ocenia Pan(i) spalanie złej jakości paliwa/śmieci przez mieszkańców? [N=600]

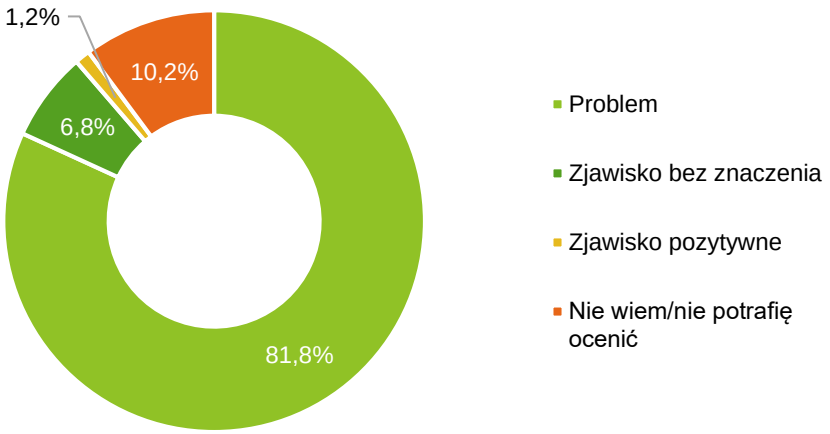

źródło: opracowanie własne

Spośród badanych 61,1% odpowiedziało, że palenie złej jakości paliwem/palenie śmieci to problem bardzo poważny, a 37,1% uznało, że raczej poważny.

Wykres 27. Jak ocenia Pan(i) wagę tego problemu? [N=491 – mniejsza liczba respondentów wynika z faktu, że na to pytanie odpowiadały tylko osoby, które uznały spalanie śmieci za problem]

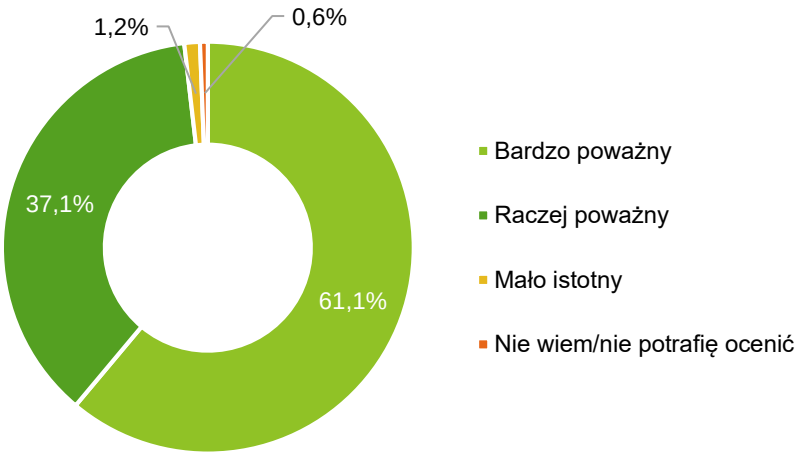

źródło: opracowanie własne

Zdaniem badanych najbardziej negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców ma spalanie śmieci w domowych piecach (61,7%), transport drogowy (46,2%) oraz przemysł i energetyka (37,0%). Inne odpowiedzi wskazywane przez respondentów to m.in.: samochody, brudne i zniszczone drogi.

Wykres 28. Które źródła zanieczyszczeń powietrza ma według Pana(i) najbardziej negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców? [N=600]*

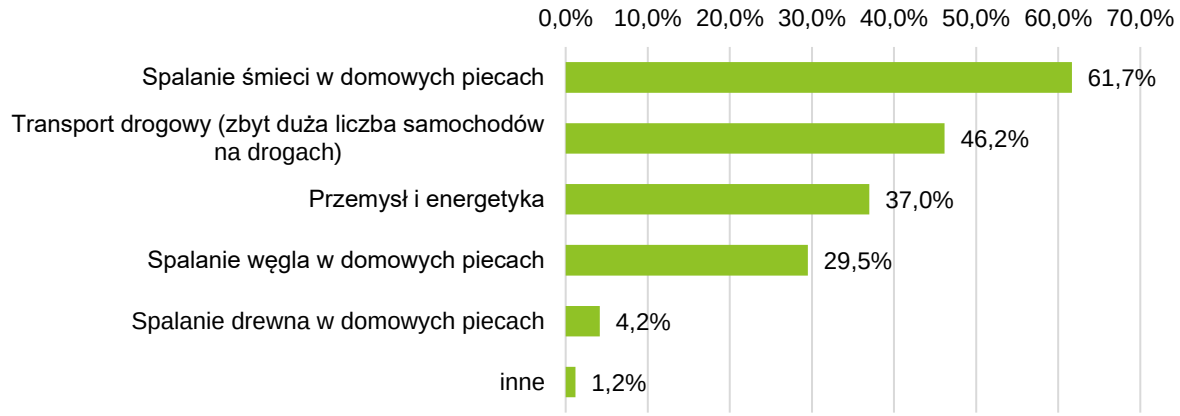

**Możliwość wskazania 2 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Głównym źródłem wiedzy na temat zanieczyszczeń powietrza jest telewizja (76,3%). W następnej kolejności badani napotkali ten problem w Internecie (53,0%) oraz w radiu (50,8%). Inne źródła wiedzy o zanieczyszczonym powietrzu to komunikaty wyświetlane na ekranach oraz wyczuwanie zanieczyszczeń w powietrzu poprzez oddychanie.

Wykres 29. Gdzie słyszał Pan(i) o problemach zanieczyszczenia powietrza? [N=600]*

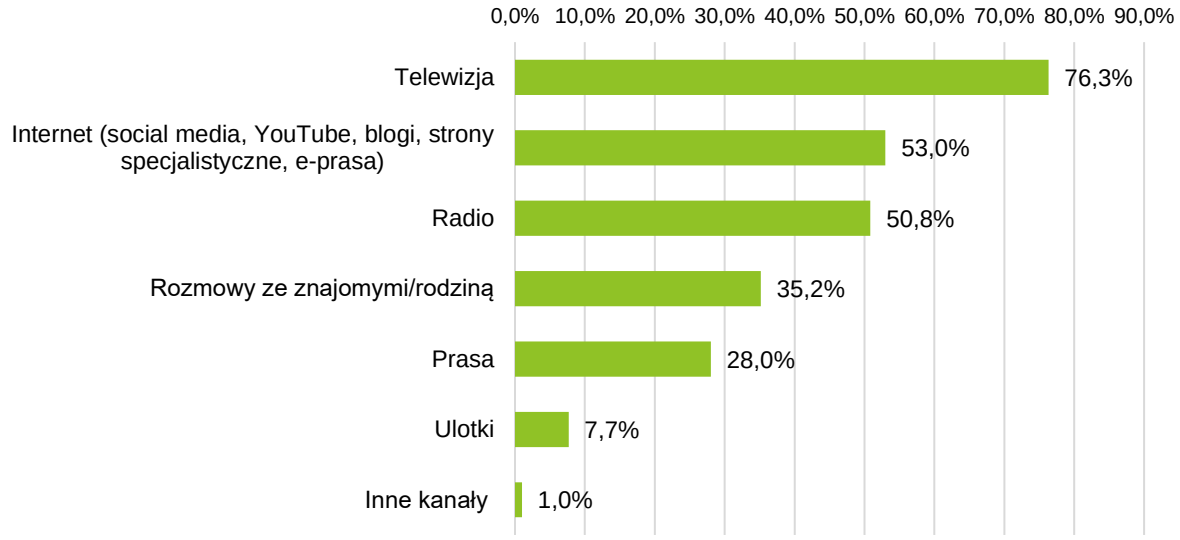

**Wielokrotny wybór*

źródło: opracowanie własne

Z informacjami na temat aktualnej jakości powietrza w zamieszkiwanej miejscowości spotkało się 65,8% osób.

Wykres 30. Czy zetknął(ęła) się Pan(i) kiedykolwiek z informacjami na temat aktualnej jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600]

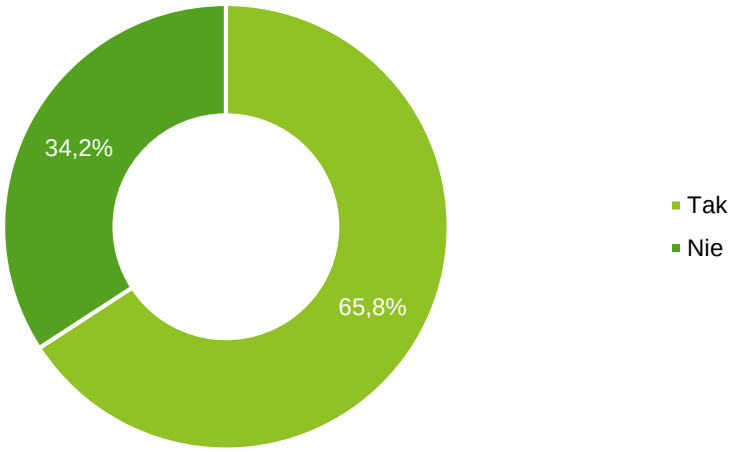

źródło: opracowanie własne

Ankietowani najczęściej czerpią wiedzę na temat jakości powietrza z prognozy pogody (80,0% - suma odpowiedzi „bardzo często” oraz „często”). Następnym w kolejności źródłem informacji jest Internet (66,6% - suma odpowiedzi „bardzo często” oraz „często”) oraz telewizja (60,2% - suma odpowiedzi „bardzo często” oraz „często”). Najmniej popularne źródła informacji to: słupki zmieniające kolor w zależności od jakości powietrza, z których wcale nie korzysta 48,6% osób, a także strona internetowa Ministerstwa Środowiska (44,1%) oraz strona internetowa GIOŚ (43,5%).

Wykres 31. Skąd Pan(i) czerpie informacje na temat jakości powietrza w Pana(i) okolicy? [N=600]

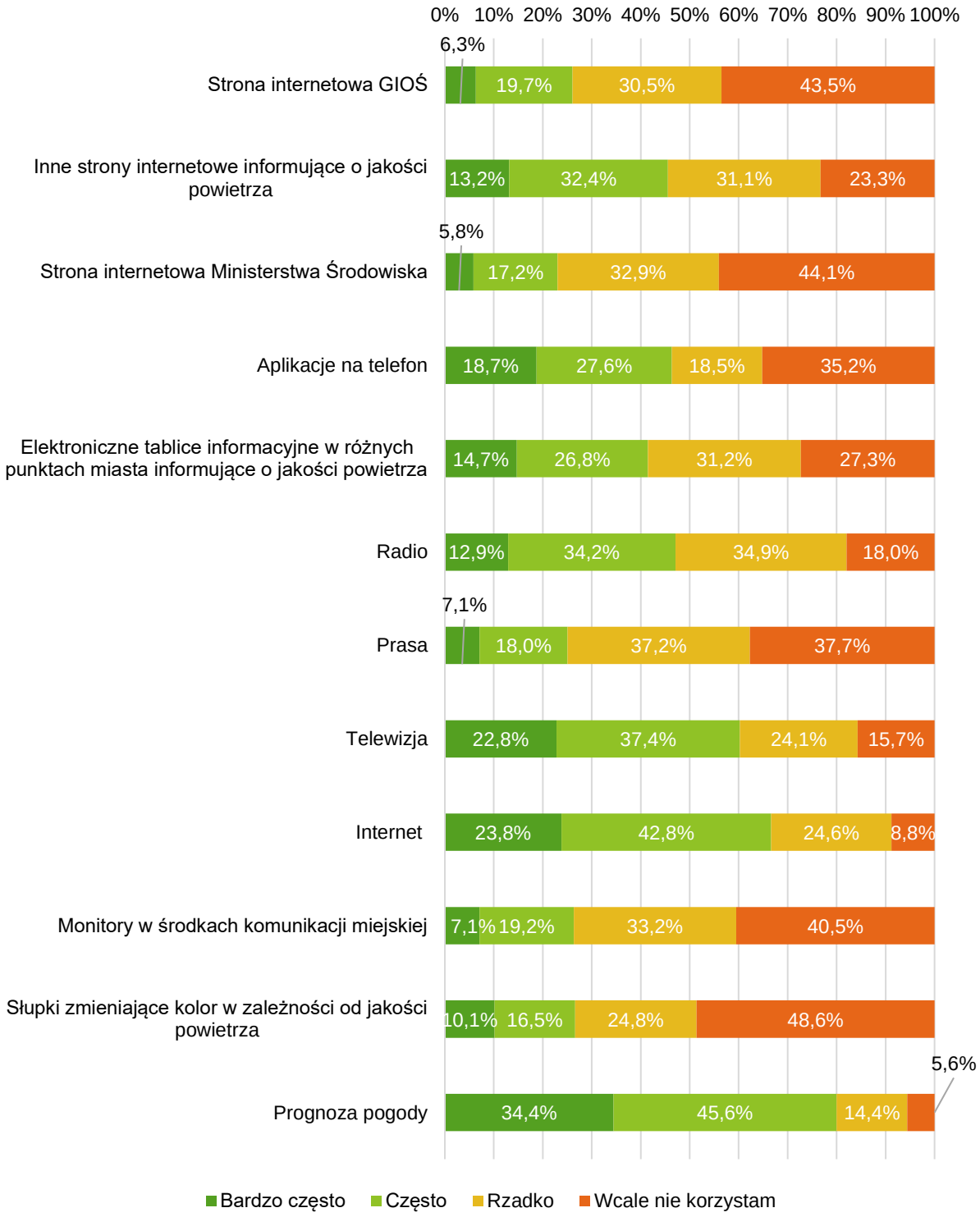

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa osób (56,0% - suma odpowiedzi „jestem dobrze poinformowany” oraz „jestem bardzo dobrze poinformowany”) czuje się dobrze poinformowana na temat aktualnego stanu jakości powietrza. Przeciwnego zdania było 36,2% badanych (suma odpowiedzi „czuję się słabo poinformowany” oraz „czuję się bardzo słabo poinformowany”).

Wykres 32. Czy czuje się Pan(i) odpowiednio poinformowany/a na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600]

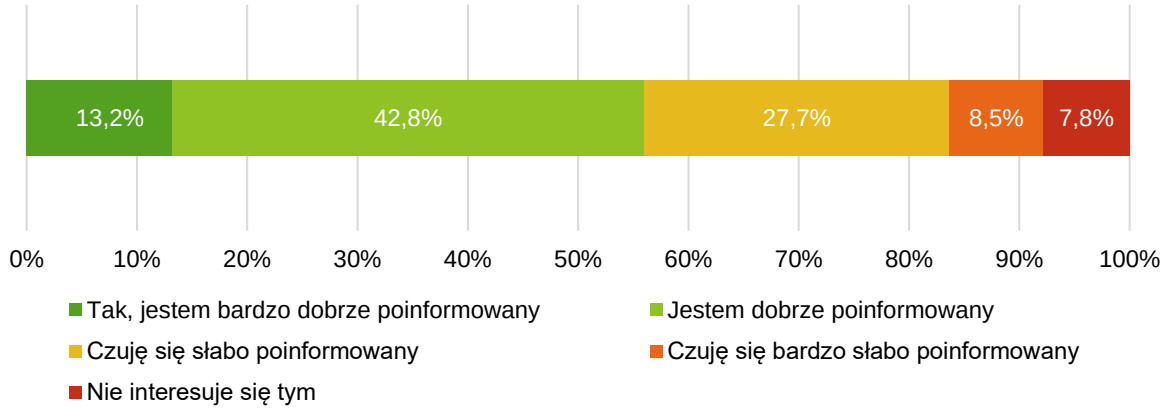

źródło: opracowanie własne

Chęć dostępu do informacji na temat aktualnego stanu jakości powietrza w miejscu zamieszkania wyraziło 58,7% osób. Co trzeci (34,8%) badany nie ma takiej potrzeby.

Wykres 33. Czy chce Pan(i) mieć dostęp do informacji na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Pana/Pani miejscowości? [N=600]

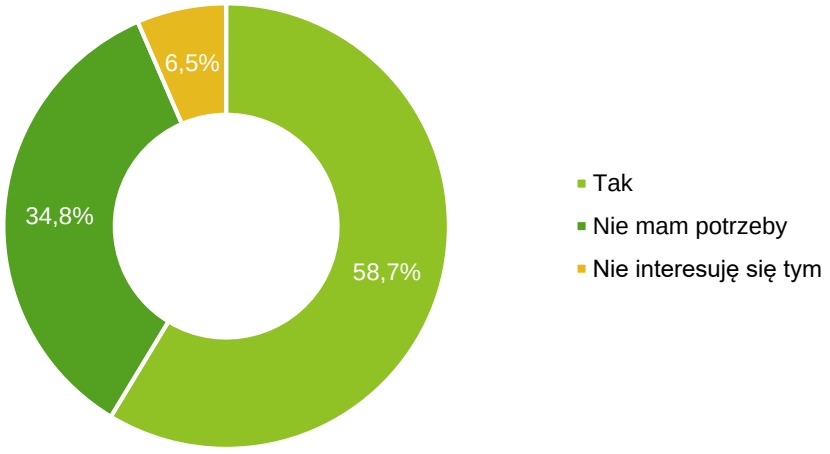

źródło: opracowanie własne

Uczestnicy badania uważają, że informacje na temat aktualnej jakości powietrza w miejscu ich zamieszkania powinny być udostępnianie przede wszystkim na stronach internetowych (46,3%), w telewizji (42,5%) oraz w aplikacji mobilnej (37,9%). Najrzadziej wskazywano na prasę (9,4%). Inne źródła informacji wskazywane przez badanych to m.in.: tablice świetlne, sms, informacje razem z prognozą pogody.

Wykres 34. Gdzie przede wszystkim Pana(i) zdaniem powinny być udostępniane informacje na temat aktualnej jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600]*

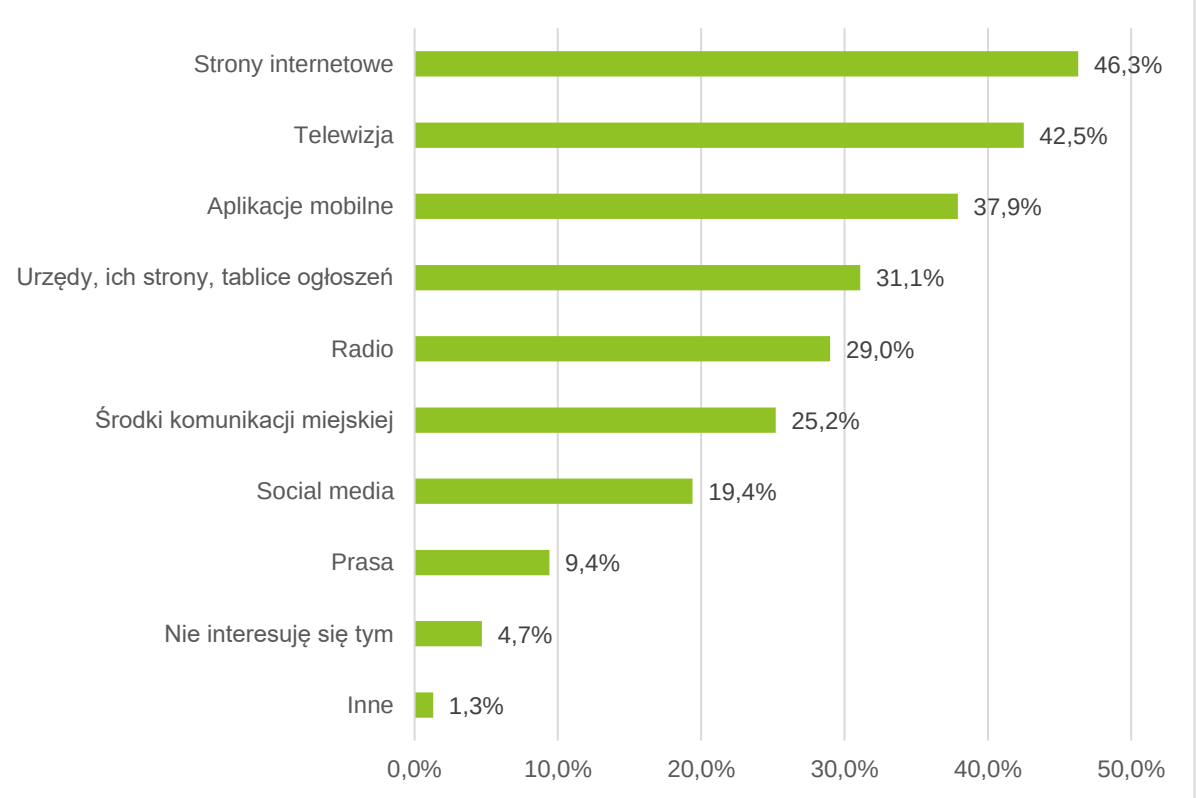

**Możliwość wskazania 3 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Gdy jakość powietrza jest zła, to 3/4 osób ogranicza wyjścia z domu. W następnej kolejności badani wskazywali, że informują o tym fakcie najbliższych (25,1%), natomiast 24,2% ankietowanych zadeklarowało, że nie podejmuje żadnych działań. Inne wskazania to: nieotwieranie okien, zgłaszanie problemu do odpowiednich służb.

Wykres 35. Jakie podejmuje Pan(i) działania, kiedy jakość powietrza jest bardzo zła? [N=600]*

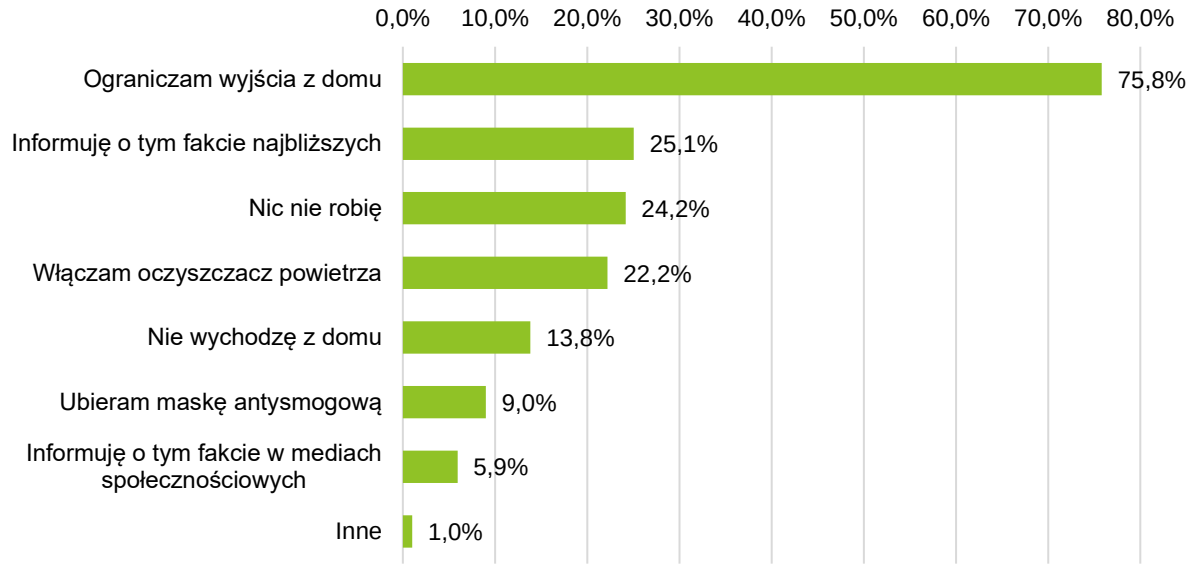

**Możliwość wskazania 2 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Badani najczęściej podawali, że zarówno instytucje samorządowe (37,0% - suma odpowiedzi „raczej nie" oraz „zdecydowanie nie"), jak i państwowe (44,9% - suma odpowiedzi „raczej nie" oraz „zdecydowanie nie") nie podejmują wystarczających działań w celu wyeliminowania zanieczyszczeń w miejscu zamieszkania.

Wykres 36. Czy uważa Pan(i), że instytucje państwowe i samorządowe podejmują wystarczające działania w celu wyeliminowania problemu zanieczyszczenia powietrza w Pana(i) miejscu zamieszkania? [N=600]

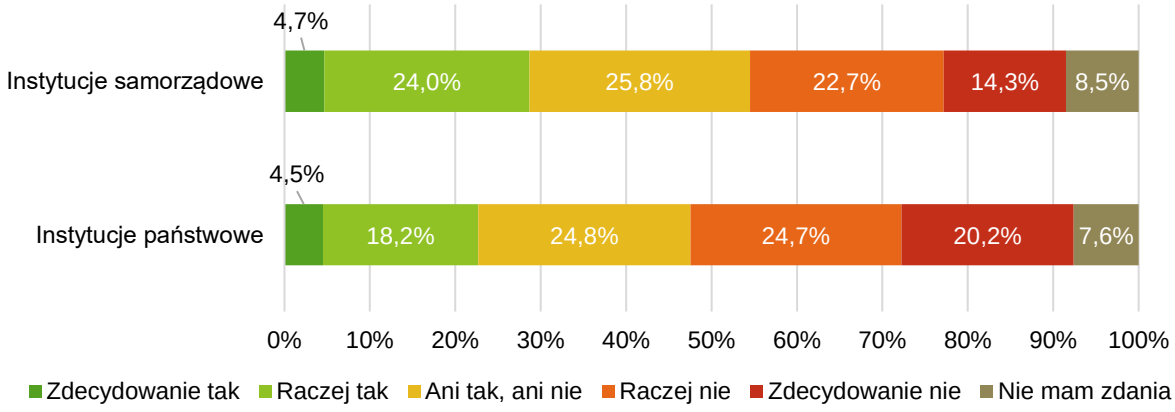

źródło: opracowanie własne

Respondenci wskazywali, że instytucje państwowe powinny podejmować następujące działania w celu poprawy jakości powietrza: sadzenie drzew (81,5% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”), dofinansowanie do wymiany pieców i kotłów (80,2% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”) oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (78,2% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”). Najrzadziej wskazywano na: zakaz stosowania kominków (32,9% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”) oraz zakaz używania pieców na węgiel lub drewno (27,7% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”).

Wykres 37. Jakie działania Pana(i) zdaniem instytucje państwowe powinny podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600]

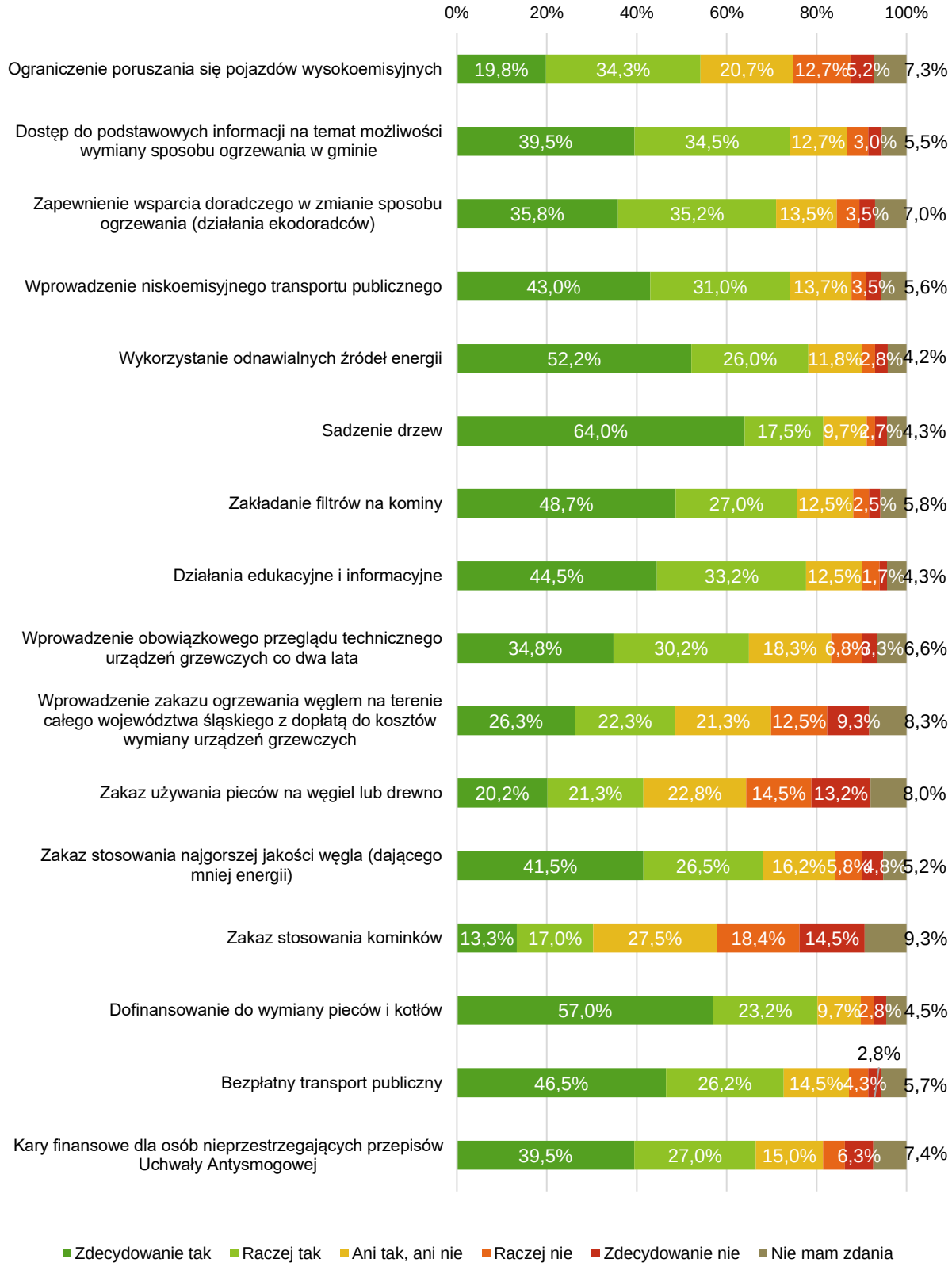

źródło: opracowanie własne

Do działań, które powinny podjąć instytucje samorządowe w celu poprawy jakości powietrza zaliczono: sadzenie drzew (84,5% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”), wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (81,8% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”) oraz wprowadzenie niskoemisyjnego transportu publicznego (79,7% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”). Natomiast najrzadziej wskazywano na: zakaz stosowania kominków (28,7% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”) oraz zakaz używania pieców na węgiel lub drewno (24,2% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”).

Wykres 38. Jakie działania Pana(i) zdaniem instytucje samorządowe powinny podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600]

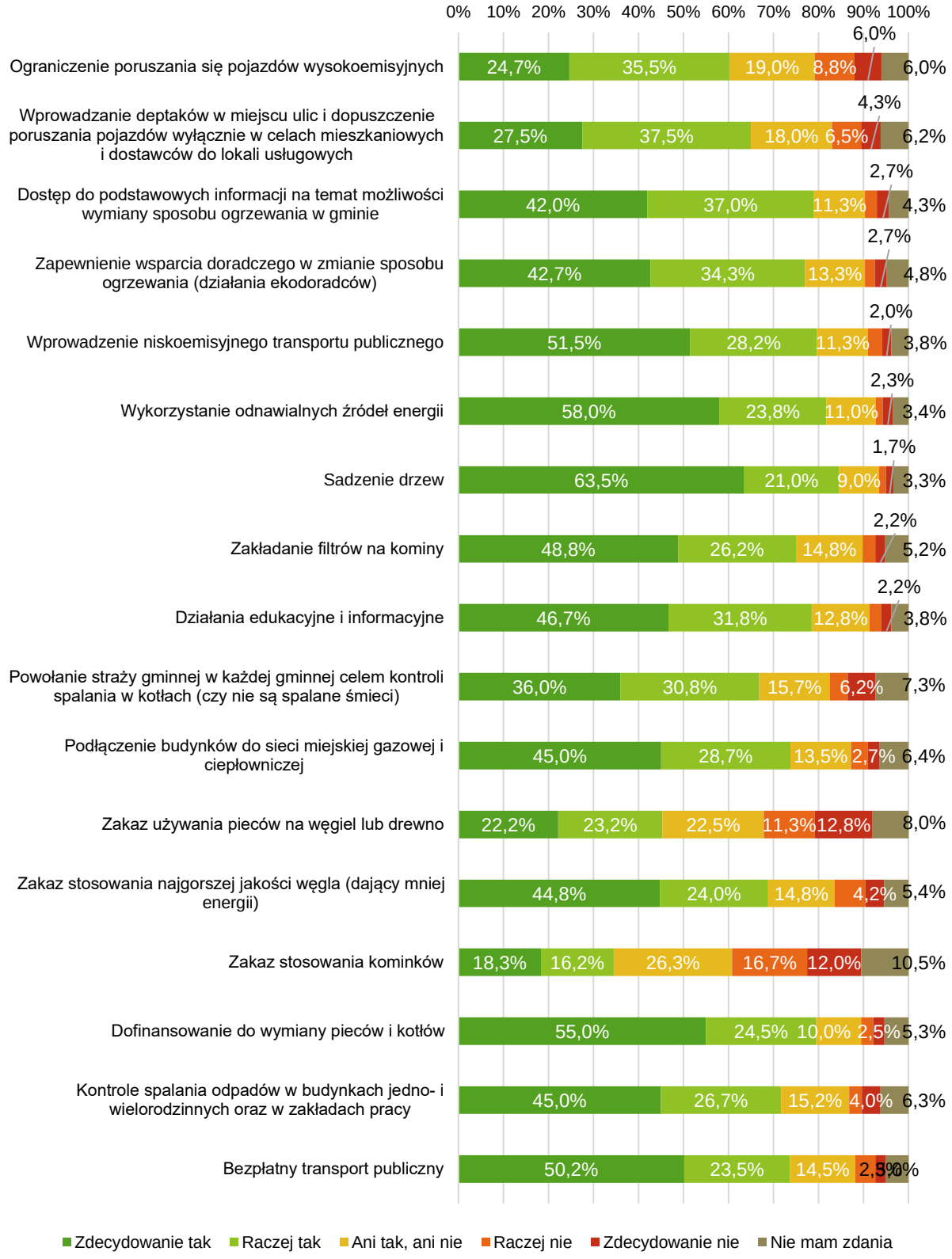

źródło: opracowanie własne

Z działaniami edukacyjno-informacyjnymi w zakresie ochrony powietrza spotkało się jedynie 10,0% osób. Najczęściej były to ulotki/broszury informacyjne, zajęcia w szkole, informowanie o możliwości wymiany pieców. Działania te organizowane były głównie przez szkoły, gminy itp.

Wykres 39. Czy spotkał(a) się Pan(i) z działaniami edukacyjno-informacyjnymi w zakresie ochrony powietrza? [N=600]

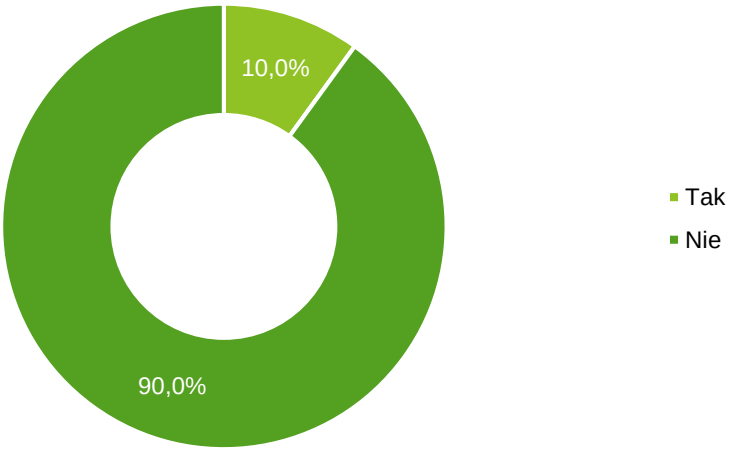

źródło: opracowanie własne

Były to głównie działania w postaci biuletynów informacyjnych, ulotek, kampanii informacyjne, lekcje w szkole. Najczęściej wskazywane podmioty odpowiadające za te działania to gminy, szkoły.

O Uchwale Antysmogowej słyszało 60,3% ankietowanych.

Wykres 40. Czy słyszał(a) Pan(i) o uchwale antysmogowej? [N=600]

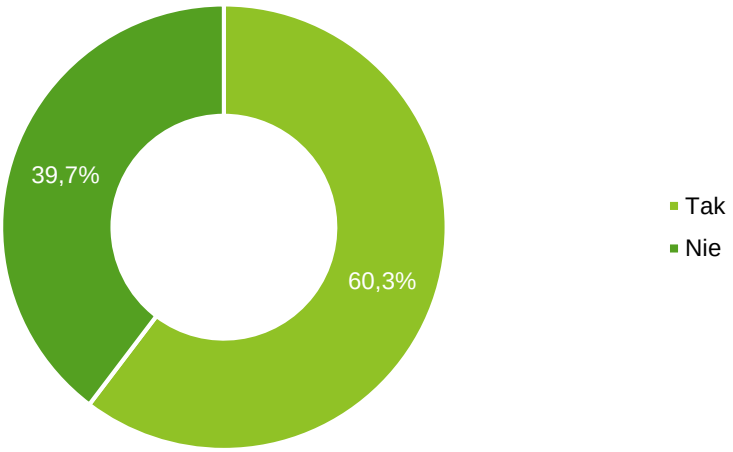

źródło: opracowanie własne

Spośród osób, które słyszały o Uchwale Antysmogowej, jej postanowienia znało 17,7% respondentów.

Wykres 41. Czy zna Pan(i) główne postanowienia tej uchwały? [N=362]

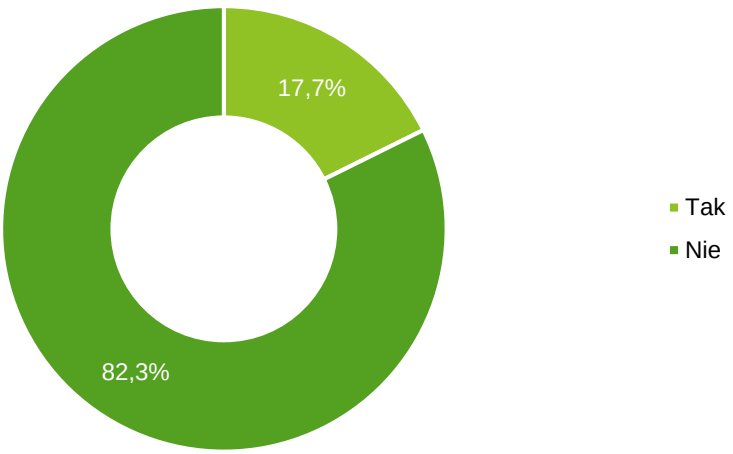

źródło: opracowanie własne

Do najważniejszych założeń Uchwały Antysmogowej zaliczono: dofinansowanie do wymiany pieców (36,7%), ograniczenie emisji spalin (11,7%) oraz ograniczenie spalania węglem

(11,7%). Aż 43,6% osób nie potrafiło wskazać, do kiedy zgodnie z uchwałą antysmogową należało wymienić kotły niespełniające standardów.

Wykres 42. Najważniejsze zdaniem badanych założenia Uchwały Antysmogowej [N=64]

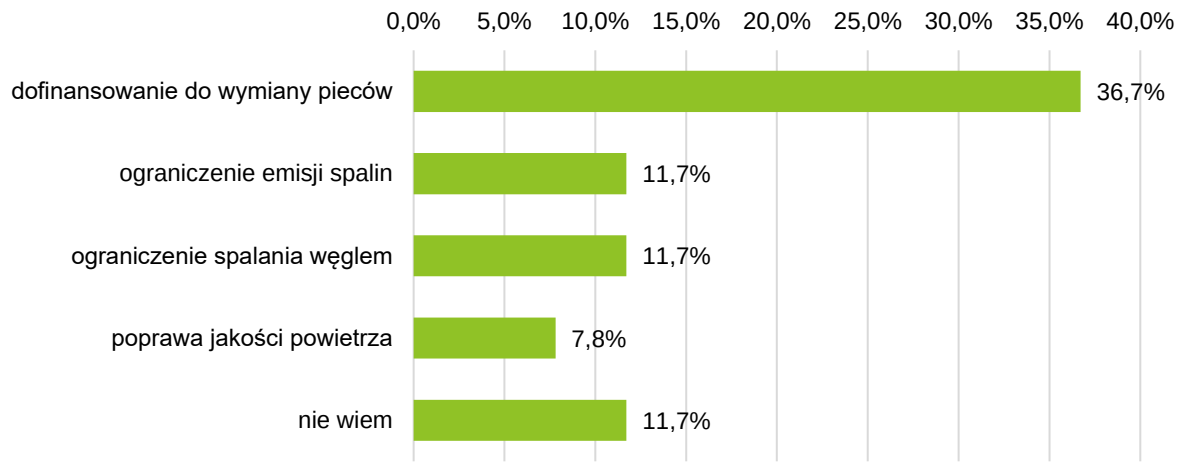

Suma odpowiedzi nie sumuje się do 100% z powodu braku kategorii „Inne", czyli odpowiedzi trudnych do sklasyfikowania

źródło: opracowanie własne

Najbardziej znane programy wsparcia dla osób wymieniających stare kotły to: „Czyste Powietrze" (70,0%) oraz dopłaty w gminach i urzędach miast (48,1%). Najmniej znana okazała się możliwość wykorzystania ulgi podatkowej (18,4%).

Wykres 43. Czy zna Pan(i) programy wsparcia dla osób wymieniających stare kotły? [N=600]

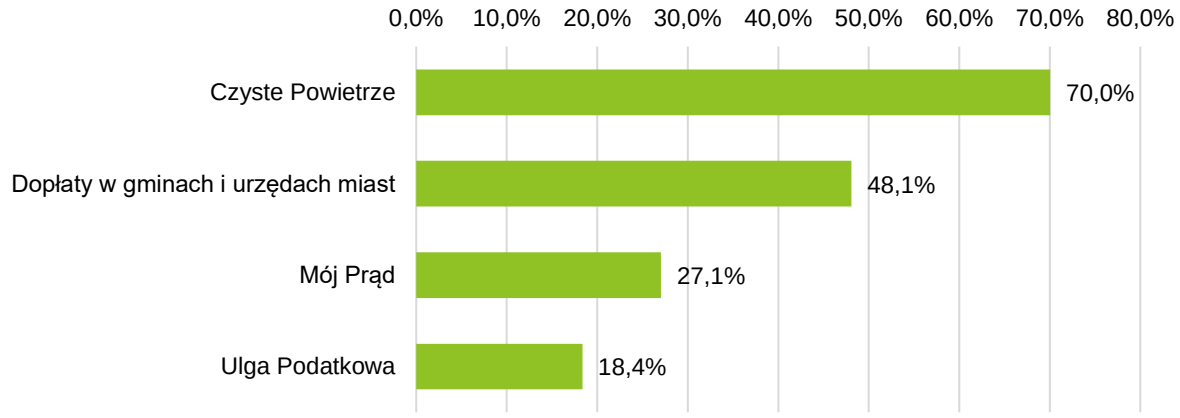

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa ankietowanych (54,7%) słyszało o obowiązku zgłaszania urządzeń grzewczych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. 69,5% respondentów wskazało, że źródło ciepła do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków należało zgłosić do końca czerwca 2022 roku.

Wykres 44. Czy słyszał(a) Pan(i) o obowiązku zgłaszania urządzeń grzewczych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków? [N=600]

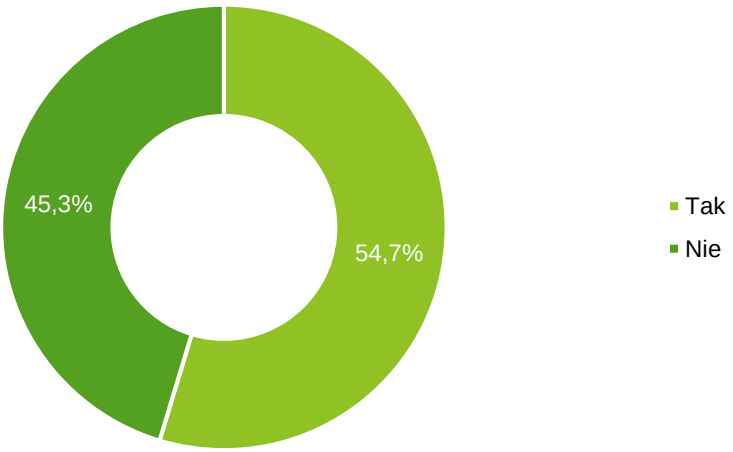

źródło: opracowanie własne

Wyniki badania przeprowadzonego wśród dzieci i młodzieży

Charakterystyka respondentów

W badaniu wzięło udział 321 osób, z czego nieco ponad połowa (51,1%) to mężczyźni.

Wykres 45. Respondenci według płci [N=321]

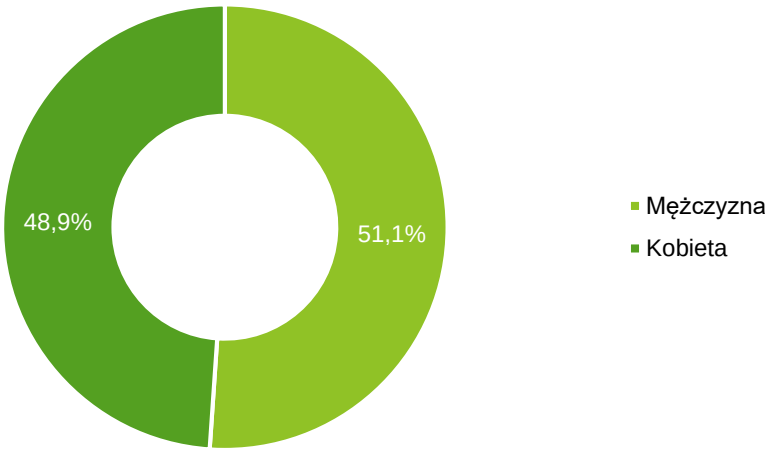

źródło: opracowanie własne

Badani najczęściej uczęszczali do szkoły średniej (w tym technicznej) – 67,6%. Co trzeci ankietowany (32,4%) reprezentował szkołę zasadniczą zawodową (branżową). Ponad połowa (56,4%) uczęszcza do 3 klasy, a 28,3% do klasy 4.

Wykres 46. Respondenci według rodzaju szkoły, do której uczęszczają [N=321]

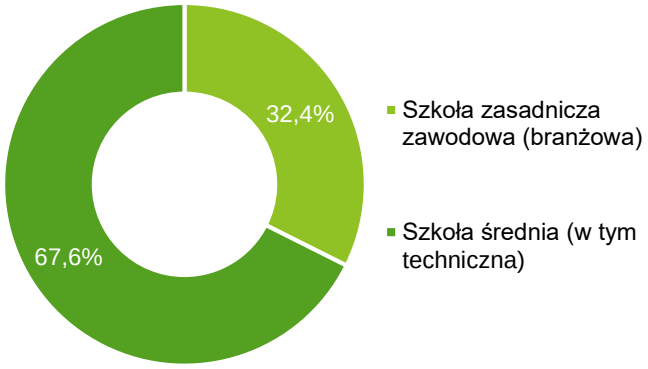

źródło: opracowanie własne

Badani wskazywali, że są uczniami różnych klas, najczęściej były to klasy 3, zarówno szkołach zasadniczych zawodowych (87,5% wskazań) oraz średnich (67,7% wskazań).

Tabela 1. Respondenci według szkół i klas [N=321]

Rodzaj szkoły / Klasa	Szkoła zasadnicza zawodowa (branżowa)	Szkoła średnia (w tym technicza)
1	11,5%	6,5%
2	1,0%	3,7%
3	87,5%	67,7%
4	-	22,1%

źródło: opracowanie własne

Badani w większości byli w wieku 17 lat (54,5%) oraz 16 lat (38,3%).

Wykres 47. Wiek badanych [N=321]

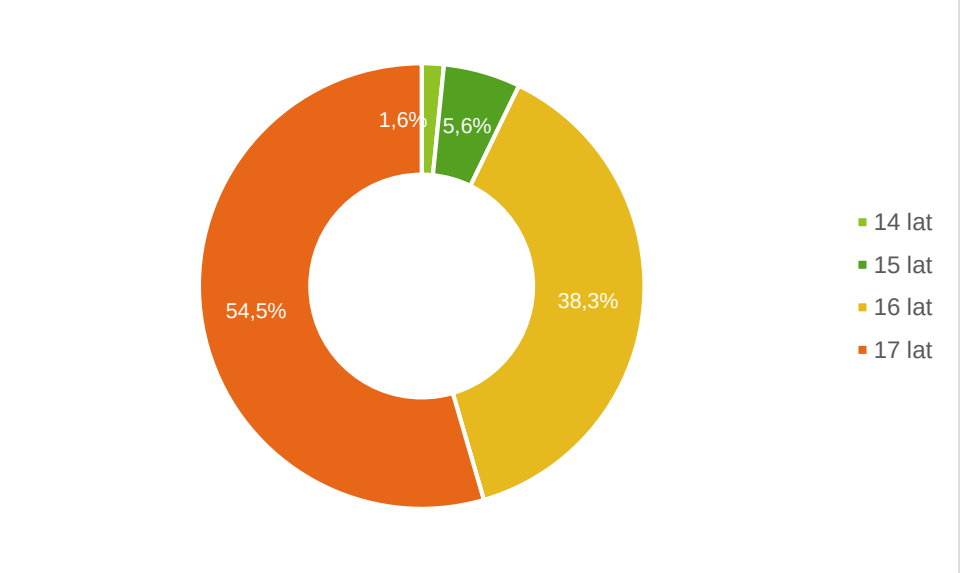

źródło: opracowanie własne

Uczestnicy badania pochodzili najczęściej z Częstochowy (4,7%), powiatu cieszyńskiego (4,4%) oraz powiatu bielskiego (4,0%) oraz Bielska Białej (4,0%).

Wykres 48. Respondenci według miejsca zamieszkania [N=321]

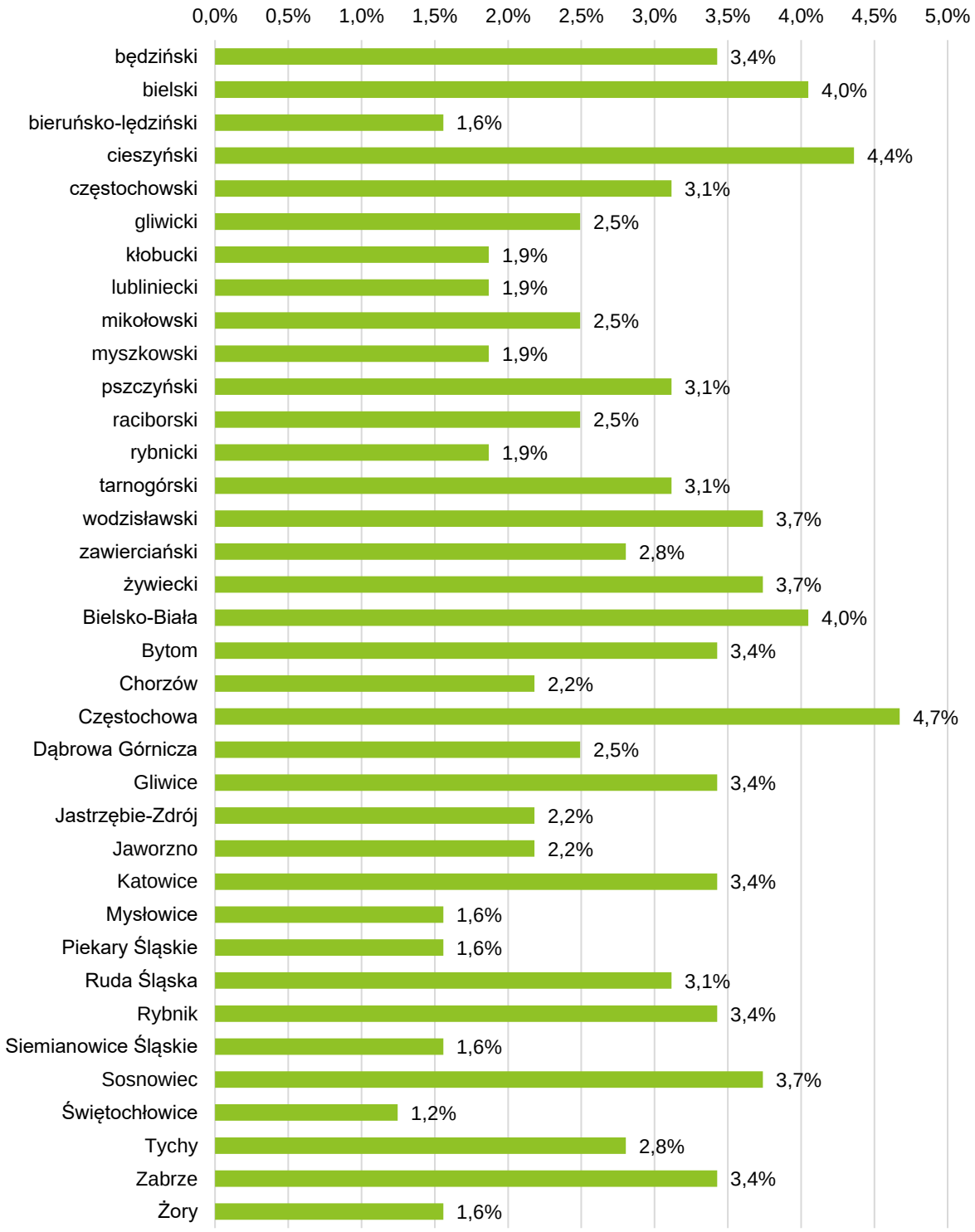

źródło: opracowanie własne

Większość badanych (78,8%) nie słyszała o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit”. Co piąty ankietowany (21,2%) odpowiedział, że słyszał o wskazanym projekcie.

Wykres 49. Czy słyszałeś o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=321]

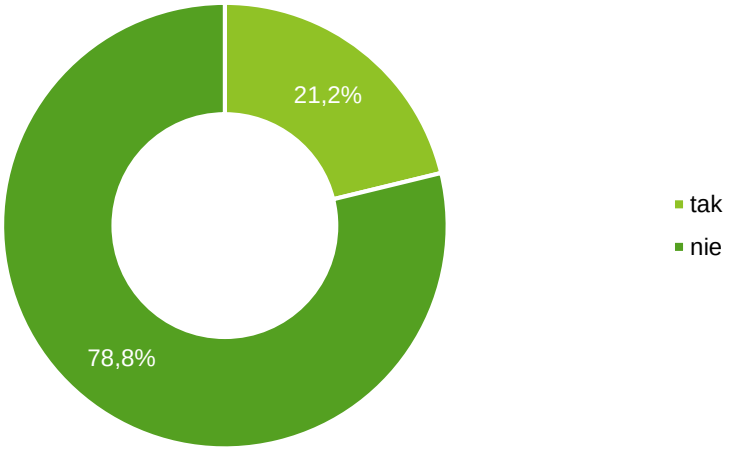

źródło: opracowanie własne

Głównym źródłem wiedzy na temat projektu jest Internet (33,3%). W następnej kolejności respondenci słyszeli o nim od znajomych/przyjaciół (14,0%) oraz rodziny (10,5%).

Wykres 50. Skąd słyszałeś o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=68]*

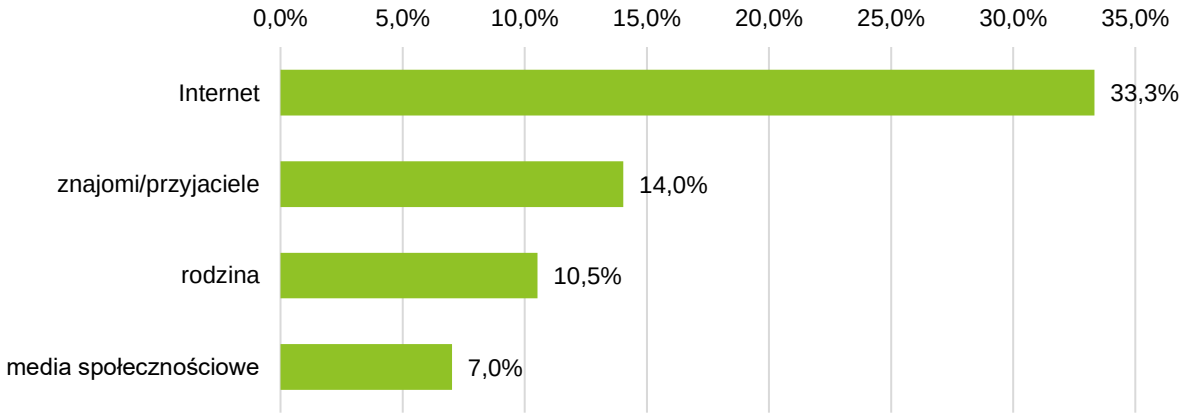

**Na wykresie zaprezentowano odpowiedzi, które uzyskały 4 i więcej wskazań*

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa badanych (52,7% - suma odpowiedzi „raczej źle” oraz „zdecydowanie źle”) negatywnie ocenia obecny stan jakości powietrza. Natomiast 40,4% osób (suma odpowiedzi „raczej dobrze” oraz „zdecydowanie dobrze”) dokonało pozytywnej oceny.

Wykres 51. Jak oceniasz OBECNY stan jakości powietrza? [N=321]

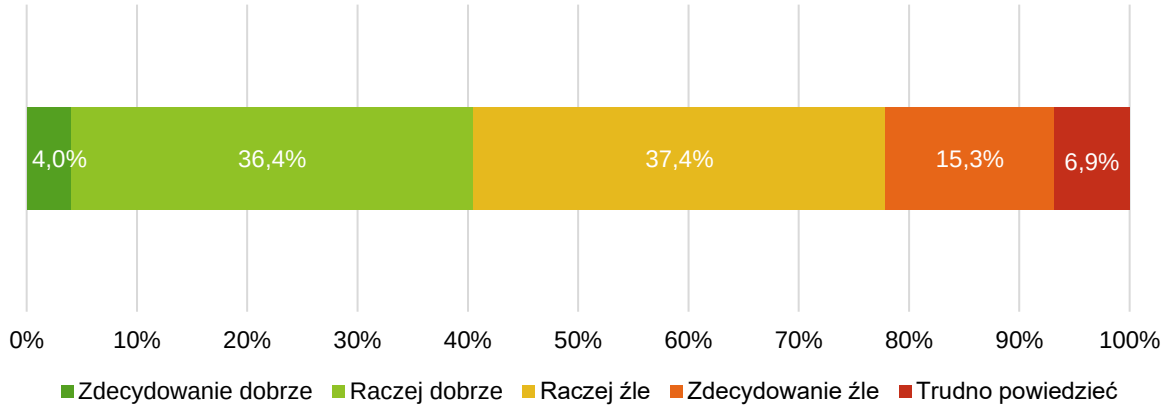

źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość uczestników badania uznała, że stan jakości powietrza jest ważny dla mieszkańców najbliższej okolicy (87,0% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”), mieszkańców województwa śląskiego (86,3% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”) oraz mieszkańców Polski (84,7% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”).

Wykres 52. Czy według Ciebie stan jakości powietrza jest ważny dla mieszkańców? [N=321]

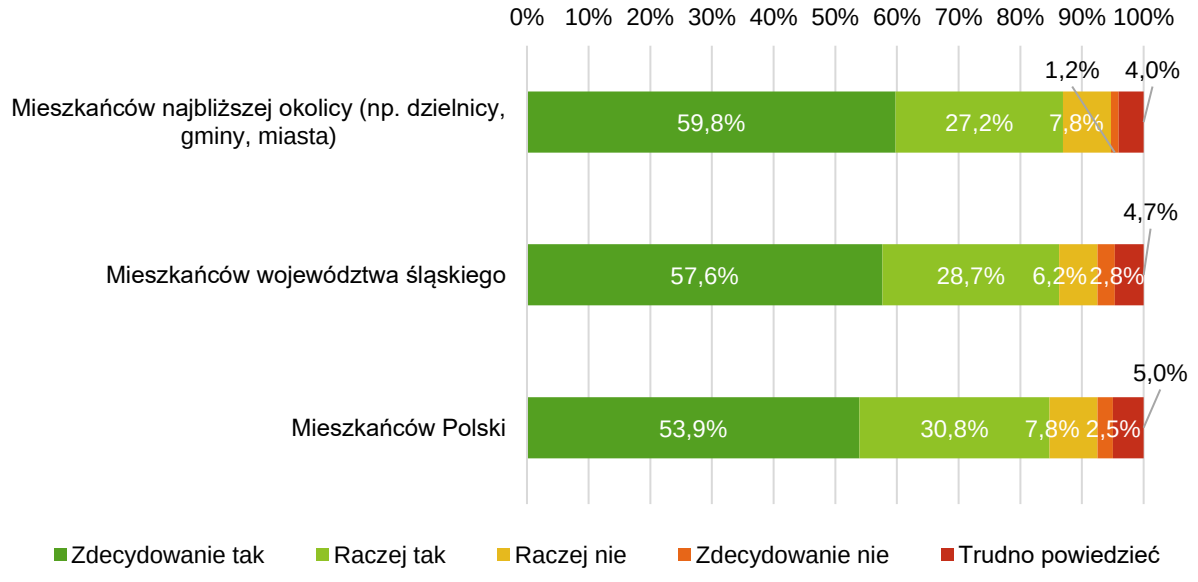

źródło: opracowanie własne

Badani uważają, że stan jakości powietrza ma znaczenie w ich życiu codziennym, takiej odpowiedzi udzieliło 85,3% osób (suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”). Przeciwnego zdania było 10,3% uczestników badania (suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”).

Wykres 53. Czy uważasz, że stan jakości powietrza ma znaczenie dla Ciebie w życiu codziennym? [N=321]

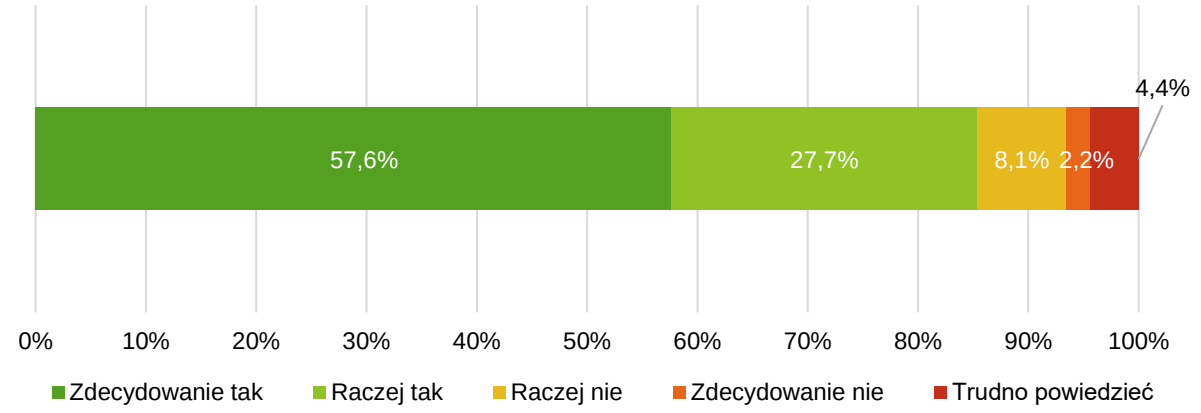

źródło: opracowanie własne

Zanieczyszczone powietrze oznacza dla ankietowanych przede wszystkim smog (31,4%). W następnej kolejności kojarzyli je z czymś co zagraża zdrowiu (7,4%) oraz z brudnym powietrzem (3,7%), a także jego słabą jakością (3,7%).

Wykres 54. Czym jest według Ciebie zanieczyszczenie powietrza? [N=321]*

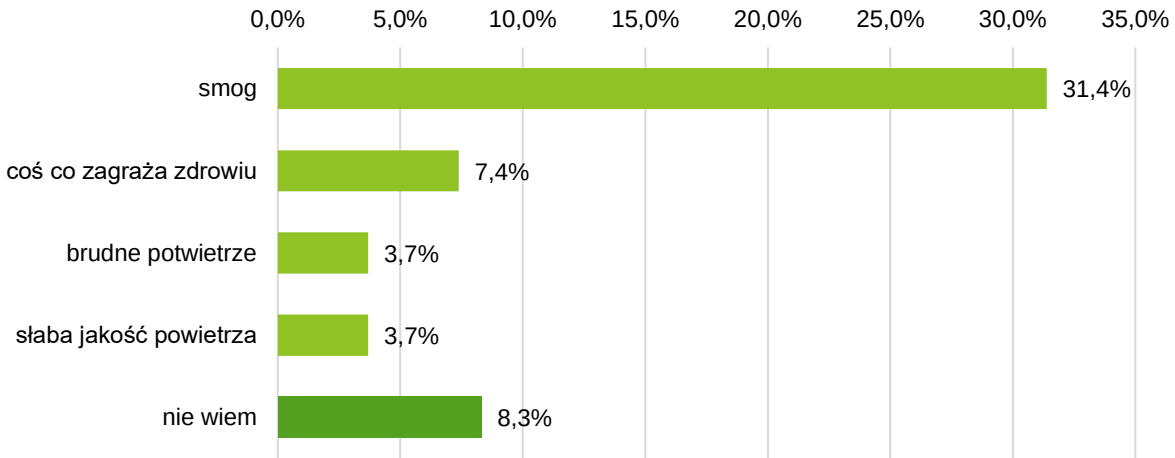

**Na wykresie zaprezentowano odpowiedzi, które uzyskały 10 i więcej wskazań*

źródło: opracowanie własne

Ankietowani wskazywali, że smog bierze się w głównej mierze ze spalonych śmieci (85,0%), zanieczyszczeń z fabryk (75,9%) oraz ze spalin samochodowych (75,5%). Ponad połowa osób (53,0%) odpowiedziała, że smog bierze się ze spalania węgla.

Wykres 55. Skąd według Ciebie bierze się smog? [N=321]*

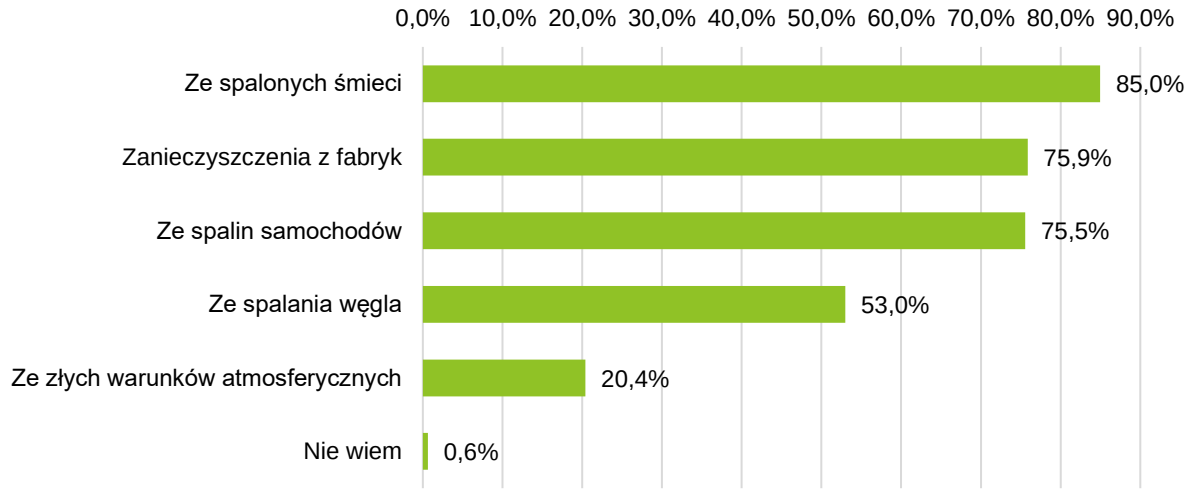

**Wielokrotny wybór*

źródło: opracowanie własne

Niemal wszyscy respondenci (95,6%) uważali, że mamy wpływ na ograniczenie smogu.

Wykres 56. Czy mamy wpływ na ograniczenie smogu? [N=321]

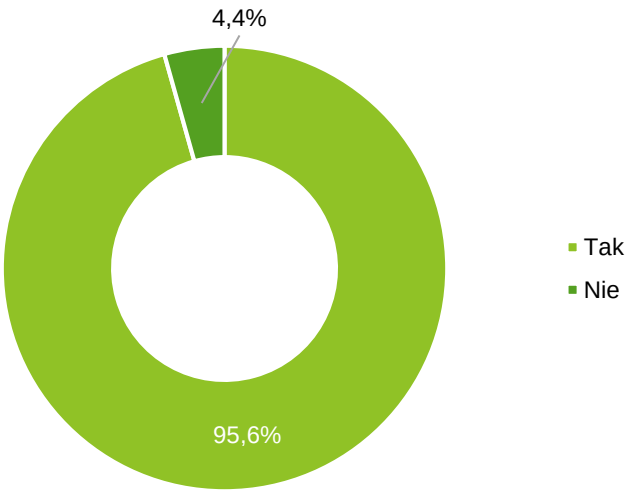

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa osób (53,2% - suma odpowiedzi „raczej zła” oraz „bardzo zła”) oceniła, że jakość powietrza w miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym, czyli okresie jesiennym i zimowym jest zła.

Wykres 57. Jak oceniasz jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym, czyli w okresie jesiennym i zimowym? [N=321]

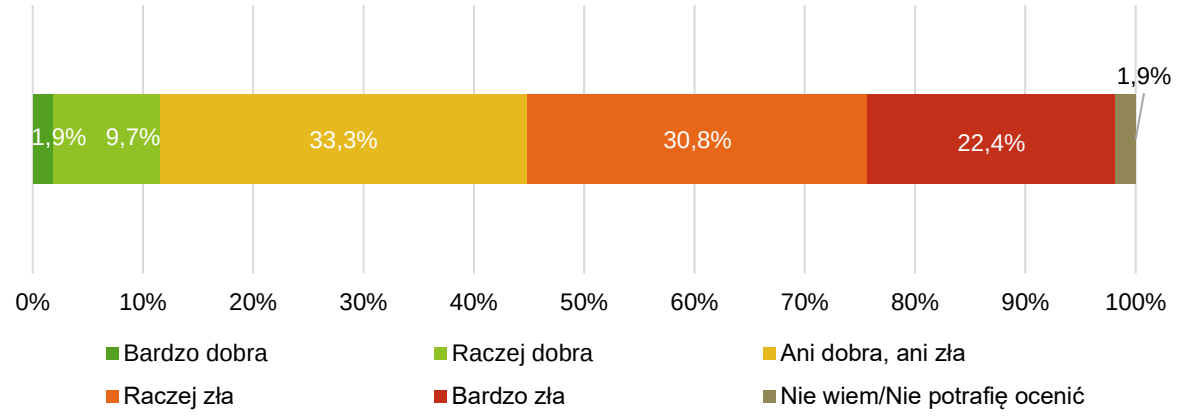

źródło: opracowanie własne

Zła jakość powietrze wynika ze spalania śmieci (28,2%), działalności fabryk i hut (10,8%) oraz spalin pochodzących z samochodów (9,7%). Nieco ponad co piąty badany (21,5%) nie potrafił wskazać przyczyny złej jakości powietrza.

Wykres 58. Z czego wynika zła jakość powietrza w Twojej okolicy w sezonie jesienno-zimowym (okres grzewczy)? [N=171]*

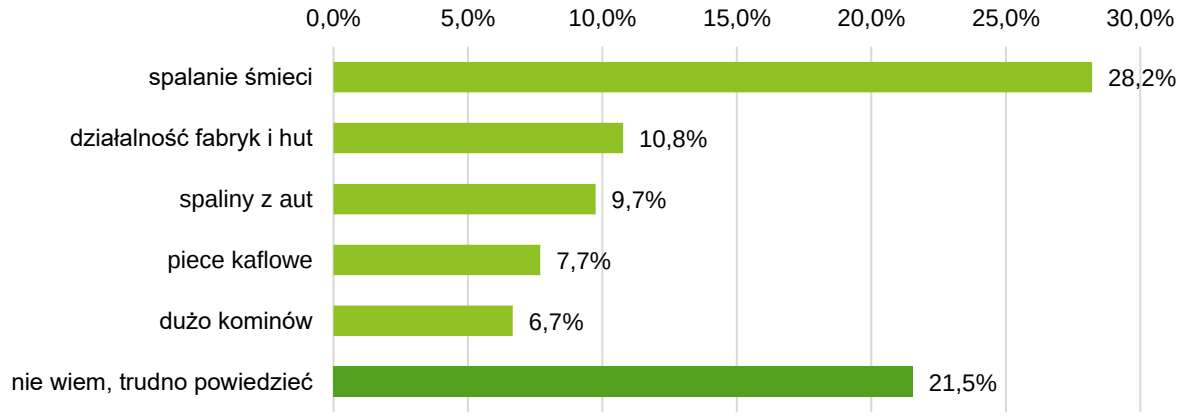

**Na wykresie zaprezentowano odpowiedzi, które uzyskały 13 i więcej wskazań*

źródło: opracowanie własne

Lepszej oceny dokonano względem jakości powietrza w sezonie wiosenno-letnim. Ponad połowa ankietowanych oceniała ją dobrze (56,4% - suma odpowiedzi „bardzo dobra” oraz „raczej dobra”). Negatywnej oceny udzieliło 12,7% osób (suma odpowiedzi „bardzo zła” oraz „raczej zła”).

Wykres 59. Jak oceniasz jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania w sezonie wiosenno-letnim? [N=321]

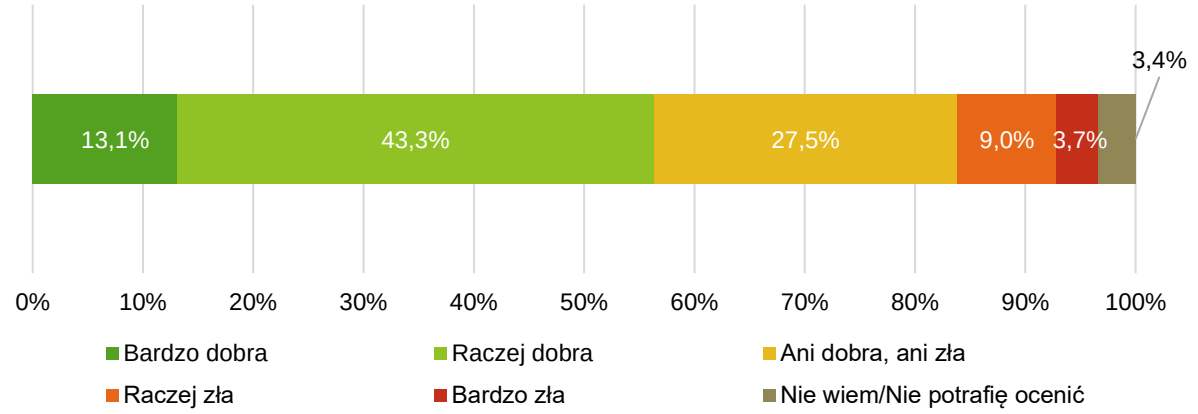

źródło: opracowanie własne

Zła jakość powietrza wynika ze spalin z aut (22,7%) oraz działalności fabryk i hut (9,1%). Co czwarty badany (25,0%) nie umiał wskazać przyczyny.

Wykres 60. Z czego wynika zła jakość powietrza w sezonie letnim w Twojej okolicy? [N=41]*

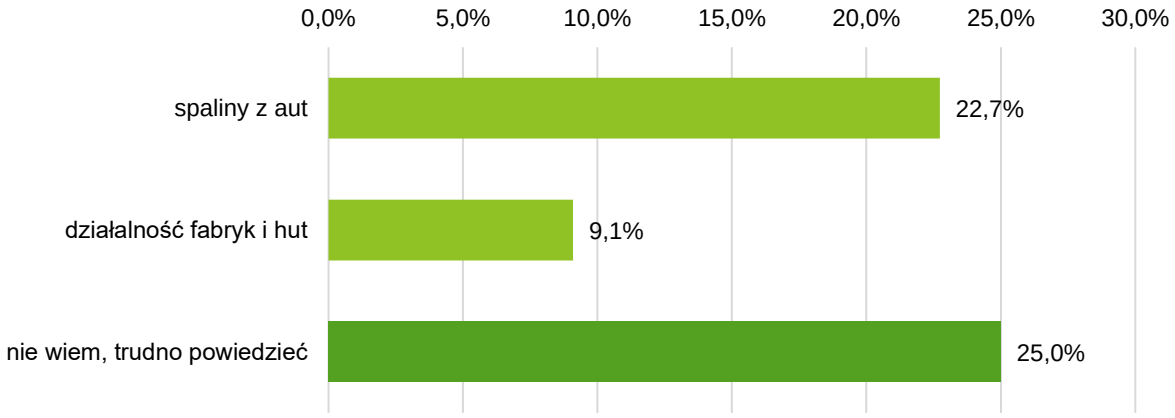

**Na wykresie zaprezentowano odpowiedzi, które uzyskały 4 i więcej wskazań*

źródło: opracowanie własne

Badani uważają, że zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym jest ważnym problemem. Dla 47,0% osób jest to bardzo poważny problem, a dla 37,1% umiarkowanie poważny.

Wykres 61. Jak ważnym problemem w Twoim odczuciu jest stopień zanieczyszczenia powietrza w sezonie grzewczym, czyli jesienią i zimą? [N=321]

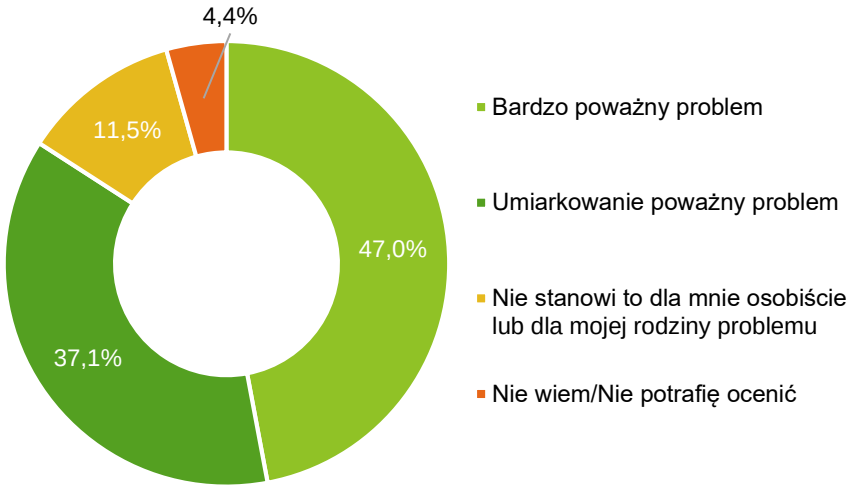

źródło: opracowanie własne

Większość badanych (64,5% - suma odpowiedzi „zdecydowanie lepsza" oraz „raczej lepsza") uznało, że jakość powietrza w lecie w ich miejscu zamieszkania jest lepsza niż w sezonie grzewczym. Tylko 12,4% było przeciwnego zdania (suma odpowiedzi „gorsza" i „zdecydowanie gorsza").

Wykres 62. Jaka jest jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania w lecie w porównaniu do sezonu grzewczego? [N=321]

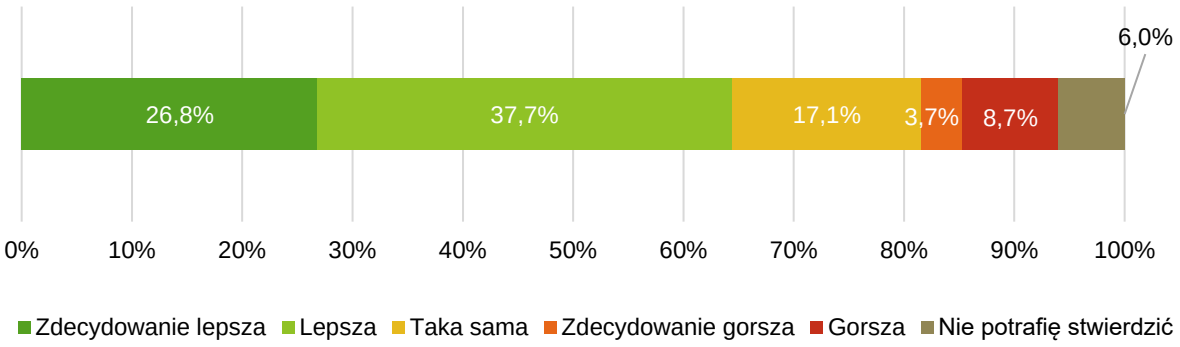

źródło: opracowanie własne

Uczestnicy badania uważają, że jakość powietrza w ich miejscu zamieszkania ma negatywny wpływ na ich zdrowie oraz członków ich rodziny (63,5% - suma odpowiedzi „zdecydowanie tak" oraz „raczej tak"). Przeciwne zdanie wyraziło 11,3% osób (suma odpowiedzi „zdecydowanie nie" oraz „raczej nie").

Wykres 63. Czy uważasz, że jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania ma negatywny wpływ na zdrowie Twoje lub członków Twojej rodziny? [N=321]

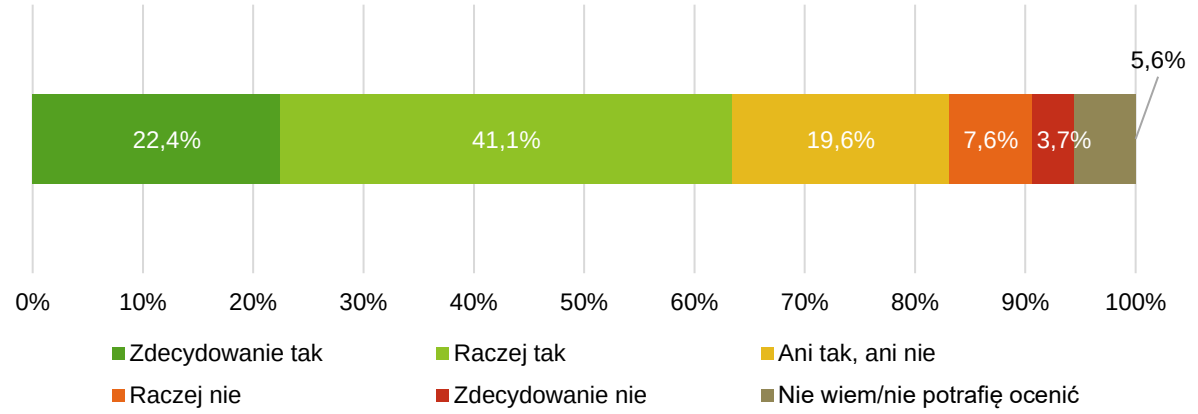

źródło: opracowanie własne

Respondenci odpowiadali, że zła jakość powietrza powoduje przede wszystkim choroby układu oddechowego (86,3%), choroby nowotworowe (45,8%) oraz zatrucie gleby, powietrza i wody (38,6%). Inne choroby wymieniane przez badanych to migrena.

Wykres 64. Jakie choroby Twoim zdaniem mogą być spowodowane przez złą jakością powietrza? [N=321]*

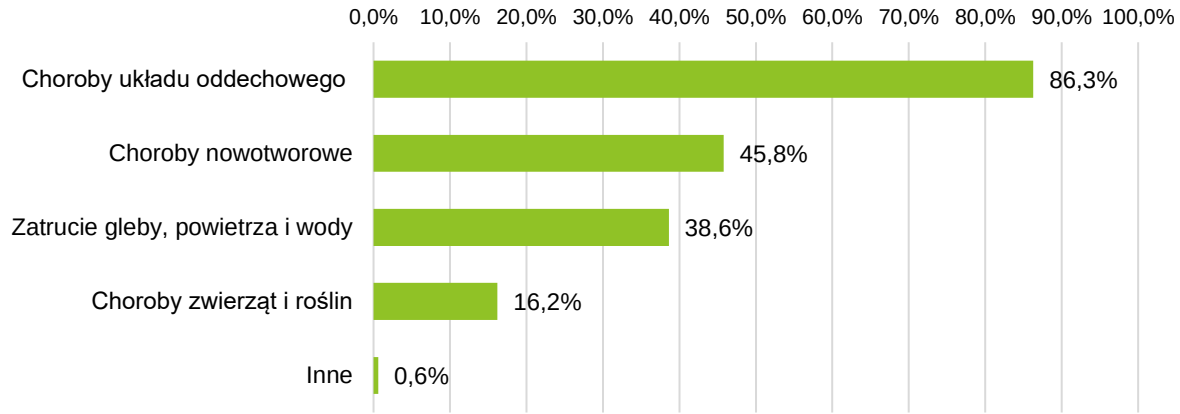

**Możliwość wskazania 2 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Uczestnicy badania najczęściej słyszeli o zanieczyszczeniu powietrza ozonem (80,1%), tlenkiem azotu (79,4%) oraz tlenkiem siarki (76,0%). Połowa osób (53,0%) słyszała o pyłach zawieszonych (PM10 oraz PM2,5). Najrzadziej rozpoznawalnym zanieczyszczeniem jest benzo(a)piren, o którym słyszało 36,4% ankietowanych.

Wykres 65. Czy słyszałeś/aś o następujących zanieczyszczeniach powietrza? [N=321]

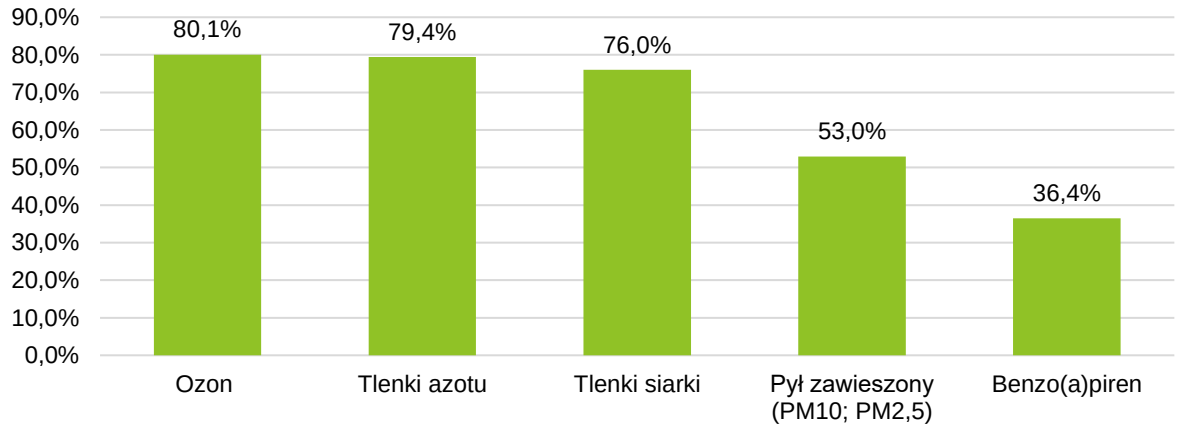

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa respondentów (57,3%) odpowiedziało, że w ich okolicy mieszkańcy palą śmieciami w domowych piecach lub na wolnym powietrzu. 10,9% było przeciwnego zdania, 31,8% nie miało takiej wiedzy.

Wykres 66. Czy w Twojej okolicy mieszkańcy palą śmieci w domowych piecach lub na wolnym powietrzu? [N=321]

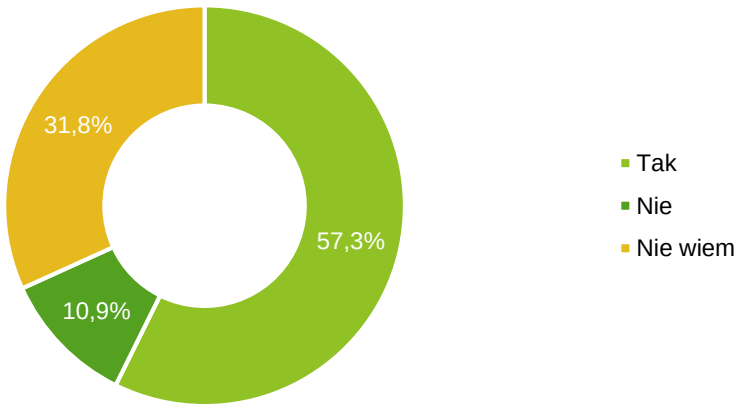

źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych (85,7%) uznała, że palenie śmieci przez mieszkańców jest problemem. Dla 5,3% to zjawisko bez znaczenia, dla 1,5% pozytywne, a 7,5% nie potrafiła ocenić.

Wykres 67. Jak oceniasz palenie śmieci przez mieszkańców? [N=321]

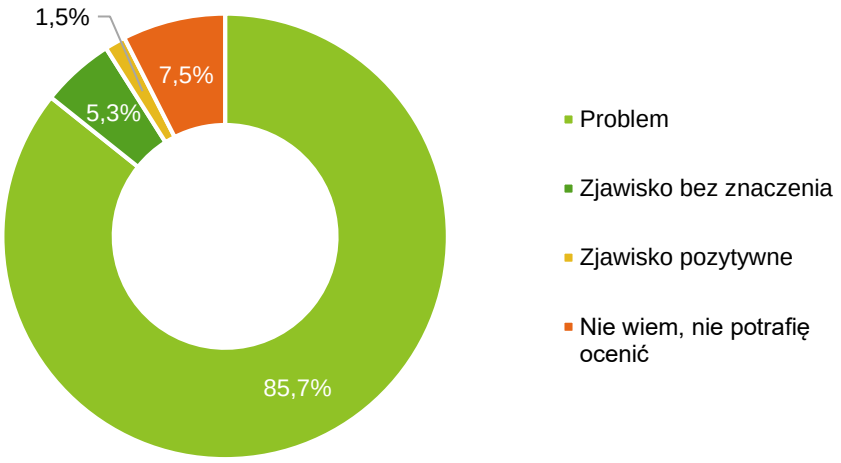

źródło: opracowanie własne

Dla 66,9% osób palenie śmieci przez mieszkańców to bardzo poważny problem, a 30,9% uznało, że jest to problem raczej poważny.

Wykres 68. Jak oceniasz wagę tego problemu dla środowiska? Czy jest to problem? [N=276]

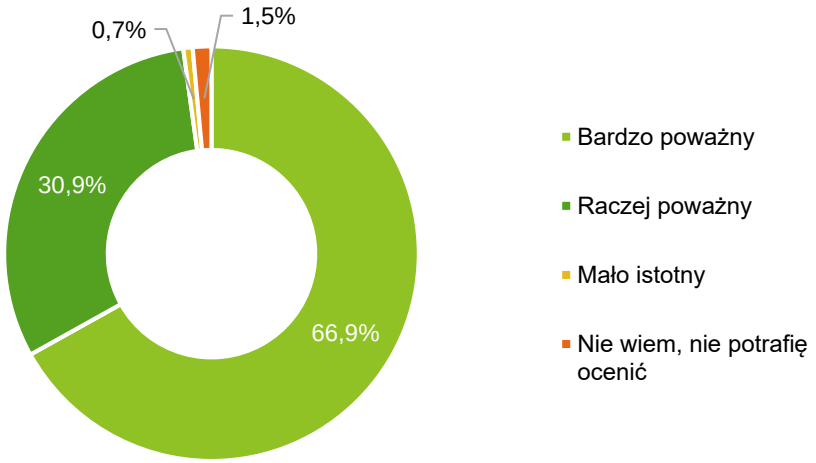

źródło: opracowanie własne

Zdaniem uczestników badania najbardziej negatywny wpływ na zanieczyszczenie powietrza ma spalanie śmieci w domowych piecach (64,8%), a następnie transport drogowy – zbyt duża liczba samochodów na drogach (47,7%) oraz przemysł i energetyka (41,7%).

Wykres 69. Które źródła zanieczyszczeń powietrza mają według Ciebie największy negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców? [N=321]*

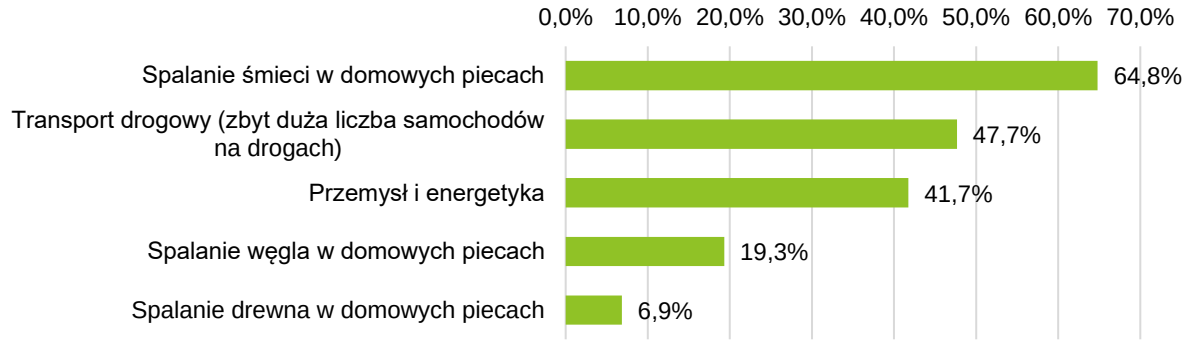

**Możliwość wskazania 2 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Ankietowani dowiadują się najczęściej o problemach zanieczyszczenia powietrza z telewizji (76,6%), Internetu (70,7%) oraz radia (48,6%). Najrzadziej wskazywano na ulotki (11,2%). Inne odpowiedzi to m.in.: szkoła, magazyny popularno-naukowe.

Wykres 70. Gdzie słyszałeś/aś o problemach zanieczyszczenia powietrza? (proszę wskazać te miejsca, w których dowiadujesz się najczęściej o zanieczyszczeniach powietrza) [N=321]

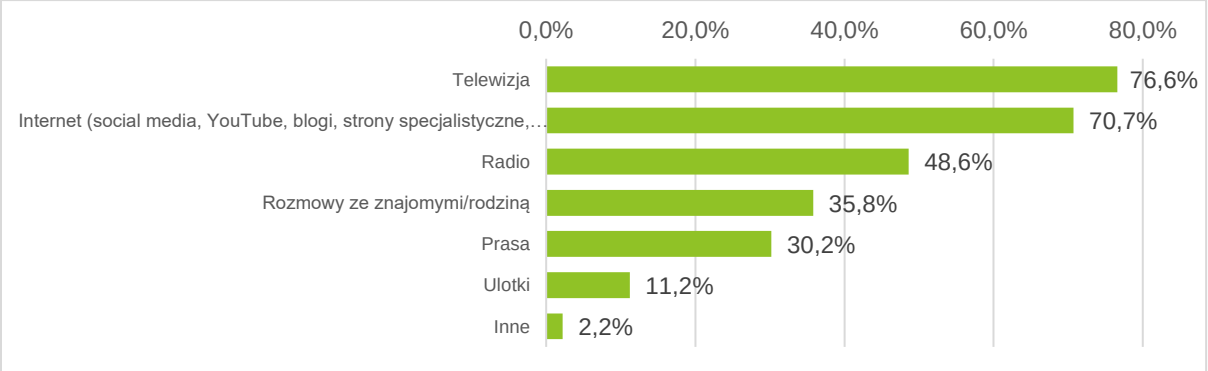

**Możliwość wskazania wielu odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Z informacjami na temat aktualnej jakości powietrza w swojej miejscowości zamieszkania spotkało się 64,8% badanych.

Wykres 71. Czy zetknąłeś(ełaś) się kiedykolwiek z informacjami na temat aktualnej jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321]

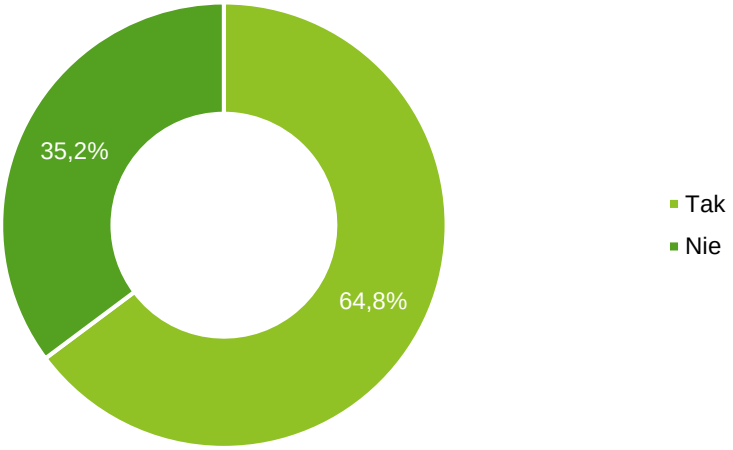

źródło: opracowanie własne

Głównym źródłem wiedzy na temat jakości powietrza w miejscowości, w której mieszkają badani jest Internet, aż 81,7% osób (suma odpowiedzi „często" i „bardzo często") wskazało, że czerpie w ten sposób informacje. W następnej kolejności najczęściej podawano, że jest to prognoza pogody (69,3% - suma odpowiedzi „często" i „bardzo często") oraz aplikacje w telefonie (57,2% - suma odpowiedzi „często" i „bardzo często"). Natomiast 46,2% osób wskazało, że wcale nie korzysta ze strony internetowej GIOŚ. Następnym w kolejności źródłem informacji, które nie są wykorzystywane okazały się: prasa (38,9%), słupki zmieniające kolor w zależności od jakości powietrza (38,0%) oraz strona internetowa Ministerstwa Środowiska (36,1%).

Wykres 72. Skąd czerpiesz informacje na temat jakości powietrza w Twojej okolicy? [N=208]

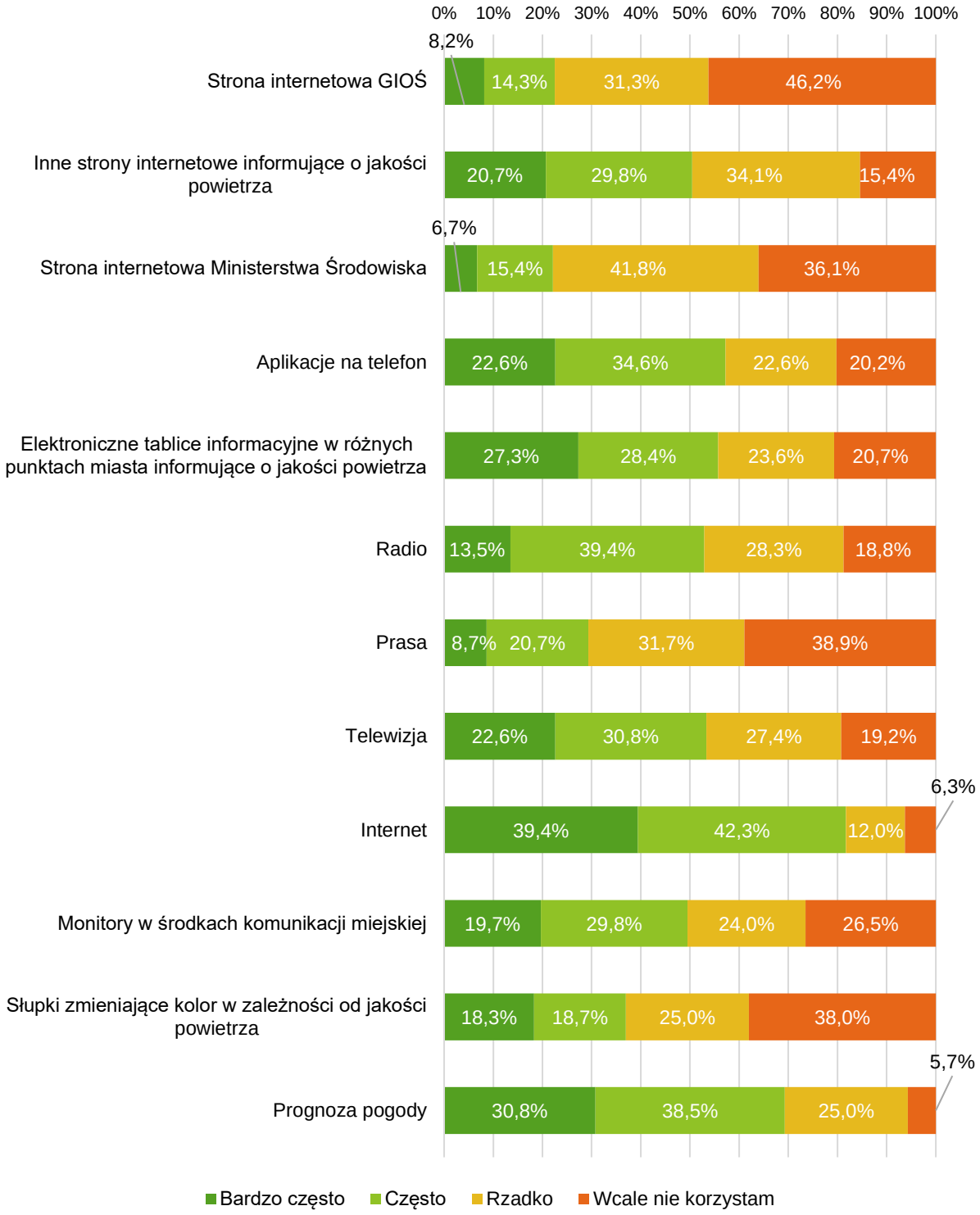

źródło: opracowanie własne

Biorący udział w badaniu czują się dobrze poinformowani o jakości powietrza w swojej miejscowości, takiej odpowiedzi udzieliło 57,9% z nich (suma odpowiedzi „jestem bardzo dobrze poinformowany" oraz „jestem dobrze poinformowany"). Niemal co trzeci ankietowany (31,8%) odpowiedział, że czuje się słabo poinformowany. 5,3% nie interesuje się tym.

Wykres 73. Czy czujesz się odpowiednio poinformowany/a na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321]

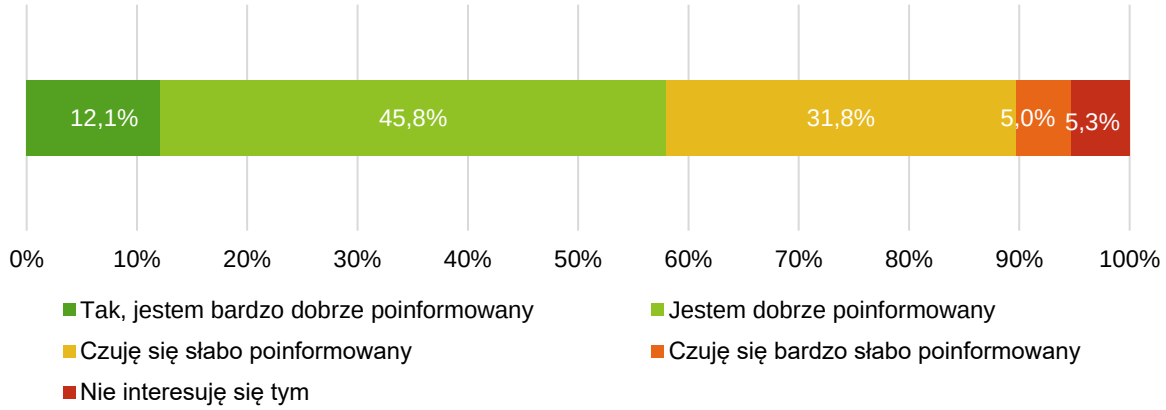

źródło: opracowanie własne

Do informacji na temat aktualnego stanu jakości powietrza w swojej miejscowości chciałoby mieć dostęp 60,7% respondentów. Niemal co trzecia osoba (31,5%) nie ma takiej potrzeby, a 7,8% badanych nie interesuje się wskazanym tematem.

Wykres 74. Czy chcesz mieć dostęp do informacji na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321]

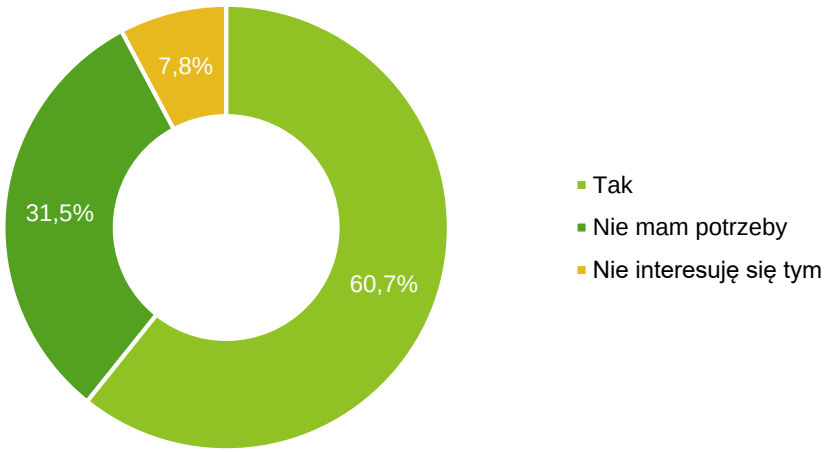

źródło: opracowanie własne

Zdaniem badanych, informacje na temat aktualnej jakości powietrza w ich miejscowości zamieszkania powinny być udostępnianie przede wszystkim w telewizji (42,3%), na stronach internetowych (40,1%) oraz w urzędach, na ich stronach oraz tablicach ogłoszeniowych (36,6%). Najrzadziej podawano, że powinna to być prasa (17,0%).

Wykres 75. Gdzie przede wszystkim Twoim zdaniem powinny być udostępniane informacje na temat aktualnej jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321]*

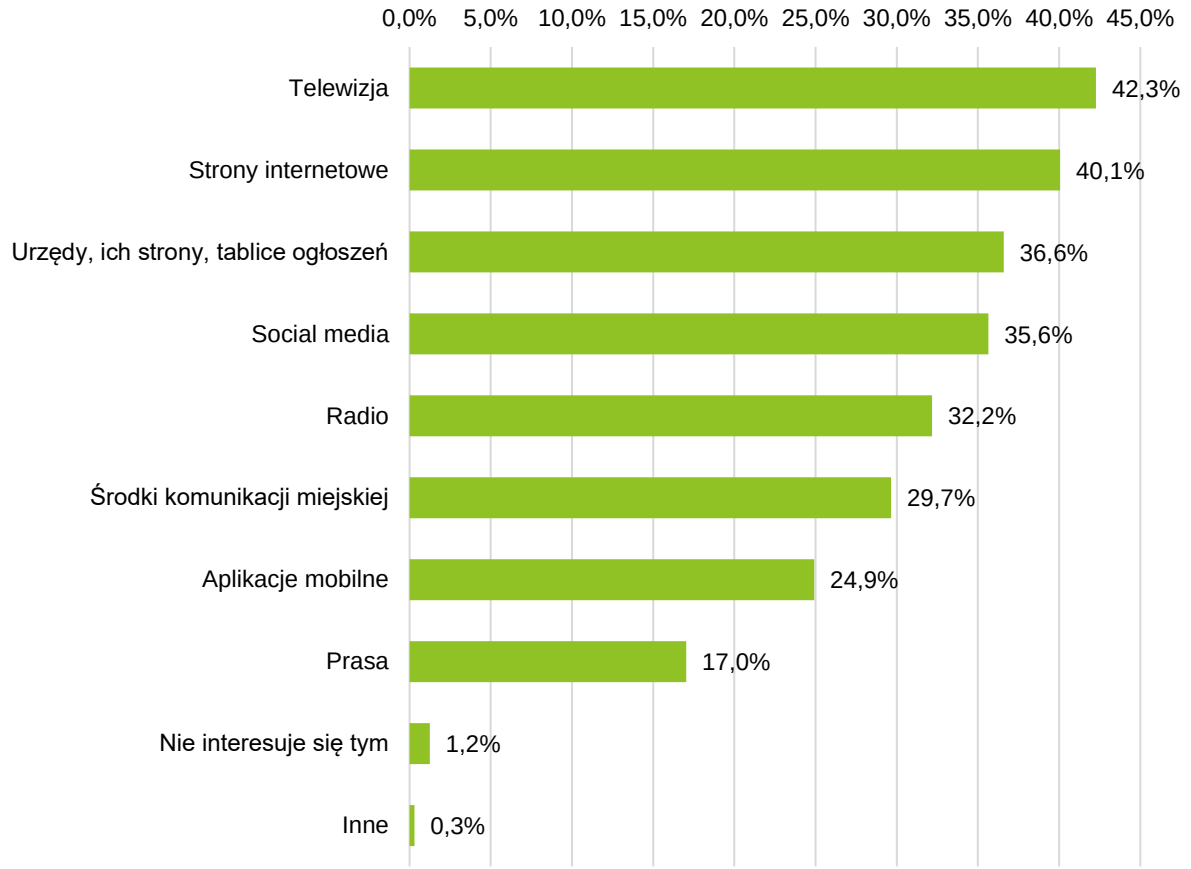

**Możliwość wskazania 3 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

70,7% badanych, gdy jest zła jakość powietrza ogranicza wyjścia z domu. W następnej kolejności ankietowani podawali, że we wskazanej sytuacji informują o tym fakcie najbliższych (27,8%) oraz włączają oczyszczacz powietrza (24,1%). Natomiast 15,9% wskazań świadczy o tym, że badani nie podejmują w takiej sytuacji żadnych działań. 13% nie wychodzi z domu, 8,5% zamieszcza o tym informacje na social mediach, a 7,8% ubiera maskę antysmogową.

Wykres 76. Co robisz gdy jakość powietrza jest zła? [N=321]*

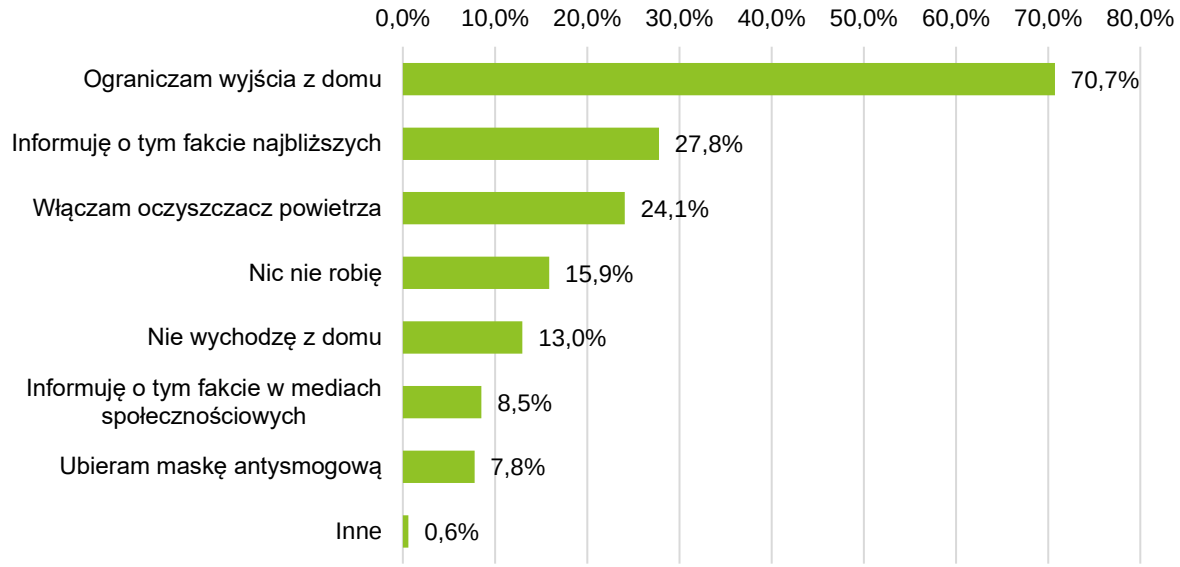

**Wielokrotny wybór*

źródło: opracowanie własne

Zdaniem 45,2% osób (suma odpowiedzi „zdecydowanie tak" oraz „raczej tak") w Polsce podejmowane są działania w celu wyeliminowania zanieczyszczenia powietrza. Przeciwnego zdania jest 22,4% badanych. Co trzeci badany (33,3% - suma odpowiedzi „zdecydowanie tak" oraz „raczej tak") uważa, że takie działania podejmowane są w jego mieście. Przeciwne zdanie ma 32,8% respondentów.

Wykres 77. Czy w Twoim mieście oraz w Polsce podejmuje się działania w celu wyeliminowania problemu zanieczyszczenia powietrza? [N=321]

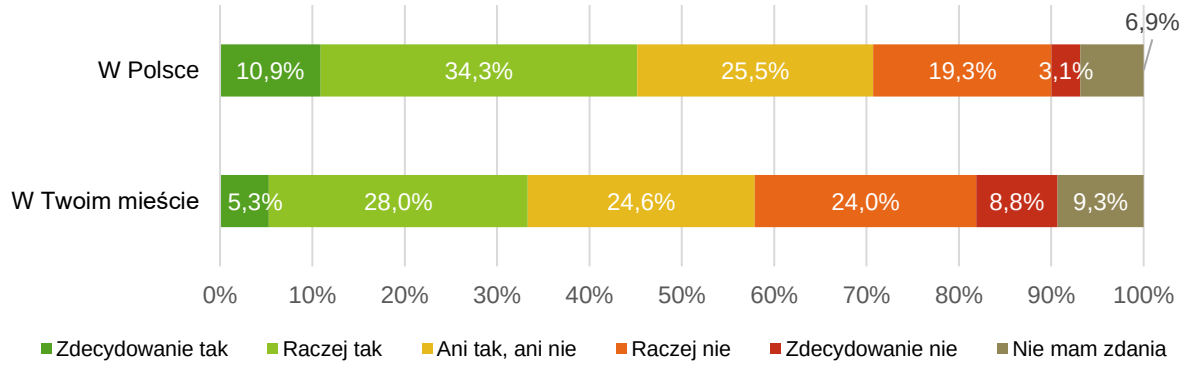

źródło: opracowanie własne

Do działań, które powinno się podejmować w Polsce w celu poprawy jakości powietrza w miejscu zamieszkania, respondenci zaliczyli: sadzenie drzew (78,2% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”), dostęp do podstawowych informacji na temat możliwości wymiany sposobu ogrzewania w gminie (75,4% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”) oraz dofinansowanie do wymiany pieców i kotłów (72,8% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”). Natomiast działania, które w ocenie badanych nie powinny być podejmowane zaliczono: zakaz stosowania kominków (45,5% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”) oraz zakaz używania pieców na węgiel lub drewno (32,4% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”).

Wykres 78. Jakie działania Twoim zdaniem w Polsce powinno się podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321]

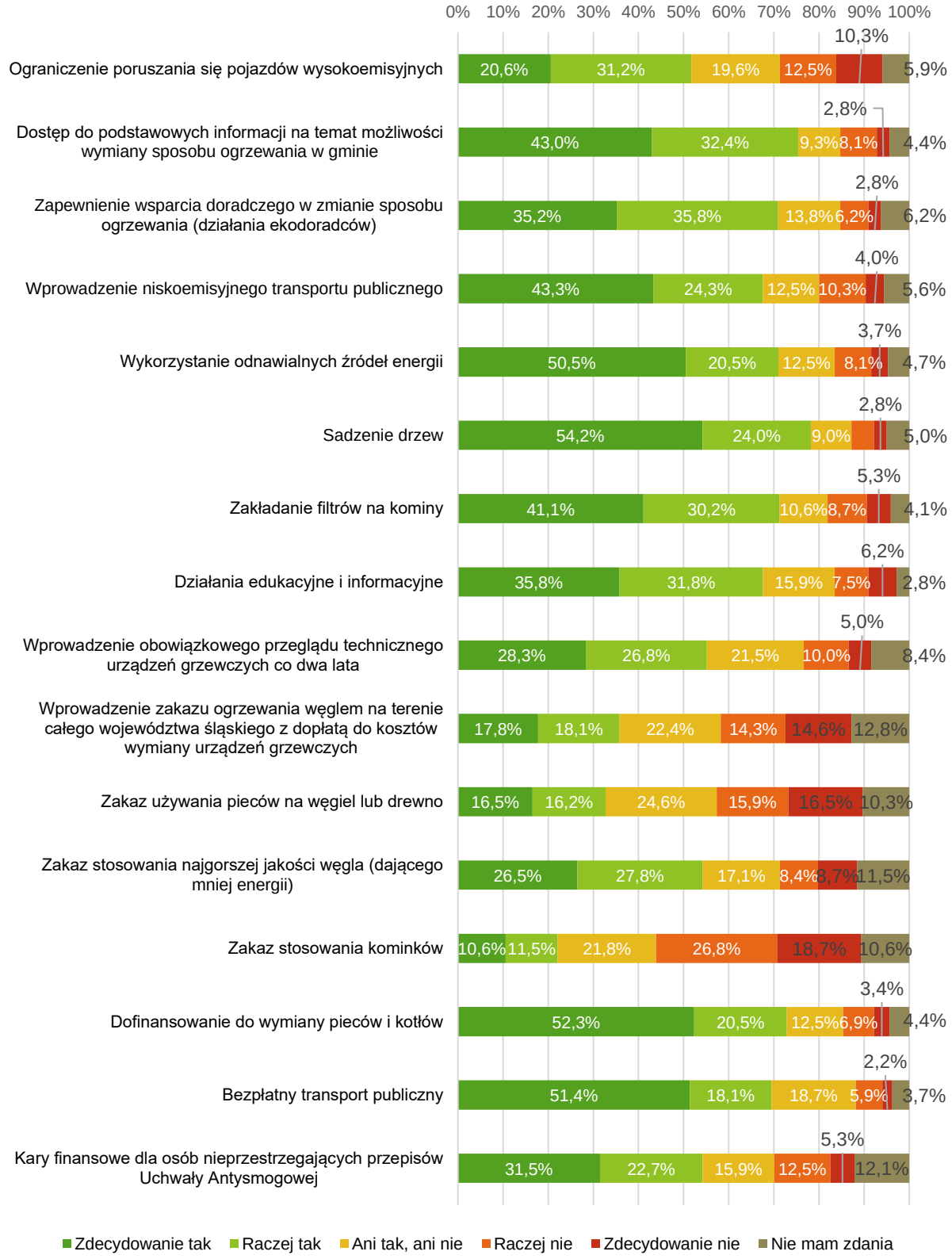

źródło: opracowanie własne

Do działań, które powinno się podejmować w miejscu zamieszkania badanych w celu poprawy jakości powietrza w okolicy zaliczono: dostęp do podstawowych informacji na temat możliwości wymiany sposobu ogrzewania w gminie (73,9% - suma odpowiedzi „raczej tak" oraz „zdecydowanie tak"), sadzenie drzew (72,9% - suma odpowiedzi „raczej tak" oraz „zdecydowanie tak") oraz dofinansowanie do wymiany pieców i kotłów (72,3% - suma odpowiedzi „raczej tak" oraz „zdecydowanie tak"). Natomiast najrzadziej wskazywano na: zakaz stosowania kominków (35,8% - suma odpowiedzi „raczej nie" oraz „zdecydowanie nie") oraz zakaz używania pieców na węgiel lub drewno (27,2% - suma odpowiedzi „raczej nie" oraz „zdecydowanie nie").

Wykres 79. Jakie działania Twoim zdaniem w Twojej miejscowości powinny podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321]

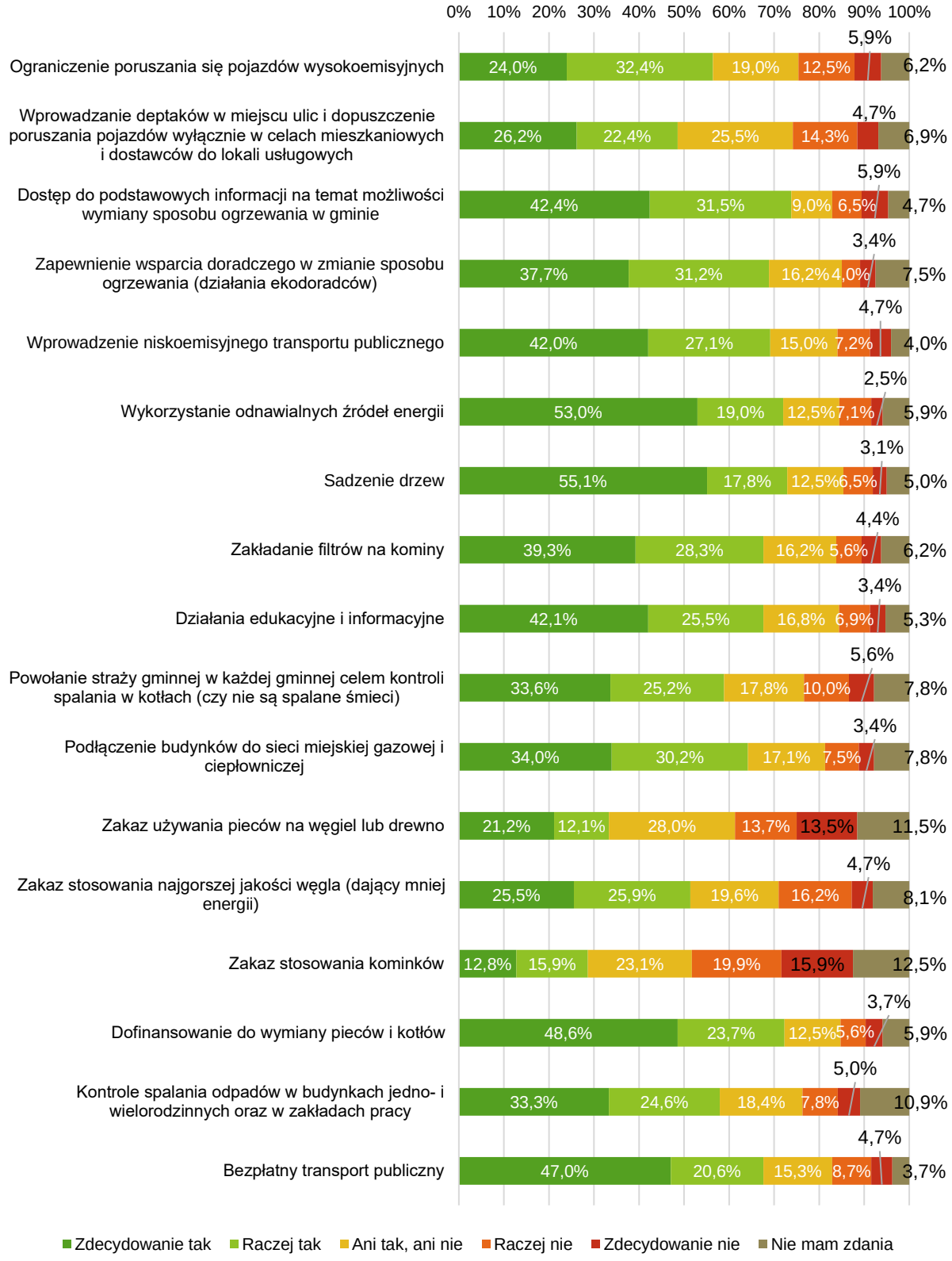

źródło: opracowanie własne

Z działaniami edukacyjno-informacyjnymi w zakresie ochrony powietrza spotkało się jedynie 8,1% badanych. Najczęściej były to zajęcia edukacyjne prowadzone w szkole przez nauczycieli.

Wykres 80. Czy spotkałeś/aś się z działaniami edukacyjno-informacyjnymi w zakresie ochrony powietrza? [N=321]

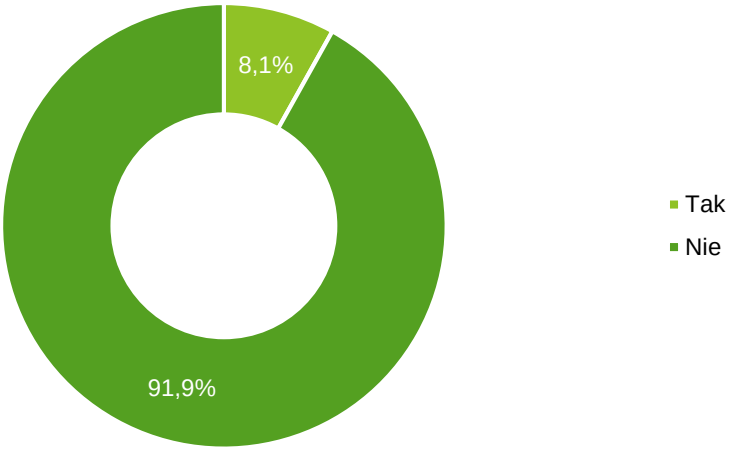

źródło: opracowanie własne

O wprowadzeniu Uchwały Antysmogowej słyszało 54,5% respondentów.

Wykres 81. Czy słyszałeś o wprowadzeniu Uchwały Antysmogowej? [N=321]

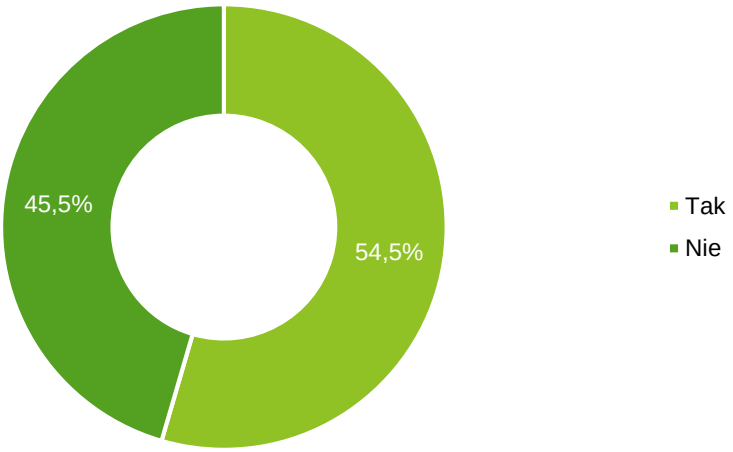

źródło: opracowanie własne

Aż 68,6% badanych, którzy słyszeli o Uchwale Antysmogowej, nie wie czego ona dotyczy.

Wykres 82. Czy wiesz czego dotyczy Uchwała Antysmogowa? [N=175]

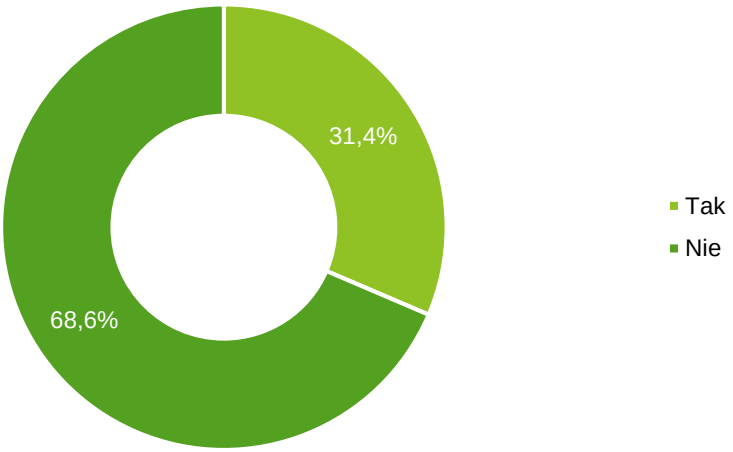

źródło: opracowanie własne

Badani najczęściej nie wiedzieli, w jaki sposób Uchwała Antysmogowa ma pomóc w poprawie jakości powietrza. 12,5% uznało, że jest wymiana pieców, 8,9% - poprawa jakości powietrza, 7,1% - ograniczenie smogu.

Wykres 83. Czy wiesz, w jaki sposób Uchwała Antysmogowa ma pomóc w poprawie jakości powietrza? [N=55]*

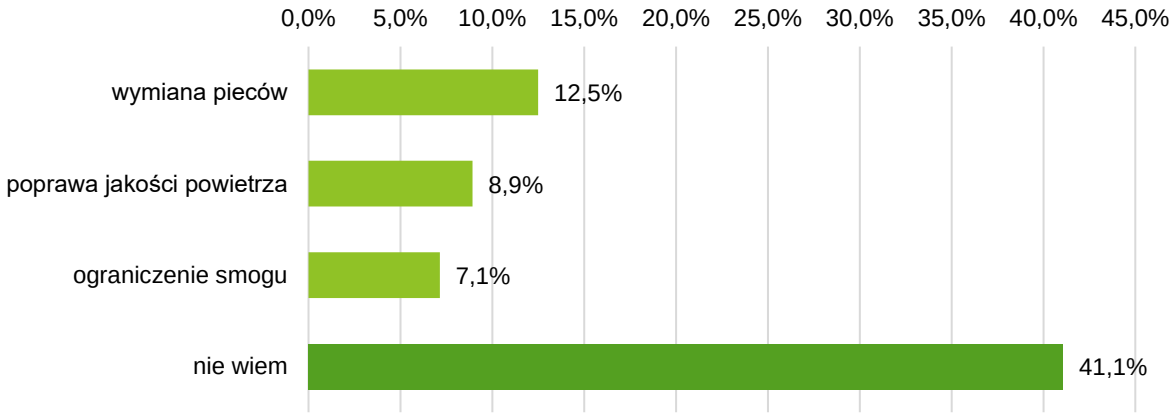

**Na wykresie zaprezentowano odpowiedzi, które uzyskały 4 i więcej wskazań*

źródło: opracowanie własne

Wyniki badania przeprowadzonego z przedstawicielami władz lokalnych

Charakterystyka respondentów

W tabeli numer 2 przedstawiono wykaz gmin, biorących udział w badaniu.

Tabela 2. Nazwy gmin biorących udział w badaniu [N=83]

Urząd Miasta Czeladź	Urząd Gminy Kruszyna	Urząd Miasta Racibórz
Urząd Gminy Mierzęcice	Urząd Gminy Mykanów	Urząd Gminy Gaszowice
Urząd Gminy Psary	Urząd Gminy Poczesna	Urząd Gminy Lyski
Urząd Miasta i Gminy Siewierz	Urząd Gminy Przyrów	Urząd Gminy Świerklany
Urząd Miasta Sławkowa	Urząd Gminy Rędziny	Urząd Gminy Krupski Młyn
Urząd Gminy Bestwina	Urząd Gminy Starcza	Urząd Gminy Ożarowice
Urząd Gminy Buczkowice	Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej	Urząd Miasta Radzionków
Urząd Gminy Jaworze	Urząd Gminy Gierałtowice	Urząd Gminy Świerklaniec
Urząd Gminy Porąbka	Urząd Miasta Knurów	Urząd Gminy Tworóg
Urząd Miejski w Szczyrku	Urząd Gminy Pilchowice	Urząd Gminy Godów
Urząd Gminy w Wilamowicach	Urząd Miejski w Sośnicowicach	Urząd Gminy Lubomia
Urząd Miejski w Bieruniu	Urząd Miejski w Toszku	Urząd Gminy Marklowice
Urząd Gminy Bojszowy	Urząd Miasta Jastrzębie-Zdrój	Urząd Gminy Mszana
Urząd Gminy Chełm Śląski	Urząd Miejski w Kłobucku	Urząd Miasta Pszów
Urząd Miasta Imielin	Urząd Gminy Lipie	Urząd Gminy Irządze
Urząd Miejski w Bytomiu	Urząd Gminy Boronów	Urząd Gminy Kroczyce
Urząd Gminy w Chybiu	Urząd Gminy Kochanowice	Urząd Miasta i Gminy Ogrodzieniec
Urząd Miejski w Cieszynie	Urząd Miejski w Lublińcu	Urząd Miasta Poręba
Urząd Gminy Dębowiec	Urząd Miejski w Łaziskach Górnych	Urząd Miejski w Zawierciu
Urząd Gminy Istebna	Urząd Miasta Mikołów	Urząd Gminy Czernichów
Urząd Miejski w Skoczowie	Urząd Gminy Ornontowice	Urząd Gminy Gilowice
Urząd Miejski w Strumieniu	Urząd Miejski Orzesze	Urząd Gminy Jeleśnia
Urząd Gminy Dąbrowa Zielona	Urząd Miasta Mysłowice	Urząd Gminy Lipowa
Urząd Gminy Janów	Urząd Gminy Goczałkowice-Zdrój	Urząd Gminy Milówka
Urząd Gminy Kłomnice	Urząd Gminy Pawłowice	Urząd Gminy Ślemień
Urząd Miasta i Gminy w Koniecpolu	Urząd Gminy Kornowac	Urząd Miejski w Żywcu
Urząd Gminy Konopiska	Urząd Miejski w Krzanowicach	Urząd Gminy Krzyżanowice
Urząd Miejski w Kuźni Raciborskiej	Urząd Gminy Pietrowice Wielkie	

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa gmin (57,8%), które brały udział w badaniu, to gminy wiejskie.

Wykres 84. Typ gmin biorących udział w badaniu [N=83]

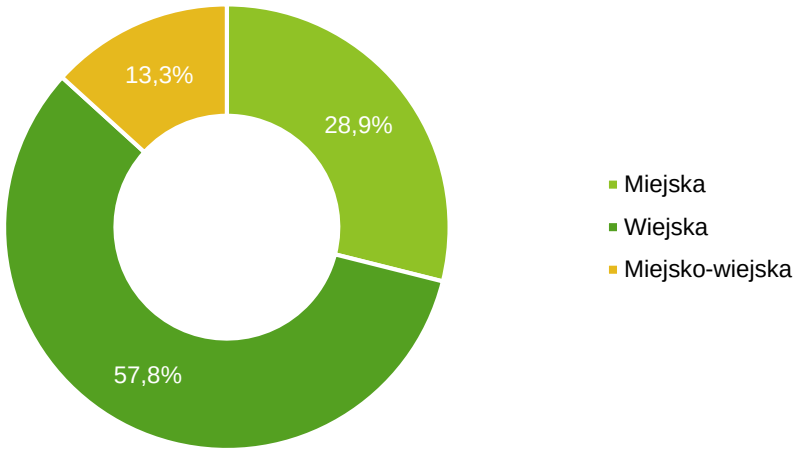

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa gmin (57,9%) liczy do 10 tys. mieszkańców. Najmniej liczną grupę (2,4%) w badaniu stanowiły gminy od 50 do 100 tys. mieszkańców.

Wykres 85. Liczba mieszkańców gmin [N=83]

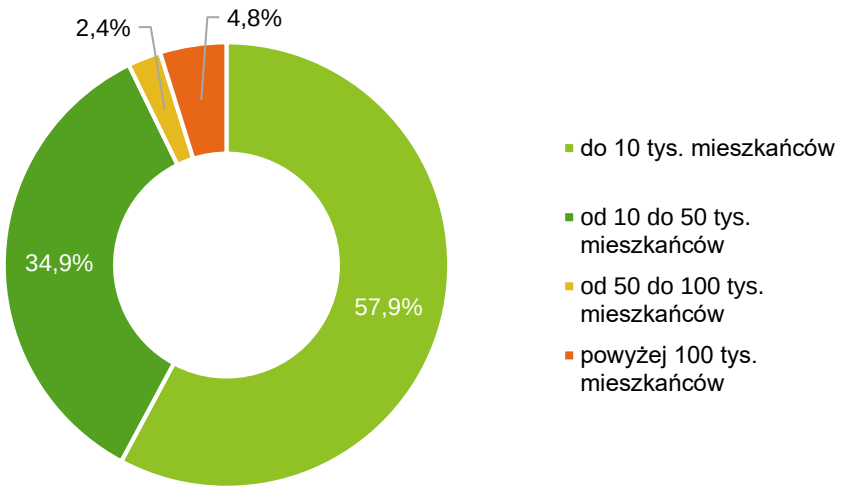

źródło: opracowanie własne

Nieco ponad połowa gmin (50,6%) nie jest partnerem projektu „Śląskie. Przywracamy błękit”.

Wykres 86. Czy Gmina jest partnerem projektu „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=83]

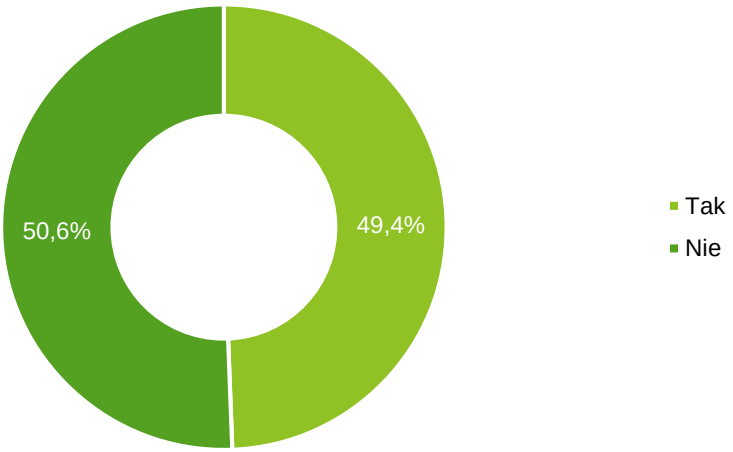

źródło: opracowanie własne

Prawie wszyscy badani (98,8%) zadeklarowali, że na terenie ich gmin podejmowane są działania mające na celu poprawę jakości powietrza.

Wykres 87. Czy na terenie Pana/i gminy są podejmowane działania mające na celu poprawę jakości powietrza? [N=83]

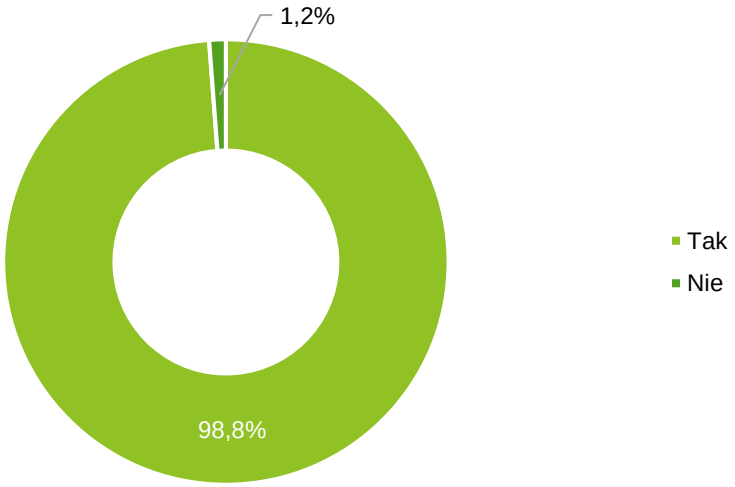

źródło: opracowanie własne

Do najczęściej prowadzonych działań w celu poprawy jakości powietrza zaliczono: akcje informacyjne uświadamiające mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza (55,4%), podniesienie świadomości społecznej na temat pozytywnych aspektów zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej (44,6%) oraz dofinansowanie działań w zakresie przeprowadzania głębokiej termomodernizacji budynków, rozwoju kogeneracji oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii (41,0%). Najrzadziej wskazywano na: przygotowanie gminnych planów gospodarki niskoemisyjnej/PONE (16,9%) oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej poprzez przeprowadzenie głębokiej termomodernizacji (15,7%). Inne działania to np. kontrole pieców, instalacja paneli fotowoltaicznych.

Wykres 88. Jakiego rodzaju są to działania? [N=82]*

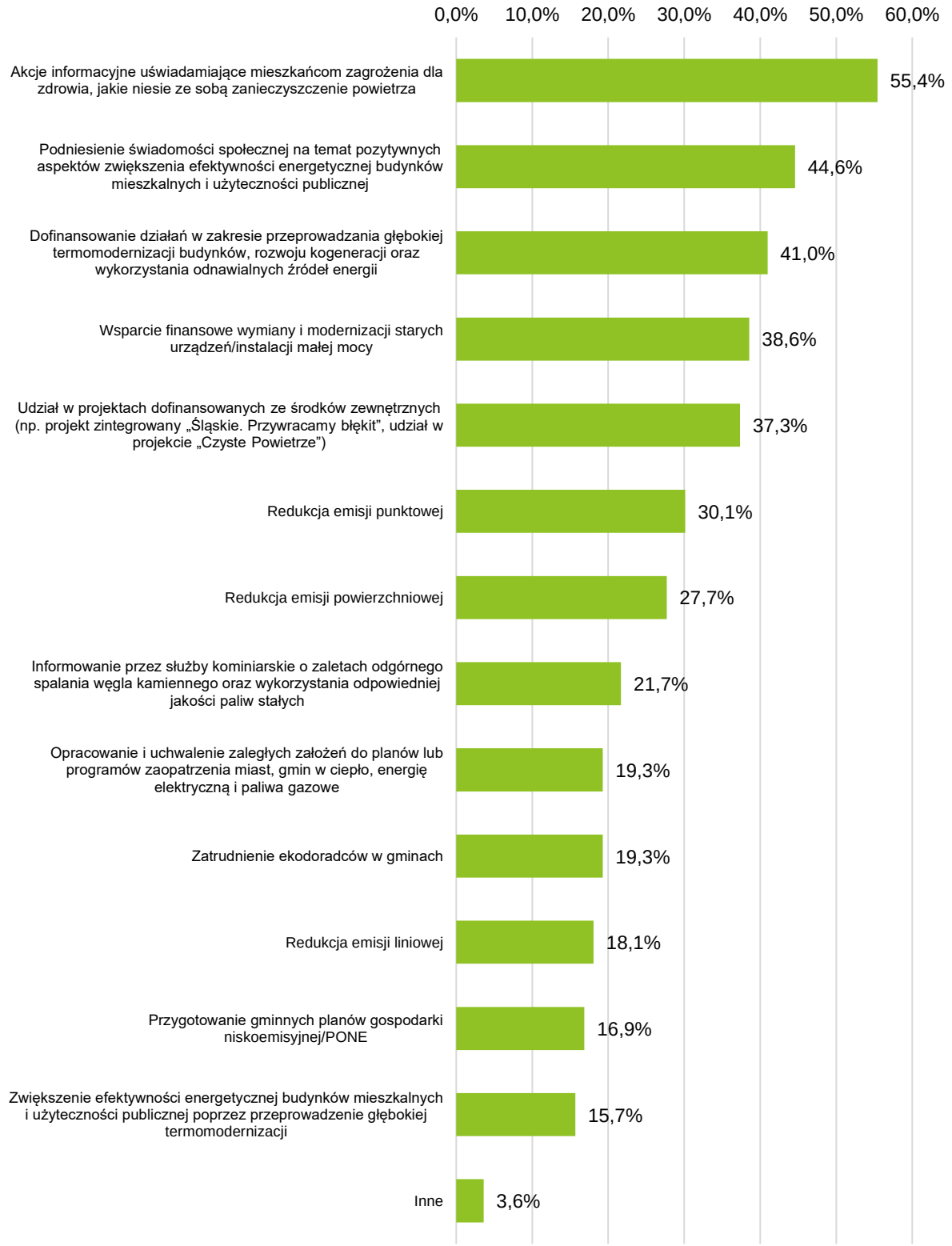

**Wielokrotny wybór*

źródło: opracowanie własne

W zdecydowanej większość gmin (88,0%) prowadzone są działania promujące wzrost świadomości ekologicznej w zakresie ochrony powietrza.

Wykres 89. Czy na terenie gminy są prowadzone działania promujące wzrost świadomości ekologicznej w zakresie ochrony powietrza? [N=83]

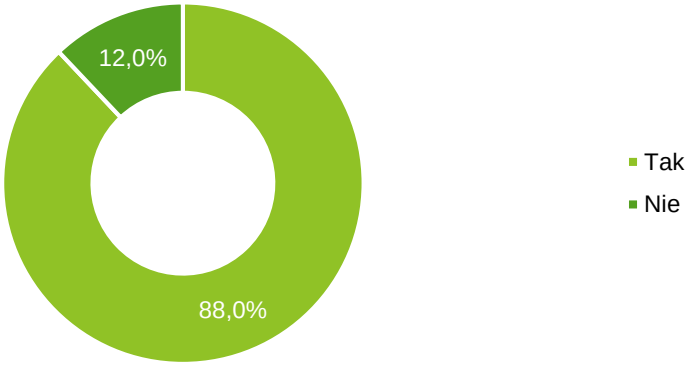

źródło: opracowanie własne

Głównie prowadzone są akcje edukacyjne, promocyjne (41,8%). W następnej kolejności podawano, że są to działania prowadzone na stronach internetowych (12,1%) oraz ulotki informacyjne na wskazany temat (12,1%).

Wykres 90. Jakiego rodzaju są to działania? [N=73]

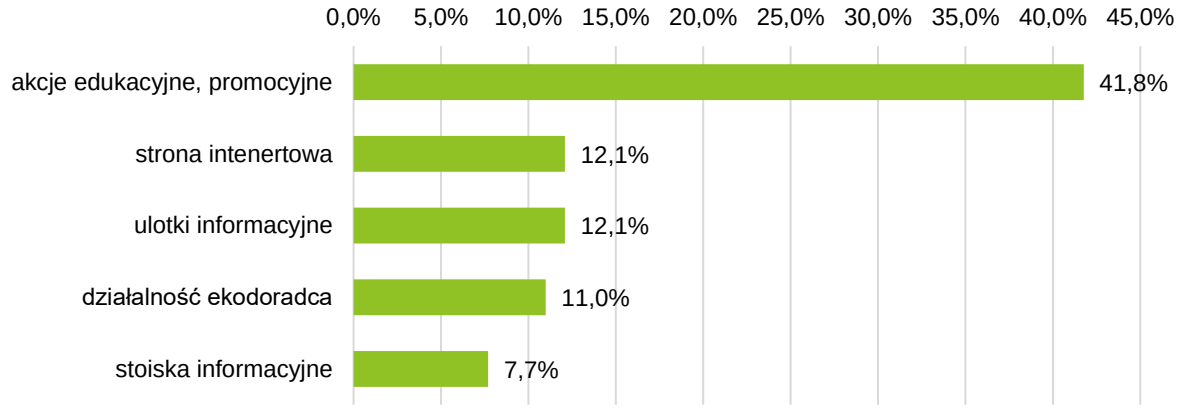

Suma odpowiedzi nie sumuje się do 100% z powodu braku kategorii „Inne", czyli odpowiedzi trudnych do sklasyfikowania

źródło: opracowanie własne

Badani chcieliby podejmować różnego rodzaju akcje ekologiczne, edukacyjne w zakresie ochrony powietrza (35,8%). Ważne jest także dofinansowanie do kotłów (11,1%) oraz kontynuowanie bieżących działań (7,4%). Co piąty ankietowany (21,0%) nie potrafił wskazać, jakie działania gmina chciałaby realizować.

Wykres 91. Jakie działania powinni/chcieliby Państwa realizować? [N=83]

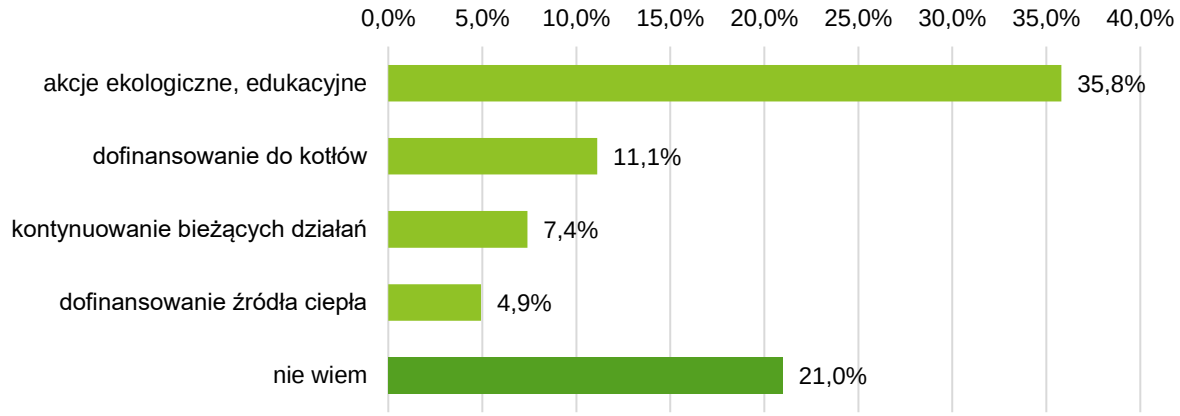

Suma odpowiedzi nie sumuje się do 100% z powodu braku kategorii „Inne", czyli odpowiedzi trudnych do sklasyfikowania

źródło: opracowanie własne

Główną przeszkodą w realizacji działań gminnych są finanse (78,3%). W następnej kolejności wskazywano na ubóstwo energetyczne (25,3%) oraz brak poparcia mieszkańców (10,8%). Inne przeszkody to kwestie polityczne, ubóstwo ekonomiczne, brak środków oraz zasobów ludzkich oraz niska świadomość.

Wykres 92. Jakie są główne przeszkody w realizacji działań gminnych? [N=83]*

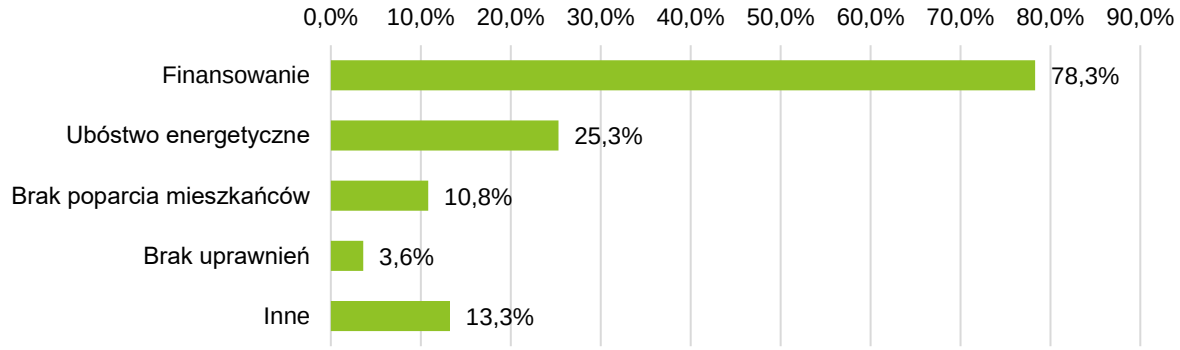

**Możliwość wskazania 2 odpowiedzi*

źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość gmin (86,7%) monitoruje jakość powietrza na swoim terenie.

Wykres 93. Czy gmina monitoruje jakość powietrza na swoim terenie? [N=83]

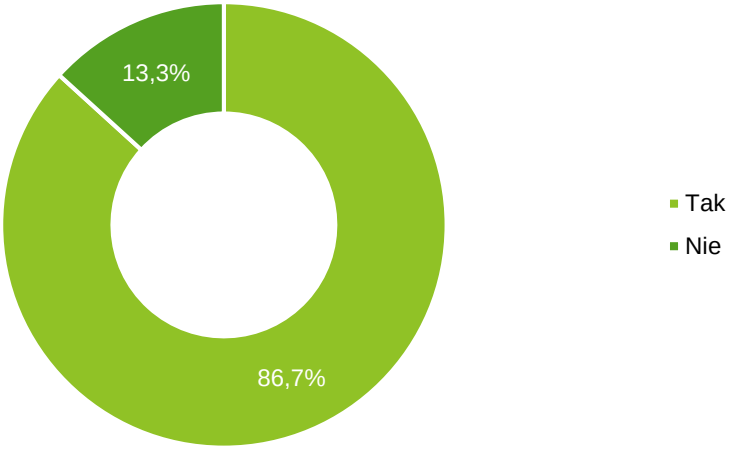

źródło: opracowanie własne

Gminy najczęściej monitorują pył zawieszony (PM10 i PM2,5), takiej odpowiedzi udzieliło 87,5% badanych.

Wykres 94. Jakie rodzaje zanieczyszczeń są monitorowane? [N=83]

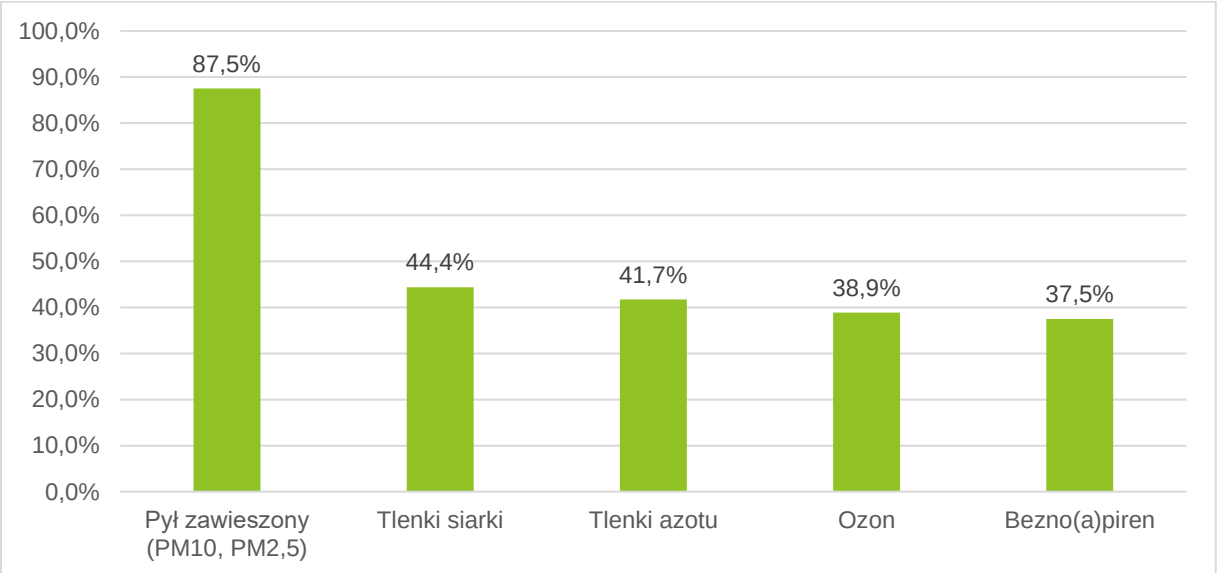

źródło: opracowanie własne

Do działań, jakie powinna podejmować gmina w celu poprawy jakość powietrza zaliczono: zapewnienie wsparcia doradczego w zmianie sposobu ogrzewania (działania ekodoradców) 94,0% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”), wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (91,6% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”) oraz zakaz stosowania najgorszej jakości węgla (89,2% - suma odpowiedzi „raczej tak” oraz „zdecydowanie tak”). Najrzadziej wskazywano na następujące działania: ograniczenie poruszania się pojazdów wysokoemisyjnych (36,1% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”) oraz wprowadzanie deptaków w miejscu ulic i dopuszczenie poruszania pojazdów wyłącznie w celach mieszkaniowych i dostawców do lokali usługowych (27,7% - suma odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”).

Wykres 95. Jakie działania powinna podejmować gmina w celu poprawy jakości powietrza? [N=83]

źródło: opracowanie własne

Gminy najczęściej realizują przepisy Uchwały Antysmogowej poprzez przeprowadzanie różnego rodzaju kontroli (m.in.: kontrole pieców, spalania śmieci).

Wykres 96. Jak gmina realizuje przypisy Uchwały Antysmogowej na swoim terenie? [N=83]

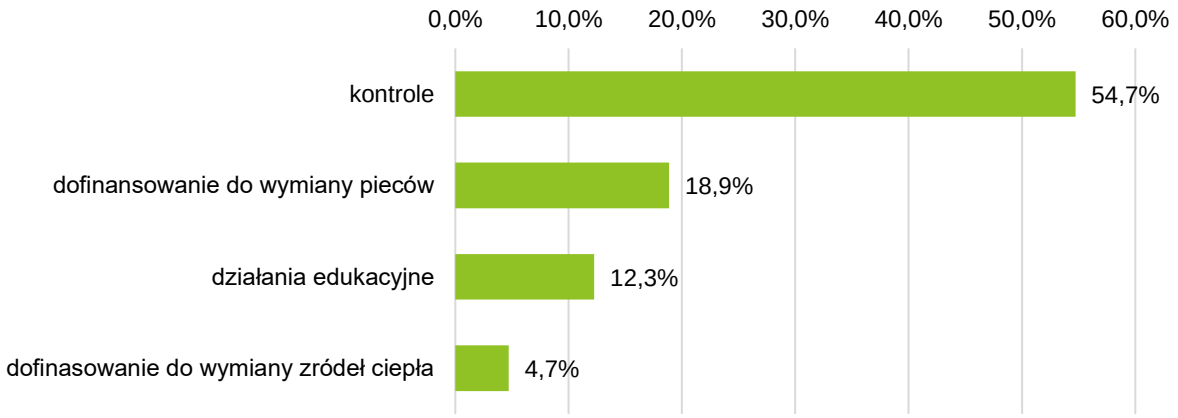

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa gmin (59,0%) uczestniczy w jakimkolwiek regionalnym projekcie lub inicjatywie z zakresu poprawy jakości powietrza.

Wykres 97. Czy gmina uczestniczy w jakimkolwiek regionalnym projekcie lub inicjatywie z zakresu poprawy powietrza? [N=83]

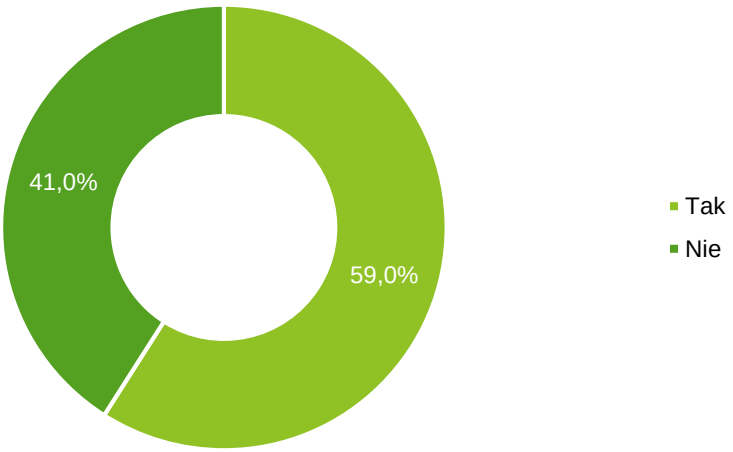

źródło: opracowanie własne

Najczęściej gminy uczestniczą w programie „Czyste powietrze” (30,2%), następnie wskazywano na projekt „Śląskie. Przywracamy Błękit” (17,0%).

Wykres 98. Jaki to jest program? [N=49]

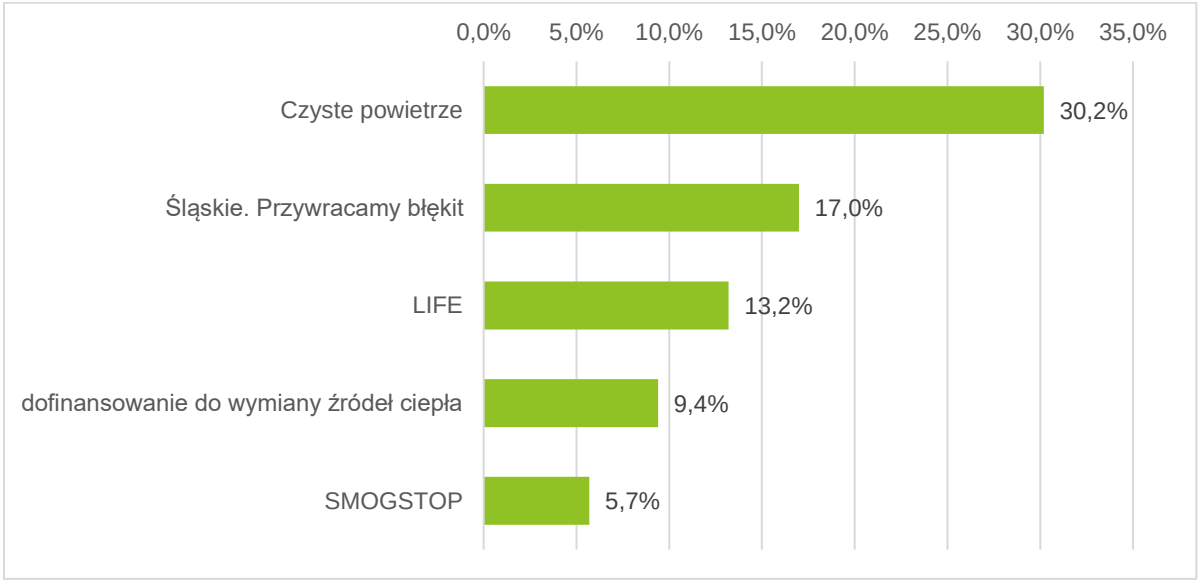

Suma odpowiedzi nie sumuje się do 100% z powodu braku kategorii „Inne”, czyli odpowiedzi trudnych do sklasyfikowania

źródło: opracowanie własne

Ponad połowa badanych gmin (57,8%) uczestniczy w programie „Czyste powietrze”. W przypadku programu „Mój prąd”, to ponad połowa ankietowanych (51,8%) zadeklarowała, że nie rozważa uczestnictwa w nim. Co trzecia gmina rozważa uczestnictwo w programie „Czyste Powietrze” oraz „Mój Prąd”.

Wykres 99. Czy gmina rozważa włączenie się w inne programy wsparcia dla mieszkańców chcących przeprowadzić wymianę starych kotłów? [N=83]

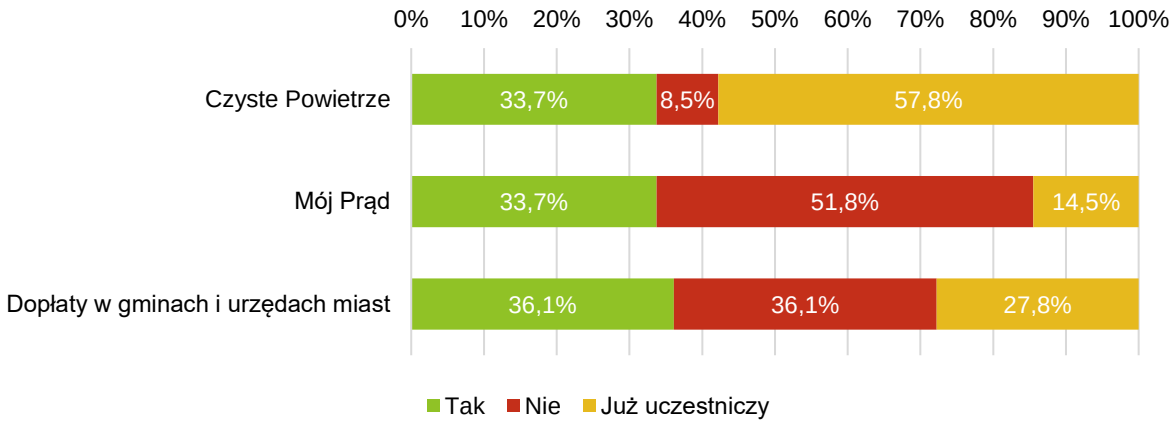

źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

⇒ Projekt zintegrowany „Śląskie. Przywracamy błękit" cieszy się małą popularnością wśród mieszkańców województwa śląskiego. Spośród osób dorosłych jedynie 10,3% badanych słyszało o nim, natomiast wśród młodzieży odnotowano jego większą rozpoznawalność, gdyż 21,2% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o wskazanym projekcie. Głównym nośnikiem informacji na temat projektu jest Internet, a następnie znajomi i rodzina.

⇒ Mieszkańcy województwa śląskiego negatywnie oceniają jakość powietrza. Niemal połowa dorosłych badanych (47,0%) dokonała takiej oceny, natomiast wśród młodzieży odsetek ten wyniósł 52,7%. Należy podkreślić, że uczestnicy badania wskazywali, iż jakość powietrza jest ich zdaniem ważna. Zdecydowana większość ankietowanych uważała, że ma znaczenie w życiu codziennym, takiej odpowiedzi udzieliło 92,5% dorosłych oraz 85,3% osób młodych.

⇒ Badani oceniali, że w sezonie grzewczym jakość powietrza w województwie śląskim jest zła, takiej odpowiedzi udzieliło 55,5% osób dorosłych oraz 53,2% młodzieży. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest zdaniem obu badanych grup spalanie śmieci. Na problem ten uczestnicy badania zwracali szczególną uwagę i akcentowali jego występowanie i wagę. Ponad połowa młodzieży (57,3%) wskazała, że w miejscu zamieszkania spotyka się ze spalaniem śmieci przez mieszkańców, wśród dorosłych 47,2% osób również zauważało taki problem. Co więcej, osoby młode utożsamiają występowanie smogu właśnie z problemem spalania śmieci.

⇒ W sezonie letnim jakość powietrza w województwie oceniana jest znacznie lepiej niż zimą. Ponad połowa respondentów (52% osób dorosłych oraz 56,4% młodzieży) ocenia pozytywnie wskazany aspekt. Za przyczynę zanieczyszczenia powietrza w sezonie wiosenno-letnim uznawano najczęściej emisję spalin samochodowych.

⇒ Uczestnicy badania uważają, że problem zanieczyszczenia powietrza ma negatywny wpływ na ich zdrowie i zdrowie innych osób (63,2% osób dorosłych oraz 63,5% młodzieży). Przede wszystkim wywołuje choroby układu oddechowego, a także choroby nowotworowe.

⇒ Badani o problemach zanieczyszczenia powietrza słyszą najczęściej w telewizji, Internecie oraz radiu.

⇒ Główne źródła wiedzy na temat zanieczyszczenia powietrza to prognoza pogody oraz Internet. Natomiast najrzadziej wykorzystywane są strony internetowe GIOŚ i Ministerstwa Środowiska.

⇒ Zarówno osoby dorosłe (58,7%) jak i młodzież (60,7%) wyraziły chęć dostępu do informacji na temat jakość powietrza w miejscu zamieszkania. Ich zdaniem najlepszym nośnikiem wiedzy na ten temat będą strony internetowe oraz telewizja.

⇒ Najczęściej podejmowane przez ankietowanych działanie, w przypadku występowania złej jakość powietrza, to ograniczenie wyjść z domu, taką odpowiedz wskazało 75,8% dorosłych oraz 70,7% młodzieży.

⇒ Zdaniem dorosłych uczestników badania, działania, jakie powinno się podejmować na poziomie instytucji państwowych w celu poprawy jakość powietrza to: sadzenie drzew oraz dofinansowanie do wymiany pieców i kotłów. Działania, których nie powinno się podejmować to: zakaz stosowania kominków oraz zakaz używania pieców na węgiel lub drewno.

⇒ Według dorosłych uczestników badania władze samorządowe powinny podejmować następujące działania: sadzenie drzew, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, wprowadzenie niskoemisyjnego transportu publicznego, możliwości wymiany sposobu ogrzewania w gminie, dofinansowanie do wymiany pieców i kotłów. Nie powinno się zakazywać stosowania kominków oraz używania pieców na węgiel lub drewno.

⇒ Z działaniami edukacyjnymi w zakresie ochrony powietrza spotkało się jedynie 10,0% dorosłych oraz 8,1% osób młodych.

⇒ O Uchwale Antysmogowej słyszało 60,3% dorosłych oraz 54,5% młodzieży, z czego 17,7% dorosłych zna jej założenia, a wśród osób młodych odsetek ten jest wyższy i wynosi 31,4%.

⇒ Niemal wszystkie badane gminy prowadzą działania, mające na celu poprawę jakości powietrza. Jedynie jedna gmina (1,2%) udzieliła przeczącej odpowiedzi. Przede wszystkim podejmowane są następujące działania: akcje informacyjne uświadamiające mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza, podniesienie świadomości społecznej na temat pozytywnych aspektów zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz dofinansowanie działań w zakresie przeprowadzania głębokiej termomodernizacji budynków, rozwoju kogeneracji oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

⇒ Zdecydowana większość gmin (88,0%) prowadzi działania promujące wzrost świadomości ekologicznej w zakresie ochrony powietrza. Przede wszystkim są to akcje promocyjne oraz edukacyjne.

⇒ Działania, które chciałyby podejmować gminy to: akcje ekologiczne, edukacyjne w zakresie ochrony powietrza, dofinansowanie do wymiany kotłów oraz kontynuowanie bieżących działań. Główną przeszkodą w ich realizacji są finanse.

⇒ Zdecydowana większość gmin (86,7%) monitoruje jakość powietrza na swoim terenie. Głównie monitorowany jest pył zawieszony (PM10, PM2,5).

⇒ Działania, które powinna podejmować gmina w celu poprawy jakość powietrza to: zapewnienie wsparcia doradczego w zmianie sposobu ogrzewania (działania ekodoradców), wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz zakaz stosowania najgorszej jakości węgla.

⇒ Przepisy Uchwały Antysmogowej realizowane są najczęściej poprzez przeprowadzanie różnego rodzaju kontroli (m.in.: kontrole pieców, spalania śmieci).

⇒ Ponad połowa gmin (59,0%) uczestniczy w regionalnym projekcie lub inicjatywie z zakresu poprawy powietrza. Najczęściej wskazywano na udział w programie „Czyste Powietrze”.

Wnioski i rekomendacje

⇒ Niewielka znajomość projektu „Śląskie. Przywracamy błękit" wymaga zwiększonych działań mających na celu większą i bardziej efektywną promocję. Proponujemy, by nośniki promocyjne były jak najmocniej zdywersyfikowane, tak by dotrzeć do zróżnicowanych grup odbiorców.

⇒ Istnieje duża świadomość niskiej jakości powietrza. Oznacza to, że można wykorzystać dużą świadomość mieszkańców i wprowadzać informacje o działaniach, których celem będzie ograniczanie dalszego zanieczyszczania powietrza. W związku z tym niezbędne są dalsze działania informacyjne wskazujące na sposoby minimalizacji zanieczyszczenia powietrza.

⇒ Spalanie śmieci oraz niskiej jakości paliw to problem dostrzegany przez różne grupy społeczne. Oznacza to, że istnieje możliwość wykorzystania tej wiedzy, by pokazać, że mieszkańcy postrzegają to jako problem, a to może oznaczać, że mieszkańcy są gotowi na walkę z takimi praktykami. Należy zatem zwiększyć ilość takich działań.

⇒ Istnieje duża potrzeba dostępu do informacji o stanie powietrza. Niezbędne zatem wydaje się dostosowanie ilości nośników do potrzeb mieszkańców, z których będą mogli się dowiedzieć o tym, jakie jest powietrze, oczywiście w podziale na poszczególne miejsca na terenie województwa śląskiego.

⇒ Działania edukacyjne w zakresie ochrony powietrza nie są zbyt popularne. W związku z tym, powinno się zwiększyć ich ilość, szczególnie w szkołach, by dotrzeć do jak największej grupy odbiorców.

Spis wykresów

Wykres 1. Respondenci według płci [N=600] 5

Wykres 2. Respondenci według wieku [N=600] 5

Wykres 3. Respondenci według wykształcenia [N=600] 6

Wykres 4. Respondenci według miejsca zamieszkania [N=600] 7

Wykres 5. Wielkość miejscowości zamieszkania [N=600] 8

Wykres 6. Sposób ogrzewania nieruchomości [N=600] 8

Wykres 7. Rodzaj budynku, w którym mieszkają respondenci [N=600] 9

Wykres 8. Wiek budynku, w którym mieszkają respondenci [N=600] 9

Wykres 9. Dochód respondentów [N=600] 10

Wykres 10. Czy słyszał Pan(i) o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=600] 10

Wykres 11. Skąd słyszał Pan(i) o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=62] 11

Wykres 12. Jak ocenia Pan(i) OBECNY stan jakości powietrza? [N=600] 11

Wykres 13. Czy według Pana(i) stan jakości powietrza jest ważny dla mieszkańców? [N=600] 12

Wykres 14. Czy uważa Pan(i), że stan jakości powietrza ma znaczenie dla Pana(i) w życiu codziennym? [N=600] 13

Wykres 15. Jak Pan(i) sądzi, gdzie w sezonie grzewczym powietrze jest najbardziej zanieczyszczone? [N=600] 13

Wykres 16. Jak Pan(i) ocenia jakość powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym, czyli w okresie jesiennym i zimowym? [N=600] 14

Wykres 17. Z czego wynika zła jakość powietrza w Pana/Pani okolicy w sezonie jesienno-zimowym? [N=333]* 14

Wykres 18. Jak Pan(i) ocenia jakość powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w sezonie wiosenno-letnim? [N=600] 15

Wykres 19. Z czego wynika zła jakość powietrza w sezonie letnim w Pana/Pani okolicy? [N=96]* 15

Wykres 20. Jak ważnym problemem w Pana/Pani odczuciu jest stopień zanieczyszczenia powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym? [N=600] 16

Wykres 21. Jaka jest jakość powietrza w Pana/Pani miejscu zamieszkania w lecie w porównaniu do sezonu grzewczego? [N=600] 16

Wykres 22. Czy uważa Pan(i), że jakość powietrza w Pana(i) miejscu zamieszkania ma negatywny wpływ na zdrowie Pana(i) lub członków Pana(i) rodziny? [N=600].....17

Wykres 23. Jakie choroby Pana(i) zdaniem mogą być spowodowane przez złą jakością powietrza? [N=600]* 17

Wykres 24, Czy słyszał(a) Pan(i) o następujących zanieczyszczeniach powietrza? [N=600]18

Wykres 25. Czy w Pana(i) okolicy mieszkańcy użytkują złej jakości paliwa/spalają śmieci w domowych piecach lub na wolnym powietrzu? [N=600] 18

Wykres 26. Jak ocenia Pan(i) spalanie złej jakości paliwa/śmieci przez mieszkańców? [N=600] 19

Wykres 27. Jak ocenia Pan(i) wagę tego problemu? [N=491 – mniejsza liczba respondentów wynika z faktu, że na to pytanie odpowiadały tylko osoby, które uznały spalanie śmieci za problem] 19

Wykres 28. Które źródła zanieczyszczeń powietrza ma według Pana(i) najbardziej negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców? [N=600]* 20

Wykres 29. Gdzie słyszał Pan(i) o problemach zanieczyszczenia powietrza? [N=600]* 21

Wykres 30. Czy zetknął(ęła) się Pan(i) kiedykolwiek z informacjami na temat aktualnej jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600].....21

Wykres 31. Skąd Pan(i) czerpie informacje na temat jakości powietrza w Pana(i) okolicy? [N=600] 23

Wykres 32. Czy czuje się Pan(i) odpowiednio poinformowany/a na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600] 24

Wykres 33. Czy chce Pan(i) mieć dostęp do informacji na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Pana/Pani miejscowości? [N=600].....24

Wykres 34. Gdzie przede wszystkim Pana(i) zdaniem powinny być udostępniane informacje na temat aktualnej jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600]*.....25

Wykres 35. Jakie podejmuje Pan(i) działania, kiedy jakość powietrza jest bardzo zła? [N=600]* 26

Wykres 36. Czy uważa Pan(i), że instytucje państwowe i samorządowe podejmują wystarczające działania w celu wyeliminowania problemu zanieczyszczenia powietrza w Pana(i) miejscu zamieszkania? [N=600] 26

Wykres 37. Jakie działania Pana(i) zdaniem instytucje państwowe powinny podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600] 28

Wykres 38. Jakie działania Pana(i) zdaniem instytucje samorządowe powinny podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Pana(i) miejscowości? [N=600] 30

Wykres 39. Czy spotkał(a) się Pan(i) z działaniami edukacyjno-informacyjnymi w zakresie ochrony powietrza? [N=600] 31

Wykres 40. Czy słyszał(a) Pan(i) o uchwale antysmogowej? [N=600] 32

Wykres 41. Czy zna Pan(i) główne postanowienia tej uchwały? [N=362] 32

Wykres 42. Najważniejsze zdaniem badanych założenia Uchwały Antysmogowej [N=64] 33

Wykres 43. Czy zna Pan(i) programy wsparcia dla osób wymieniających stare kotły? [N=600] 33

Wykres 44. Czy słyszał(a) Pan(i) o obowiązku zgłaszania urządzeń grzewczych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków? [N=600] 34

Wykres 45. Respondenci według płci [N=321] 35

Wykres 46. Respondenci według rodzaju szkoły, do której uczęszczają [N=321] 35

Wykres 47. Wiek badanych [N=321] 36

Wykres 48. Respondenci według miejsca zamieszkania [N=321] 37

Wykres 49. Czy słyszałeś o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=321] 38

Wykres 50. Skąd słyszałeś o projekcie zintegrowanym „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=68]* 38

Wykres 51. Jak oceniasz OBECNY stan jakości powietrza? [N=321] 39

Wykres 52. Czy według Ciebie stan jakości powietrza jest ważny dla mieszkańców? [N=321] 39

Wykres 53. Czy uważasz, że stan jakości powietrza ma znaczenie dla Ciebie w życiu codziennym? [N=321] 40

Wykres 54. Czym jest według Ciebie zanieczyszczenie powietrza? [N=321]* 40

Wykres 55. Skąd według Ciebie bierze się smog? [N=321]*.....41

Wykres 56. Czy mamy wpływ na ograniczenie smogu? [N=321].....41

Wykres 57. Jak oceniasz jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania w sezonie grzewczym, czyli w okresie jesiennym i zimowym? [N=321].....42

Wykres 58. Z czego wynika zła jakość powietrza w Twojej okolicy w sezonie jesienno-zimowym (okres grzewczy)? [N=171]* 42

Wykres 59. Jak oceniasz jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania w sezonie wiosenno-letnim? [N=321].....43

Wykres 60. Z czego wynika zła jakość powietrza w sezonie letnim w Twojej okolicy? [N=41]* 43

Wykres 61. Jak ważnym problemem w Twoim odczuciu jest stopień zanieczyszczenia powietrza w sezonie grzewczym, czyli jesienią i zimą? [N=321].....44

Wykres 62. Jaka jest jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania w lecie w porównaniu do sezonu grzewczego? [N=321].....44

Wykres 63. Czy uważasz, że jakość powietrza w Twoim miejscu zamieszkania ma negatywny wpływ na zdrowie Twoje lub członków Twojej rodziny? [N=321].....45

Wykres 64. Jakie choroby Twoim zdaniem mogą być spowodowane przez złą jakością powietrza? [N=321]*.....45

Wykres 65. Czy słyszałeś/aś o następujących zanieczyszczeniach powietrza? [N=321].....46

Wykres 66. Czy w Twojej okolicy mieszkańcy palą śmieci w domowych piecach lub na wolnym powietrzu? [N=321].....46

Wykres 67. Jak oceniasz palenie śmieci przez mieszkańców? [N=321].....47

Wykres 68. Jak oceniasz wagę tego problemu dla środowiska? Czy jest to problem? [N=276] 47

Wykres 69. Które źródła zanieczyszczeń powietrza mają według Ciebie największy negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców? [N=321]* 48

Wykres 70. Gdzie słyszałeś/aś o problemach zanieczyszczenia powietrza? (proszę wskazać te miejsca, w których dowiadujesz się najczęściej o zanieczyszczeniach powietrza) [N=321] 48

Wykres 71. Czy zetknąłeś(ęłaś) się kiedykolwiek z informacjami na temat aktualnej jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321].....49

Wykres 72. Skąd czerpiesz informacje na temat jakości powietrza w Twojej okolicy? [N=208] 50

Wykres 73. Czy czujesz się odpowiednio poinformowany/a na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321] 51

Wykres 74. Czy chcesz mieć dostęp do informacji na temat aktualnego stanu jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321] 51

Wykres 75. Gdzie przede wszystkim Twoim zdaniem powinny być udostępniane informacje na temat aktualnej jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321]* 52

Wykres 76. Co robisz gdy jakość powietrza jest zła? [N=321]* 53

Wykres 77. Czy w Twoim mieście oraz w Polsce podejmuje się działania w celu wyeliminowania problemu zanieczyszczenia powietrza? [N=321] 53

Wykres 78. Jakie działania Twoim zdaniem w Polsce powinno się podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321] 55

Wykres 79. Jakie działania Twoim zdaniem w Twojej miejscowości powinny podejmować w celu poprawy jakości powietrza w Twojej miejscowości? [N=321] 57

Wykres 80. Czy spotkałeś/aś się z działaniami edukacyjno-informacyjnymi w zakresie ochrony powietrza? [N=321] 58

Wykres 81. Czy słyszałeś o wprowadzeniu Uchwały Antysmogowej? [N=321] 58

Wykres 82. Czy wiesz czego dotyczy Uchwała Antysmogowa? [N=175] 59

Wykres 83. Czy wiesz, w jaki sposób Uchwała Antysmogowa ma pomóc w poprawie jakości powietrza? [N=55]* 59

Wykres 84. Typ gmin biorących udział w badaniu [N=83] 61

Wykres 85. Liczba mieszkańców gmin [N=83] 61

Wykres 86. Czy Gmina jest partnerem projektu „Śląskie. Przywracamy błękit”? [N=83] 62

Wykres 87. Czy na terenie Pana/i gminy są podejmowane działania mające na celu poprawę jakości powietrza? [N=83] 63

Wykres 88. Jakiego rodzaju są to działania? [N=82]* 64

Wykres 89. Czy na terenie gminy są prowadzone działania promujące wzrost świadomości ekologicznej w zakresie ochrony powietrza? [N=83] 65

Wykres 90. Jakiego rodzaju są to działania? [N=73] 65

Wykres 91. Jakie działania powinni/chcieliby Państwa realizować? [N=83] 66
Wykres 92. Jakie są główne przeszkody w realizacji działań gminnych? [N=83]* 66
Wykres 93. Czy gmina monitoruje jakość powietrza na swoim terenie? [N=83] 67
Wykres 94. Jakie rodzaje zanieczyszczeń są monitorowane? [N=83] 67
Wykres 95. Jakie działania powinna podejmować gmina w celu poprawy jakości powietrza? [N=83] 69
Wykres 96. Jak gmina realizuje przypisy Uchwały Antysmogowej na swoim terenie? [N=83] 70
Wykres 97. Czy gmina uczestniczy w jakimkolwiek regionalnym projekcie lub inicjatywie z zakresu poprawy powietrza? [N=83].....70
Wykres 98. Jaki to jest program? [N=49] 71
Wykres 99. Czy gmina rozważa włączenie się w inne programy wsparcia dla mieszkańców chcących przeprowadzić wymianę starych kotłów? [N=83].....72

Spis tabel

Tabela 1. Respondenci według szkół i klas [N=321] 36
Tabela 2. Nazwy gmin biorących udział w badaniu [N=83] 60